

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยการเรียนแบบ MIA (Murdoch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) ที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เรียบเรียงนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (วิชาภาษาอังกฤษ)
 - 1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.2 คุณภาพผู้เรียน
 - 1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1.4 การวัดและประเมินผล
2. ชุดฝึกทักษะ
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของชุดฝึกทักษะ
 - 2.2 หลักและขั้นตอนในการสร้างชุดฝึกทักษะ
 - 2.3 ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี
 - 2.4 ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ
3. การอ่าน
 - 3.1 ความหมายของการอ่าน
 - 3.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน
 - 3.3 องค์ประกอบของการอ่าน
 - 3.4 ประเภทของการอ่าน
 - 3.5 ขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ
4. การอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoch)
 - 4.1 ความเป็นมาของวิธีสอนอ่านภาษาอังกฤษของเมอร์ ด็อค (MIA)
 - 4.2 จิตวิทยาที่เกี่ยวกับภาษาและการคิดที่สัมพันธ์ กับการสอนอ่านตามหลักการสอนอ่านภาษาอังกฤษของเมอร์ด็อค (MIA)
 - 4.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสอนอ่านภาษาอังกฤษของเมอร์ด็อค (MIA)
 - 4.4 วิธีสอนอ่านภาษาอังกฤษตามหลักการสอนอ่านภาษาอังกฤษของเมอร์ด็อค (MIA)

- 4.5 องค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงในการสอนอ่าน
- 4.6 บทบาทครูในการสอนอ่าน
5. แผนผังความคิด
 - 5.1 ความเป็นมาของแผนผังความคิด
 - 5.2 ความหมายของแผนผังความคิด
 - 5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด
 - 5.4 การใช้แผนผังความคิดในการสอนภาษาไทย
 - 5.5 วิธีสร้างแผนผังความคิด
 - 5.6 ข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด
 - 5.7 ประโยชน์ของแผนผังความคิด
6. ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยการเรียนแบบ MIA (Murdoch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map)
 - 6.1 หลักการและเป้าหมาย
 - 6.2 ขั้นตอนของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยการเรียนแบบ MIA (Murdoch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map)
 - 6.3 แผนการจัดการเรียนรู้
 - 6.4 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 6.5 ประสิทธิภาพของชุดฝึก
7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 7.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 7.2 ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
 - 7.3 บทบาทของครูในการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน
 - 7.4 การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
8. การคิดวิเคราะห์
 - 8.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์
 - 8.2 ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิด
 - 8.3 ลักษณะการคิดวิเคราะห์
 - 8.4 องค์ประกอบการคิดวิเคราะห์
 - 8.5 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์
 - 8.6 การวัดการคิดวิเคราะห์
9. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
 - 9.1 ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ
 - 9.2 ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ
 - 9.3 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ
 - 9.4 ระดับของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

- 9.5 เทคนิคการอ่านเพื่อความเข้าใจ
- 9.6 การประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ
- 10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 10.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 10.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 10.3 กรอบแนวคิดของการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 10.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น
 - 10.5 หลักในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ
- 11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 11.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1 - 73) ดังนี้

1. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่เป็นองค์ความรู้สากลสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศประกอบด้วยภาษาเพื่อการสื่อสารภาษาและวัฒนธรรมภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก มีรายละเอียดดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

- มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
- มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องและคำแนะนำที่ฟังและอ่านอ่านออกเสียงประโยค ข้อความ นิทานและบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่านเลือกระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่านบอกรู้ใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า

2.2 พูด เขียน ได้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคลใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ พูด เขียน แสดงความต้องการขอความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด เขียน แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

2.3 พูด เขียน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อนและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวเขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2.4 ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงและกิริยาท่าทางอย่างสุภาพเหมาะสมตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ งานฉลอง ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

2.5 บอกความเหมือน ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทยเปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

2.6 ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด การเขียน

2.7 ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

2.8 ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ

2.9 มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง -พูด -อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการสุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขายและลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050 – 1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

2.10 ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

3. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตาราง 1 มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน	คำสั่ง คำขอร้องภาษาท่าทางและคำแนะนำในการเล่น เกม การวาดภาพ การทำอาหารและเครื่องดื่มและการประดิษฐ์ - คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't go over there.etc. - คำขอร้อง เช่น Please look up the meaning in a dictionary./ Look up the meaning in a dictionary, please./ Can/Could you help me, please? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read every day./ Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่น เกม Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish./คำบอกลำดับขั้นตอน First,... Second,... Next,... Then,... Finally,... etc.

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. อ่านออกเสียงประโยค ข้อความ และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	ข้อความ นิทาน และบทกลอนการใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะ ท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค - การออกเสียงเชื่อมโยง (linking sound) ในข้อความ - การออกเสียงบทกลอนตามจังหวะ
	3. ระบุ วาดภาพสัญลักษณ์หรือ เครื่องหมายตรงตามความหมาย ของประโยคและข้อความสั้น ๆ ที่ฟังหรืออ่าน	ประโยค หรือข้อความสัญลักษณ์ เครื่องหมาย และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่าง และนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ- ขาย และลมฟ้าอากาศ และเป็นวงคำศัพท์สะสม ประมาณ 1,050 – 1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็น รูปธรรมและนามธรรม)
	4. บอกใจความสำคัญและ ตอบคำถามจากการฟังและ อ่านบทสนทนาและนิทาน ง่าย ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ	ประโยค บทสนทนา นิทานหรือเรื่องเล่า คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม - Yes/NoQuestion เช่น Is/Are/Can...? Yes,...is/are/can./ No,...isn't/aren't/can't. Do/Does/Can/Is/Are...? Yes/No... etc. - Wh-Question เช่น Who is/are...?He/She is.../They are... What...?/Where...? It is .../They are... What...doing?...is/am/are... etc. - Or-Question เช่น Is this/it a/an...or a/an...? It is a/an... Is/Are/Was/Were/Did...or...? etc.

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตาราง 2 มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. พูด เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทายกล่าวลา ขอบคุณขอโทษชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ชิด และสำนวน การตอบรับ เช่น Hi/ Hello/ Good morning/ Good afternoon/ Good evening/ I am sorry. /How are you?/ I'm fine./ Very well/ Thank you. And you?/ Hello. I am...Hello,...I am... This is my sister. Her name is... Hello,.../ Nice to see you. Nice to see you, too./ Goodbye./ Bye./ See you soon/after./ Great!/ Good./ Very good. Thank you./ Thank you very much./ You're welcome./ It's O.K./ That's O.K./That's all right./ Not at all./ Don't worry./ Never mind./ Excuse me./ Excuse me, Sir./Miss./Madam. etc.
	2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาตและให้คำแนะนำง่าย ๆ	คำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่มี 2 - 3 ชั้นตอน
	3. พูด เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการ ขอความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ เช่น Please.../ May...?/ I need.../ Help me!/ Can/Could...?/ Yes,.../No,... etc.

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	4. พูด เขียนเพื่อขอและให้ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และ เรื่องใกล้ตัว เช่น What do you do? I'm a/an... What is she/he? ...is a/an (อาชีพ) How old/tall...? I am... Is/Are/Can...or...? ...is/are/can... Is/Are...going to...or...? ...is/are going to..... etc.
	5. พูด เขียนแสดงความรู้สึก ของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และกิจกรรม ต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก และการให้ เหตุผลประกอบ เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียใจ ดีไม่ดี เช่น I'm.../He/She/It is.../You/We/They are... I/You/We/They like.../He/She likes...because... I/You/We/They love.../He/She loves...because... I/You/We/They don't like/love/feel...because... He/She doesn't like/love/feel...because... I/You/We/They feel...because...etc.

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตาราง 3 มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็น
ในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. พูด เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเรื่องใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน เพื่อน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เรียกสิ่งต่าง ๆ จำนวน 1 – 1,000 ลำดับที่ วัน เดือน ปี ฤดูกาล เวลา กิจกรรมที่ทำ สี ขนาด รูปทรง ที่อยู่ของสิ่งต่าง ๆ ทิศทางง่าย ๆ สภาพดินฟ้าอากาศ อารมณ์ ความรู้สึก เครื่องหมายวรรคตอน
	2. เขียนภาพ แผนผัง และแผนภูมิ แสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำและประโยคที่มีความหมายสัมพันธ์กับภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตาราง
	3. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว	ประโยคที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็น

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

ตาราง 4 มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทาง ประกอบการพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ
	2. ตอบคำถามเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ง่าย ๆ ของเจ้าของภาษา	ข้อมูลและความสำคัญของเทศกาล วันสำคัญ งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาสวันขึ้นปีใหม่วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกายตามฤดูกาล อาหารเครื่องดื่ม

ตาราง 4 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่วันวาเลนไทน์

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

ตาราง 5 มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. บอกความเหมือน ความแตกต่างระหว่าง การออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยค ของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่าง การออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของ ภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
	2. บอกความเหมือนความแตกต่างระหว่างเทศกาล และงานฉลองของเจ้าของภาษากับของไทย	การเปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

ตาราง 6 มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและนำเสนอด้วยการพูด เขียน	การค้นคว้า การรวบรวมและการนำเสนอ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

ตาราง 7 มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชนและสังคม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. ฟัง พูด และอ่าน เขียนในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

ตาราง 8 มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

4. การวัดและประเมินผล

การสอนกับการวัดและประเมินผลมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน จนอาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีการสอนต้องมีการประเมินผลควบคู่ไปด้วยเสมอ เพียงแต่วิธีการวัดและการประเมินอาจเปลี่ยนรูปแบบไปตามยุคสมัย การประเมินเป็นส่วนที่สำคัญและจำเป็น ของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งหมายความมากกว่าการให้เป็นระดับผลการเรียนหรือคะแนนรวม แต่เป็นการหาคำตอบที่สร้างสรรค์ในทางบวก และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียนเพื่อตรวจสอบว่าการสอนนั้นบรรลุเป้าหมายในระดับใด ผลจากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจ ที่มีผลต่อโรงเรียนในเชิงบริหารและการสร้างความเชื่อมั่นในสังคม การประเมินที่ดีส่วนหนึ่งต้องเป็นเสมือนเครื่องช่วยในการเรียนและอีกส่วนหนึ่งเป็นเช่นเดียวกับเครื่องมือในการวัด และบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เรียนตลอดหลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้ การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเป็นภาพรวม ผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงของครูผู้สอน และความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการนำความรู้ และทักษะไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้จักตนเอง และมองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยเน้นความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล และทบทวนซึ่งกันและกัน เน้นที่การวัดกระบวนการ (Process) เท่า ๆ กับการวัดผลผลิต (Product) ของกระบวนการ เป็นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองรวมทั้งการใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา

ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สถานศึกษาจะทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของสถานศึกษาไว้ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาได้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 66 - 78) กำหนดระดับของการดำเนินงานไว้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ระดับที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้สอนมากที่สุด และเป็นหัวใจของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียน คือ การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน สิ่งที่ต้องคำนึงถึง มีดังนี้

4.1 ความหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอนระหว่างการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาตีค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรข้อมูลที่ได้นี้นำไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนรู้ รวบรวมในเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้หรือรายวิชาและการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู

4.2 ประเภทของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.2.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนมี 4 ประเภท ดังนี้

4.2.1.1 การประเมินเพื่อจัดวางตำแหน่ง (Placement Assessment) เป็นการประเมินก่อนเริ่มเรียนเพื่อต้องการข้อมูลที่แสดงความพร้อม ความสนใจ ระดับความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนเพื่อให้ผู้สอนนำไปใช้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้วางแผนและออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่มและรายชั้นเรียน

4.2.1.2 การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Assessment) เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อค้นหาว่าผู้เรียนรู้อะไรมาบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนสิ่งที่รู้มาก่อนนี้ถูกต้องหรือไม่จึงเป็นต้องใช้ในลักษณะประเมินก่อนเรียนนอกจากนี้ยังใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหา หรืออุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่มักเป็นเรื่องเฉพาะ เช่น ปัญหาการออกเสียงไม่ชัดแล้วหาวิธีปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ขั้นต่อไปวิธีการประเมินใช้ได้ทั้งการสังเกต การพูดคุย สอบถามหรือการใช้แบบทดสอบก็ได้

4.2.1.3 การประเมินผลย่อย (Formative Assessment) เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนการสอน โดยมีใช้ใช้แต่การทดสอบระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างเดียวแต่เป็นการที่ครูเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการด้วย ขณะที่ให้ผู้เรียนทำภาระงานตามที่กำหนดครูสังเกตซักถามจดบันทึกแล้ววิเคราะห์ข้อมูลว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่จะต้องให้ผู้เรียนปรับปรุงอะไรหรือผู้สอนปรับปรุงอะไรเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดการประเมินระหว่างเรียนดำเนินการได้หลายรูปแบบ

4.2.1.4 การประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) มักเกิดขึ้นเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามตัวชี้วัดและยังใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบกับประเมินก่อนเรียน ทำให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน และเป็น การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตอนปลายปี ปลายภาค

4.2.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามวิธีการแปลความหมายผลการเรียนรู้ มี 2 ประเภทที่แตกต่างกันตามลักษณะการแปลผลคะแนน ดังนี้

4.2.2.1 การวัดและประเมินแบบอิงกลุ่ม (Norm – Referenced Assessment) เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่มหรือในชั้นเรียน

4.2.2.2 การวัดและประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion – Referenced Assessment) เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

4.3 วิธีการประเมิน

วิธีการประเมินแบบต่าง ๆ ที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ตามสถานการณ์และบริบท ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการสอบปากเปล่าการพูดคุย การใช้คำถามการปฏิบัติ (Performance Assessment) การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ (Journals) แฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) แบบทดสอบ ด้านความรู้สึนึกคิด การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student Self – Assessment) และการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment)

สรุปได้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551 จัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนพูดและเขียน เพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว สามารถค้นคว้า รวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูด อ่านเขียน และสามารถใช้อังกฤษสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามระดับชั้นที่กำหนดไว้ รวมทั้ง มีการวัดและประเมินผลการเรียนในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชุดฝึกทักษะ

1. ความหมายและความสำคัญของชุดฝึกทักษะ

นักการศึกษาได้ให้นิยามของแบบฝึกทักษะ ไว้อีกนิยามหนึ่งว่าชุดฝึก ซึ่งมี ความหมายใกล้เคียงกันในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่าชุดฝึกทักษะ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ พินิจ จันทรชัย (2546, หน้า 90) กล่าวถึง ชุดฝึกทักษะว่า หมายถึง งาน กิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูผู้สอนจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้ว นำมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ไพบุลย์ มุลติ (2546, หน้า 48) ได้สรุปความหมายของ ชุดฝึกทักษะ คือ ชุดฝึกการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นให้นักเรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้ มาแล้วเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และช่วยเพิ่มทักษะความชำนาญและฝึกกระบวนการคิดให้มากขึ้น ทั้งยังมีประโยชน์ ในการลดภาระการสอนให้กับครู อีกทั้งพัฒนาความสามารถของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนสามารถ มองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

คมขำ แสนกล้า (2547, หน้า 32) ได้สรุปความสำคัญของชุดฝึกทักษะว่า ชุดฝึกทักษะเป็นส่วนสำคัญในการเรียนการสอน เพราะถ้าขาดชุดฝึกทักษะเพื่อใช้ในการฝึกฝน ทักษะความรู้ต่าง ๆ หลังจากเรียนไปแล้ว เด็กก็อาจจะลืมเลือนความรู้ ที่เรียนไปได้ ซึ่งอาจส่งผล ให้นักเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ฐานิยา อมรพลัง (2548, หน้า 75) ได้สรุปถึงความหมายของชุดฝึกทักษะ คือ งานกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกหัดกระทำ เพื่อทบทวนฝึกฝนเนื้อหา ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดความจำ จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยความชำนาญ และให้ ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วรรณภา ไชยวรรณ (2549, หน้า 40) ได้สรุปความหมายและความสำคัญของ ชุดฝึกได้ว่าชุดฝึก คือ แบบชุดฝึกทักษะ หรือชุดฝึกทักษะที่ครูจัดให้นักเรียน เพื่อให้มีทักษะ เพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ มาบ้างแล้ว โดยแบบฝึกต้องมีทิศทางตรงตามจุดประสงค์ ประกอบกิจกรรมที่น่าสนใจและสนุกสนาน

อกนิษฐ์ กรไกร (2549, หน้า 18) ได้สรุปความหมายของชุดฝึกทักษะไว้ว่า แบบชุดฝึกทักษะ หมายถึง สื่อที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่ นักเรียน มีลักษณะเป็น แบบฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนทำโดยมีการทบทวนสิ่งที่เรียนผ่านมาแล้วจากบทเรียน ให้เกิด ความเข้าใจและเป็นการฝึกทักษะ และแก้ไขในจุดบกพร่องเพื่อให้นักเรียนได้มีความสามารถและ ศักยภาพยิ่งขึ้นเข้าใจบทเรียนดีขึ้น

สุวิทย์ มุลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, หน้า 53) ได้สรุปความสำคัญ ของชุดฝึกทักษะว่าชุดฝึกทักษะมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยส่งเสริมสร้างทักษะ ให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้นทำให้การสอนของครู และการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและความสำคัญของชุดฝึกทักษะ แล้วพอสรุปได้ว่า ชุดฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการสอนอย่างหนึ่งเป็นชุดฝึกทักษะที่ครูสร้างขึ้น ให้นักเรียนได้ทบทวน เนื้อหาที่เรียนรู้อีกแล้วเพื่อสร้างความเข้าใจ และช่วยเพิ่มทักษะความชำนาญและฝึกกระบวนการ คิดให้มากขึ้น ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ฝึกให้ได้มีความเชื่อมั่นและ สามารถประเมินผลของตนเองได้ ช่วยพัฒนาตามความแตกต่าง ชุดฝึกทักษะที่ดีและมี ประสิทธิภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี เปรียบเสมือน ผู้ช่วยที่สำคัญสำหรับครู ทำให้ลดภาระการสอนลงได้ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี ช่วยให้การเรียนรู้เกิดความสุขสนาน คงทน ผู้เรียนสามารถรู้ข้อบกพร่องและความก้าวหน้าของตนเอง และยังสามารถนำแบบฝึกมาทบทวน เนื้อหาเดิมด้วยตนเองหลังจากที่ได้เรียนมาแล้ว

2. หลักและขั้นตอนในการสร้างชุดฝึกทักษะ

ธนิษฐา พรหมกอง (2554, หน้า 56) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกทักษะหรือ ชุดฝึกมีวิธีการพอสรุปได้ดังนี้

1. สำรวจปัญหาและความต้องการ
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหา
3. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา
4. สร้างแบบวัดซึ่งจะสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์
5. สร้างชุดฝึกทักษะ เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะซึ่งชุดฝึกย่อยแต่ละ ชุดควรมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ
6. สร้างแบบทดสอบของแต่ละชุดพร้อมอธิบายคำตอบ
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อบันทึกผลการทดสอบ
8. นำชุดฝึกไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดฝึกและคุณภาพ ของแบบวัด
9. ปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกทักษะและแบบวัด
10. รวบรวมเป็นชุดฝึกทักษะจัดทำคำชี้แจงหรือคู่มือการใช้ชุดฝึกทักษะ

กฎการเรียนรู้

สามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ ซึ่งนำมาใช้ในการสร้างชุดฝึกทักษะจากทฤษฎี การเรียนรู้ Thorndike and Skinner ได้ตั้งกฎการเรียนรู้ขึ้น 3 กฎ (ทิสนา แชมมณี, 2548, หน้า 51) คือ

1. **กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness)** การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจกฎแห่งความพร้อม กฎข้อนี้มีใจความสรุปว่า
 - 1) เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วได้ทำ เขาย่อมเกิดความพอใจ
 - 2) เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วไม่ได้ทำ เขาย่อมเกิดความไม่พอใจ
 - 3) เมื่อบุคคลไม่พร้อมที่จะทำแต่เขาต้องทำ เขาย่อมเกิดความไม่พอใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้ กฎแห่งการฝึกหัด แบ่งเป็น 2 กฎย่อย คือ

1) กฎแห่งการได้ใช้ (Law of Use) มีใจความว่าพันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะเข้มแข็งขึ้นเมื่อได้ทำบ่อย ๆ

2) กฎแห่งการไม่ได้ใช้ (Law of Disuse) มีใจความว่าพันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองจะอ่อนกำลังลง เมื่อไม่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องมีการขาดตอนหรือ ไม่ได้ทำบ่อย ๆ

3. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากจะเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ กฎข้อนี้ นับว่าเป็นกฎที่สำคัญและได้รับความสนใจจาก Thorndike มากที่สุด กฎนี้มีใจความว่า พันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะเข้มแข็งหรืออ่อนกำลังขึ้นขึ้นอยู่กับผลต่อเนื่องหลังจากที่ได้ตอบสนองไปแล้วรางวัล จะมีผลให้พันธะสิ่งเร้าและการตอบสนองเข้มแข็งขึ้น ส่วนการทำโทษนั้นจะไม่มีผลใด ๆ ต่อความเข้มแข็งหรือการอ่อนกำลังของพันธะระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง

วรรณภา ไชยวรรณ (2549, หน้า 45) ได้สรุปหลักการสร้างชุดฝึกทักษะดังนี้

1. ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจให้กับผู้เรียน

2. การฝึก คือ การให้นักเรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ

3. กฎแห่งผล คือ การที่ผู้เรียนได้ทราบผลการท างานของตนด้วยการเฉลยคำตอบจะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียน

4. การจูงใจ คือ การสร้างชุดฝึกทักษะเรียงลำดับ จากแบบฝึกง่ายและสั้นไปสู่ชุดฝึกทักษะเรื่องที่ยากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบและมีหลายรส หลายรูปแบบ

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, หน้า 54 - 55) ได้สรุปหลักในการสร้างชุดฝึกทักษะว่าต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนรู้ได้ ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราการเรียนของตนก็จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น

สรุปได้ว่าหลักในการสร้างชุดฝึกทักษะต้องกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนว่าต้องการฝึกในเรื่องใดศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะสร้างชุดฝึกทักษะเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดวิธีการสอนและสื่อที่จะนำมาสร้างชุดฝึกทักษะและลงมือผลิตและพัฒนาคุณภาพของชุดฝึกทักษะก่อนที่จะนำชุดฝึกทักษะไปใช้จริงหรือเผยแพร่ นอกจากนี้ในการสร้างชุดฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะสำหรับ วิชาต่าง ๆ ย่อมไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับระดับชั้น

3. ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี

ชุดฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะให้แก่ผู้เรียน การสร้างชุดฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบและลักษณะของชุดฝึกทักษะเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, หน้า 60 - 61) ได้สรุปลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ความครอบคลุม ความสอดคล้องกับเนื้อหา รูปแบบน่าสนใจ และคำสั่งชัดเจน และได้สรุปลักษณะของแบบฝึกไว้ดังนี้ 1) ใช้หลักจิตวิทยา 2) สำนวนภาษาไทย 3) ให้ความหมายต่อชีวิต 4) คิดได้เร็ว และสนุก 5) ปลูกความน่าสนใจ 6) เหมาะสมกับวัยและความสามารถ 7) อาจศึกษาได้ด้วยตนเอง และได้แนะนำให้ผู้สร้างชุดฝึกทักษะให้ยึดลักษณะของชุดฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำคำสั่งหรือตัวอย่างวิธีทำที่ใช้ไม่ควรรยาวเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้นี้เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ถ้าต้องการ
2. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึกลงทุนน้อยใช้ได้นาน ๆ และทันสมัยอยู่เสมอ
3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกหัดควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
4. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไปแต่ควรมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและไม่น่าเบื่อหน่ายในการทำ และเพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ
5. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรมีทั้งแบบกำหนดให้ โดยเสรีการเลือกใช้คำ ข้อความ หรือรูปภาพในชุดฝึกทักษะ ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและตรงกับความในใจของนักเรียนเพื่อว่าชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นจะได้ออกให้เกิดความเพลิดเพลินและพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ
6. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ศึกษาด้วยตนเองให้รู้จักค้นคว้า รวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อย ๆ หรือที่ตนเองเคยใช้จะทำให้ นักเรียนสนใจเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้นและจะรู้จักความรู้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่เขาได้ฝึกฝนนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป
7. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรจะสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคน จะมีความแตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญา และประสบการณ์ ฯลฯ ฉะนั้นการทำชุดฝึกทักษะแต่ละเรื่อง ควรจัดทำให้มากพอและมีทุกระดับ ตั้งแต่ง่าย ปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อว่าทั้งเด็กเก่ง กลาง และอ่อนจะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กทุกคนประสบความสำเร็จ ในการทำชุดฝึกทักษะ
8. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรสามารถเร้าความสนใจของนักเรียนได้ตั้งแต่หน้าปก ไปจนถึงหน้าสุดท้าย

9. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรได้รับการปรับปรุงไปคู่กับหนังสือแบบเรียนอยู่เสมอ และควรใช้ได้ดีทั้งในและนอกบทเรียน

10. ชุดฝึกทักษะที่ดีควรเป็นแบบที่สามารถประเมิน และจำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้ด้วย

ฐานิยา อมรพลัง (2548, หน้า 78) ได้เสนอลักษณะที่ดีของชุดฝึกทักษะ คือ ชุดฝึกทักษะที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีรูปภาพประกอบ มีรูปแบบน่าสนใจ หลากหลาย รูปแบบ โดยอาศัยหลักจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมหรือจัดชุดฝึกทักษะให้สนุก ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย และระดับชั้นของนักเรียน มีคำสั่ง คำชี้แจงสั้น ชัดเจน เข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบ มีการจัดกิจกรรม การฝึกที่สร้างความสนใจ และแบบฝึกนั้นควรทันสมัยอยู่เสมอ

วรรณภา ไชยวรรณ (2549, หน้า 43) ได้อธิบายถึงลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี คือ ควรมีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และต้องมีลักษณะที่เร้า ยั่วใจ น่าสนใจ ได้ให้คิดพิจารณา ได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความเข้าใจทักษะ ชุดฝึกทักษะควรมีภาพดึงดูดความสนใจเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีเนื้อหาพอเหมาะ

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550, หน้า 20) ได้อธิบายถึงลักษณะของชุดฝึกทักษะ และชุดฝึกทักษะที่ดี ดังนี้

1. จุดประสงค์
 - 1.1 จุดประสงค์ชัดเจน
 - 1.2 สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
 2. เนื้อหา
 - 2.1 ถูกต้องตามหลักวิชา
 - 2.2 ใช้ภาษาเหมาะสม
 - 2.3 มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม
 - 2.4 สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 2.5 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 2.6 มีคำถามและกิจกรรมที่ทำหายส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา
 - 2.7 มีกลยุทธ์การนำเสนอและการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนได้อย่างต่อเนื่อง
- ธนิษฐา พรหมกอง (2554, หน้า 67) ได้กล่าวเกี่ยวกับชุดฝึกทักษะที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เหมาะสมกับวัย เวลาความสามารถและสภาพปัญหาของนักเรียน

2. ต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ของผู้เรียนคนที่เริ่มเรียน หรือมีประสบการณ์น้อยจะต้องสร้างชุดฝึกทักษะ ที่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียน ด้วยการเริ่มจากข้อที่ง่ายไปหายากเพื่อให้แก่นักเรียนมีกำลังใจในการทำชุดฝึกทักษะ
3. ควรมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการฝึกและเวลาเตรียมการไว้ล่วงหน้าอยู่เสมอ
4. ควรมุ่งส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มตามความสามารถที่แตกต่างกัน
5. ชุดฝึกทักษะแต่ละชุดควรมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหรือมีตัวอย่างแสดงวิธีทำจะช่วยให้เข้าใจดียิ่งขึ้น
6. ชุดฝึกทักษะควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดที่หลากหลายกว้างไกลอีกทั้งมีให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
7. ต้องมีการฝึกผู้เรียนมากพอสมควรในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนจะมีการเรียนเรื่องอื่น ๆ ต่อไป
8. ทำท่ายให้นักเรียนใช้ความสามารถและฝึกด้วยตนเอง
9. การฝึกแต่ละครั้งควรฝึกแบบเดี่ยว และควรเป็นแบบสั้น ๆ

ผู้วิจัยพอสรุปลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดีได้ว่า ชุดฝึกทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี และชุดฝึกทักษะที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของคุณ ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตนเพื่อความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นครูยังจำเป็นต้องศึกษาเทคนิควิธีการ ขั้นตอนในการฝึกทักษะต่าง ๆ มีประสิทธิภาพที่สุด อันส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่และชุดฝึกทักษะที่ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ตรงตามเนื้อหา เหมาะสมกับวัยเวลาความสามารถความสนใจ และสภาพปัญหาของผู้เรียน

4. ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ

ไพบูลย์ มุลตี (2546, หน้า 52) ได้อธิบายประโยชน์ของชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้ คือ ชุดฝึกทักษะมีความสำคัญ และจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้นสามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันท่วงที ซึ่งจะมีผลทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก และยังให้นักเรียนนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

วรรณภา ไชยวรรณ (2549, หน้า 41) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของชุดฝึกทักษะไว้ว่า ชุดฝึกทักษะช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษา การใช้ภาษาของนักเรียนสามารถนำมาฝึกซ้ำทบทวนบทเรียน และผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย ชุดฝึกทักษะถือเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนหรือประเมินผลการเรียนก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบปัญหา ข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550, หน้า 21) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของชุดฝึกทักษะและชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการแก้ปัญหา และการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ได้ โดยสรุปได้ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การคิดวิเคราะห์ และการเขียน

3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

จากประโยชน์ของชุดฝึกทักษะที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดฝึกทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, หน้า 53 - 54) ได้สรุปประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ ดังนี้

1. ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น เพราะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้
4. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
5. ช่วยลดภาระครู
6. ช่วยให้เด็กฝึกฝนได้อย่างเต็มที่
7. ช่วยพัฒนาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. ช่วยเสริมให้ทักษะคงทน ซึ่งลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้

ได้แก่

- 8.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ
 - 8.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 8.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด
 9. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
 10. ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเอง
 11. ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน
 12. ประหยัดค่าใช้จ่ายแรงงานและเวลาของครู
- ธนัชฐา พรหมกอง (2554, หน้า 61) กล่าวไว้ว่าประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ ได้แก่
1. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น
 2. ช่วยให้ครูทราบซึ่งจะเป็นสารสนเทศให้ครูสามารถปรับปรุงวิธีการสอน และกิจกรรมในแต่ละบทเรียนได้
 3. ช่วยฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตน
 4. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะที่ดีขึ้นทั้งนี้ต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่ของครูด้วย

5. ชุดฝึกทักษะที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่มนักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนบทเรียนด้วยตนเองได้ อีกทั้งยังช่วยฝึกฝนความชำนาญเพิ่มขึ้นด้วย
 6. ชุดฝึกทักษะเป็นส่วนที่เพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะชุดฝึกเป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นอย่างมีระบบระเบียบ
 7. ชุดฝึกช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเนื่องจากนักเรียนมีความสามารถแตกต่างกันการให้นักเรียนทำชุดฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น
- สรุปได้ว่าชุดฝึกทักษะมีความสำคัญมีประโยชน์ และจำเป็นเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาบทเรียนได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ในขณะที่เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำชุดฝึกทักษะมาหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมได้ด้วยตนเอง นำมาวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียน และนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที ซึ่งจะทำให้ครูประหยัดเวลาค่าใช้จ่าย และลดภาระของครูได้มากช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

การอ่าน

การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษา เป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในด้านการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ เป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้เด็กวัยประถมศึกษาได้พัฒนาความคิด โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการคิด สิ่งที่ควรคำนึงถึงเกี่ยวกับการอ่าน มีดังนี้

1. ความหมายของการอ่าน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมุทรา เชนเชาวนิช (2545, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูดผู้อ่านแสดงกิริยาตอบโต้และอาจจะตอบโต้กับผู้อื่นด้วย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 1364) ได้ให้ความหมายของคำอ่าน ซึ่งเป็นคำกริยาว่า ตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ พิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ คิด นับ

พิมพา อินแบน (2548, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การอ่านคือ การแปลความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำให้เข้าใจความหมายและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์

สุพรรณสิริ วัฒนกานนท์ (2548, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง การเข้าใจความหมายของผู้เขียนที่สื่อผ่านข้อเขียน เป็นหน้าที่ที่ผู้อ่านจะต้องดึงเอาความหมายออกมาจากเรื่องที่อ่าน การที่ผู้อ่าน อ่านเรื่องไม่เข้าใจ อาจมีสาเหตุมาจากภาษา

ที่ผู้เขียนใช้ระดับของภาษา ความรู้พื้นฐานของผู้อ่าน ความเชื่อแนวคิด และทัศนคติระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านแตกต่างกัน

Williams (1992, pp. 2 - 3) สรุปว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านได้ดูข้อความ และเข้าใจเนื้อเรื่องที่ได้โดยไม่จำเป็นต้องอ่านทุกตัวอักษร คำและทุกประโยค ผู้อ่านไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับสารแต่เป็นผู้มีปฏิสัมพันธ์กับบทอ่านในการสร้างความหมายเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน

Nuttal (1996, pp. 1 - 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการอ่านหมายถึง การถอดรหัสความคิด ความเข้าใจการตอบสนอง และความหมายของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน

สรุปได้ว่า ความหมายของการอ่าน หมายถึง กระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้สารซึ่งเป็นการรู้ความคิดความรู้สึกและความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสารได้มากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถในการใช้ความคิด

2. ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปเท่าไร การอ่านยังมีความสำคัญและจำเป็นมากเท่านั้น แต่การอ่านจะต้องได้รับการปลูกฝังมาแต่เยาว์วัยจากครอบครัว โรงเรียน และสังคมส่งเสริมให้เยาวชนมีนิสัยรักการอ่านรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านมีนัยการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อคิดดังนี้

พรทิพย์ ชาตะรัตน์ (2545, หน้า 59) การอ่านมีความสำคัญต่อการศึกษา และเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการแสวงหาความรู้ ดังนั้นผู้ที่มีทักษะในการอ่านหรือมีความสามารถในการอ่าน คือสามารถอ่านได้มากอ่านได้เร็ว อ่านได้ถูกต้อง อ่านได้หลาย ๆ ภาษาย่อมมีโอกาสในชีวิตหลาย ๆ ด้านมากกว่า เช่น ด้านสังคมด้านการประกอบอาชีพ ด้านการศึกษาหาความรู้ ตลอดจนด้านข่าวสารข้อมูลได้กว้างไกลและทันสมัยกว่าผู้ที่ขาดทักษะในด้านการอ่านแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันโลกของยุคข่าวสารข้อมูลผู้ที่มีทักษะในการอ่านเป็นทุนอยู่ในตัวย่อมมีโอกาสได้เปรียบมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจในการอ่าน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547, หน้า 47) ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเราที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความก้าวหน้า ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ในการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมโลกในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคข่าวสารข้อมูลแพร่หลาย การอ่านช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่ชีวิตของผู้อ่านเสมือนผู้อ่านได้ท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ ได้โดยการศึกษาจากการอ่านหนังสือ ซึ่งนำมาเป็นข้อมูลในวงสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ในหมู่เพื่อนฝูงได้เป็นอย่างดี และสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาช่วยแก้ปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจและส่วนตัวได้ ความรู้ที่ได้สามารถนำมาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมหน้าที่การงานให้ก้าวหน้า และใช้ในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องทางจริยธรรมที่ทำให้ครอบครัวอยู่อย่างสงบและมีความสุข ซึ่งสามารถแบ่งประโยชน์และคุณค่าออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. คุณค่าต่อตนเอง

- 1.1 ช่วยให้เป็นคนมีความรอบรู้
- 1.2 ช่วยให้เป็นคนทันสมัย
- 1.3 ช่วยพัฒนาความคิดและวิสัยทัศน์
- 1.4 ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 1.5 เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

2. คุณค่าต่อส่วนรวมและสังคม

2.1 ความรู้จากการอ่านสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมทุกด้าน ในด้านความนึกคิดและวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษยชาติ

2.2 การอ่านช่วยพัฒนามนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพราะสามารถนำความรู้จากการอ่านมาพัฒนาบุคลิกภาพ อาชีพ ตลอดจนคุณภาพชีวิต

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2547, หน้า 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็น และก่อให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้าน ทุกโอกาสทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านช่วยส่งเสริมความรู้ ความคิดของเราให้เพิ่มพูนขึ้น

สรุป ความสำคัญของการอ่าน คือ ทำให้เรามีความรู้ รู้เท่าทันช่วยพัฒนาความคิด มีวิสัยทัศน์ ซึ่งสังคมในปัจจุบันนี้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้เป็นอย่างดี เป็นการพัฒนาตนเอง สังคมในทุก ๆ ด้านและเป็นความสามารถ ในการพัฒนาการอ่านระดับอื่น ๆ ต่อไป

3. องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งในการใช้ภาษา การอ่านจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความรู้ ความสามารถทางภาษา

ความเข้าใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องที่อ่าน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่าน ดังนี้

สมุทร เซ็นเขาวนิช (2545, หน้า 74) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านดังนี้

1. สามารถจดจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้เมื่อถึงคราวจำเป็นที่ต้องการใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงก็ทำได้ไม่ยาก
2. สามารถจับใจความสำคัญได้ สามารถแยกแยะหรือระบุประเด็นหลักออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญมากนักได้ สามารถประเมินได้ว่าอะไรบ้างที่ควรสนใจเป็นพิเศษหรือตัดทิ้งไปได้
3. สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ว่ามีนัยสำคัญหรือลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด

4. สามารถสรุปลงความเห็นจากสิ่งที่อ่านมาแล้วได้อย่างถูกต้องมีเหตุผลหรือนำเชื่อถือ

5. สามารถใช้วิจารณ์ญาณของตนเองพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุปหรือการอ้างอิงต่าง ๆ ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบไม่สับสน

6. สามารถถ่ายโอนหรือประสมประสานความรู้สึกที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

Coady (1979, p. 18) ได้ให้ทัศนะในการอ่านว่า เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1. ความสามารถเชิงโมโนทัศน์ หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาโดยทั่วไปที่จะค้นหาสาระสำคัญ ความคิดและความเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
2. ความรู้เดิม หมายถึง เป็นพื้นฐานความรู้เดิมของผู้่านซึ่งมีอยู่แล้ว ผู้อ่านจะอ่านเรื่องได้เร็ว และได้ผลดีขึ้นถ้าผู้อ่านมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่เขียนการอ่านเรื่องที่ผู้อ่านคุ้นเคยและกิจกรรมที่ผู้อ่านปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวัน จะทำให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในเรื่องที่อ่านมากขึ้น
3. ยุทธศาสตร์ด้านกระบวนการเป็นองค์ประกอบย่อยของความสามารถในการอ่าน และเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความเข้าใจเป็นทักษะด้านภาษาทั่ว ๆ ไป ได้แก่ การหาความหมายของสัญลักษณ์ที่เขียนการรวมเสียงและความเข้าใจเข้าด้วยกันและเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

William (1984, pp. 3 - 12) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่ผู้อ่านรับเอาความหมายจากผู้เขียนที่สื่อออกมา โดยมีองค์ประกอบสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเขียน คือ ความสามารถในการจดจำหรือรู้จักตัวอักษรที่แสดงทั้งในรูปแบบตัวพิมพ์ หรือตัวเขียนรวมทั้งการผสมตัวอักษรและการสะกดคำ
2. ความรู้เกี่ยวกับภาษา คือ ความสามารถที่ผู้อ่านควรมีความรู้ในเรื่องของเนื้อหาภาษา หรือความหมายของคำ ตลอดจนโครงสร้างไวยากรณ์ รูปแบบและการเรียงคำ
3. ความสามารถในการตีความ คือ ความสามารถของผู้อ่านที่จะรับรู้เรื่องราวที่อ่านได้ในภาพรวม มิได้เกิดความเข้าใจเฉพาะในระดับประโยค แต่สามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเรื่องราว
4. ความรู้รอบด้านของผู้อ่าน เป็นความรู้ที่มีได้หมายถึงข้อความที่ผู้อ่านอ่านเท่านั้น แต่เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตผู้อ่านที่มีความรู้และประสบการณ์ จะสามารถเชื่อมโยงให้เข้ากับความรู้ในบทอ่านได้อย่างง่ายและเข้าใจได้เป็นอย่างดี
5. เหตุผลในการอ่านและรูปแบบของการอ่าน คือ ความพึงพอใจและการตัดสินใจของผู้อ่านในการเลือกรูปแบบของการอ่าน ผู้อ่านจะเป็นผู้กำหนดเองว่าต้องการจะอ่านอะไร อ่านทำไม และสามารถเลือกว่าอ่านอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับผู้อ่าน

สรุป การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน ได้แก่ ความรู้ ความจำ การจับใจความสำคัญ การตีความ การสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่านเพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอ่านให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ประเภทของการอ่าน

การจำแนกประเภทของการอ่านขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เขียนเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันตามจุดมุ่งหมายของการเขียน เพื่อให้แสดงออกมาเป็นสาระแห่งความรู้ ความทรงจำจากการอ่าน ในการศึกษาขงงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเภทของการอ่านซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและกล่าวถึงการอ่านภาษาอังกฤษประเภทต่าง ๆ ดังนี้

สวต์มันน์ ช่างเหล็ก (2543, หน้า 165 - 167) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่าน ว่าการอ่านข้อเขียนหรือสิ่งพิมพ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารซึ่งอยู่ในรูปภาษาเขียน คำว่า ข้อมูลข่าวสารในที่นี้ หมายถึงเนื้อหาซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสติปัญญาข้อเท็จจริงหรืออารมณ์สมุทร เซ็นเซาวิช (2545, หน้า 3) ได้แบ่งประเภทของการอ่านเป็น

2 ประเภท คือ

1. การอ่านเพื่อการศึกษา เป็นการอ่านที่ต้องการความเร็วสูงพอประมาณ การอ่านแบบนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือต้องการครอบคลุมเนื้อหาให้ได้มากที่สุดเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด ดังนั้นในขณะที่อ่านจึงจำเป็นต้องพิจารณาคำศัพท์และความหมายของคำศัพท์ที่พบให้ละเอียดถี่ถ้วน นอกจากจะต้องรู้ความหมายเฉพาะของคำศัพท์นั้น ๆ แล้วควรจะต้องรู้ความหมายแฝงของคำนั้น ๆ อีกด้วยเพื่อจะได้เข้าใจข้อความที่อ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การอ่านเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง เป็นการอ่านเพื่อความรื่นรมย์เป็นส่วนตัวหรือพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หรือหนังสือพิมพ์ ที่ไม่มีคำศัพท์เฉพาะมากมายนัก การอ่านชนิดนี้มักไม่ต้องการความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากนักจะอ่านโดยใช้ความเร็วหรือแล้วแต่ความพึงพอใจของผู้อ่านเองเป็นสำคัญ

สรุปการอ่านแต่ละประเภทยังมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้อ่าน ได้แก่ การอ่านเพื่อการศึกษา การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน การอ่านเพื่อพักผ่อนและความบันเทิง เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านเรื่องที่ยากขึ้นในระดับต่อไป

5. ขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนการสอนทักษะการอ่าน มีลักษณะเช่นเดียวกับขั้นตอนการสอนทักษะการฟัง โดยแบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมนำเข้าสู่การอ่าน (Pre-Reading) กิจกรรมระหว่างการอ่าน หรือขณะที่สอนอ่าน (While-Reading) กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-Reading) แต่ละกิจกรรมอาจใช้เทคนิค ดังนี้

1. กิจกรรมนำเข้าสู่การอ่าน (Pre-Reading) การที่ผู้เรียนจะอ่านสารได้อย่างเข้าใจ ควรต้องมีข้อมูลบางส่วนเกี่ยวกับสารที่จะได้อ่าน โดยครูผู้สอนอาจใช้กิจกรรมนำให้ผู้เรียนได้มีข้อมูลบางส่วนเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจในบริบท ก่อนเริ่มต้นอ่านสารที่กำหนดให้โดยทั่วไป มี 2 ขั้นตอน คือ

1.1 ชั้น Personalization เป็นขั้นสนทนาโต้ตอบ ระหว่างครูกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อทบทวนความรู้เดิมและเตรียมรับความรู้ใหม่จากการอ่าน

1.2 ชั้น Predicting เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนคาดเดาเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยอาจใช้รูปภาพ แผนภูมิ หัวเรื่อง ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะได้อ่านแล้วนำเสนอ หรืออภิปรายหรือหาคำตอบเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ หรืออาจฝึกกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำศัพท์ เช่น ชิดเส้นใต้ หรือวงกลมล้อมรอบคำศัพท์ในสารที่อ่าน หรืออ่านคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะได้อ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบแนวทางว่าจะได้อ่านสารเกี่ยวกับเรื่องใด เป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อมูลประกอบการอ่าน และค้นหาคำตอบที่จะได้จากสารที่อ่านนั้น ๆ หรือทบทวนคำศัพท์จากความรู้เดิมที่มีอยู่ ซึ่งจะปรากฏในสารที่จะได้อ่าน โดยอาจใช้วิธีบอกความหมาย หรือทำแบบฝึกหัดเติมคำ ฯลฯ

2. กิจกรรมระหว่างกาอ่าน หรือ กิจกรรมขณะที่สอนอ่าน (While - Reading) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในขณะที่อ่านสารนั้น กิจกรรมนี้มีใช้การทดสอบการอ่าน แต่เป็นการ “ฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ” กิจกรรมระหว่างกาอ่านนี้ ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะอื่น ๆ เช่น การฟัง หรือ การเขียน อาจจัดกิจกรรมให้พูดโต้ตอบได้บ้างเล็กน้อย เนื่องจากจะเป็นการเบี่ยงเบนทักษะที่ต้องการฝึกไปสู่ทักษะอื่นโดยมิได้เจตนา กิจกรรมที่จัดให้ในขณะที่ฝึกอ่าน ควรเป็นประเภทต่อไปนี้

2.1 Matching คือ อ่านแล้วจับคู่คำศัพท์ กับ คำจำกัดความหรือจับคู่ประโยค เนื้อเรื่องกับภาพ แผนภูมิ

2.2 Ordering คือ อ่านแล้วเรียงภาพ แผนภูมิ ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน หรือ เรียงประโยค (Sentences) ตามลำดับเรื่อง หรือเรียงเนื้อหาแต่ละตอน (Paragraph) ตามลำดับของเนื้อเรื่อง

2.3 Completing คือ อ่านแล้วเติมคำ สำนวน ประโยค ข้อความลงในภาพ แผนภูมิ ตาราง ฯลฯ ตามเรื่องที่อ่าน

2.4 Correcting คือ อ่านแล้วแก้ไขคำ สำนวน ประโยค ข้อความให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน

2.5 Deciding คือ อ่านแล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choice) หรือ เลือกประโยคถูกผิด (True/False) หรือ เลือกว่ามีประโยคนั้น ๆ ในเนื้อเรื่องหรือไม่ หรือ เลือกว่าประโยคนั้นเป็นข้อเท็จจริง (Fact) หรือ เป็นความคิดเห็น (Opinion)

2.6 Supplying /identifying คือ อ่านแล้วหาประโยคหัวข้อเรื่อง (Topic Sentence) หรือ สรุปใจความสำคัญ (Conclusion) หรือ จับใจความสำคัญ (Main Idea) หรือตั้งชื่อเรื่อง (Title) หรือ ย่อเรื่อง (Summary) หรือ หาข้อมูลรายละเอียดจากเรื่อง (Specific Information)

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-Reading) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในลักษณะทักษะสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากการอ่าน ทั้งการฟัง การพูดและการเขียน ภายหลังจากที่ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างกาอ่านแล้ว โดยอาจฝึกการแข่งขันเกี่ยวกับคำศัพท์

สำนวน ไวยากรณ์ จากเรื่องที่ได้อ่าน เป็นการตรวจสอบทบทวนความรู้ ความถูกต้องของคำศัพท์ สำนวน โครงสร้างไวยากรณ์ หรือฝึกทักษะการฟังการพูดโดยให้ผู้เรียนร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับ เนื้อเรื่องแล้วช่วยกันหาคำตอบ สำหรับผู้เรียนระดับสูง อาจให้พูดอภิปรายเกี่ยวกับอารมณ์หรือ เจตคติของผู้เขียนเรื่องนั้น หรือฝึกทักษะการเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน เป็นต้น

สรุปได้ว่าขั้นตอนการสอนทักษะการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติใน ขณะที่อ่านสารนั้น กิจกรรมนี้มีใช้การทดสอบการอ่าน แต่เป็นการ “ฝึกทักษะการอ่านเพื่อความ เข้าใจ” กิจกรรมระหว่างการอ่านนี้ เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในลักษณะทักษะ สัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากการอ่าน ทั้งการฟัง การพูดและการเขียน ภายหลังที่ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างการอ่านแล้ว โดยอาจฝึกการแข่งขันเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน ไวยากรณ์ จากเรื่องที่ได้อ่าน เป็นการตรวจสอบทบทวนความรู้ ความถูกต้องของคำศัพท์ สำนวน โครงสร้างไวยากรณ์

การอ่านภาษาอังกฤษโดยการเรียนแบบ MIA (Murdoch)

ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA)

1. ความเป็นมาของวิธีอ่านตามหลักบูรณาการของ Murdoch (MIA)

George S. Murdoch (1986, p. 6) เป็นอาจารย์สอนภาษาที่มหาวิทยาลัย Kuwait University ได้ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษาต่างประเทศ เนื่องจากการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งมีสาเหตุมาจากโอกาสที่ นักเรียนจะใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมีน้อยมากจึงได้คิดหาวิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษ แนวใหม่ขึ้น โดยยึดหลักจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics) ซึ่งเป็นจิตวิทยาในการคิดและ การสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารขึ้นโดยใช้ชื่อว่า “A More Integrated Approach to the Teaching of Reading” ซึ่งยึดการฝึกหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะ ต่าง ๆ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียนควบคู่กันไปตลอดเวลา เพราะมีความเห็นว่าการสอนของครู เท่าที่ผ่านมาส่วนใหญ่ จะแยกทักษะแต่ละทักษะออกจากกันโดยเด็ดขาด เช่น ทักษะการอ่าน มักจะถูกจัดแยกออกจากทักษะอื่น ๆ โดยสิ้นเชิงเมื่อใดที่ครูผู้สอนต้องการสอนการอ่านให้กับ นักเรียนก็จะไม่ให้ความสนใจทักษะอื่น ๆ จะมุ่งให้นักเรียนฝึกอ่านเท่านั้น ซึ่ง Murdoch คิดว่า เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เพราะการสอนอ่านแต่ละครั้งควรมีทักษะทั้ง 4 ทักษะประกอบกันไป แต่จะเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นพิเศษส่วนทักษะอื่น ๆ ที่ไม่ได้เน้นก็ได้รับการพัฒนาไปพร้อมกัน นอกจากนั้น Murdoah ยังเห็นว่าการสอนอ่านแล้วให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดแบบเลือกตอบหรือ แบบถูก-ผิดนั้น ไม่ใช่เป็นการฝึกอ่านที่ดีนักเรียนจะไม่ได้พัฒนาทักษะอื่นเลย และบางครั้งอาจจะ ทำให้นักเรียนเกิดการสับสนมากขึ้น แบบฝึกหัดที่ดีที่สุดควรจะเป็นแบบฝึกหัดที่ต้องคิดและเขียน ออกมาเป็นคำพูดของตน เป็นการฝึกหัดทั้งกระบวนการคิดและฝึกทักษะการเขียนไปในตัวการใช้ แบบฝึกหัดแบบนี้ถือว่า เป็นการสอนเพื่อการสื่อสารที่ดีมากอีกอย่างหนึ่ง และเป็นที่มาของวิธีการ สอนอ่านโดยใช้หลักการบูรณาการของ Murdoch (MIA)

การสอนอ่านโดยหลักการบูรณาการของ Murdoch (MIA) ตามแนวคิดของ George S. Murdoch เป็นการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดทุกชั้นตอนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนคิดเป็น โดยเฉพาะ กระบวนการคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนจะเริ่มด้วยการตั้งคำถามประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนตอบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย โดยการนำประสบการณ์เดิมของตนมาผสมผสานกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับแก้ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ซึ่งเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้ คิดแก้ปัญหาที่ตนเอง นอกจากนี้กิจกรรมการสอนอ่านโดยใช้หลักการบูรณาการของ Murdoch ยังทำให้นักเรียนพัฒนาความสามารถด้านการคิด โดยมีขั้นตอนหนึ่งที่กำหนดให้นักเรียนทำความเข้าใจคำศัพท์ (Understanding Vocabulary) นักเรียนจะต้องใช้ความคิดในด้านความรู้ความจำ (Knowledge) คือความสามารถในการระลึกถึงรายละเอียดเรื่องราวประสบการณ์ทั้งหมด ตลอดจนสามารถจำความรู้ เกี่ยวกับคำศัพท์ด้านความหมาย ความหมายแฝงของคำศัพท์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น คำยาก คำศัพท์เทคนิค เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Harris and Sipay (1979, pp. 274 - 275) ที่ว่า คำศัพท์มีผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความคิดของผู้อ่าน ส่วนกิจกรรมการอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the Text) โดยใช้หลักบูรณาการของ Murdoch นั้น สอดคล้องกับความคิดด้านการวิเคราะห์คือ ความสามารถในการแยกแยะข้อมูลหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องออกมาเป็นส่วนย่อย ๆ ซึ่งอาจเป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่กำหนดไว้ เช่น วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำสรรพนามในเนื้อเรื่อง การถ่ายโอนข้อมูล การประเมินผลและการเข้าใจ จะเป็นกิจกรรมที่เน้นความคิดด้านความเข้าใจซึ่งหมายถึงความสามารถในการตัดแปลงปรับปรุงหรือการเสริมแต่งความรู้เดิมให้มีลักษณะใหม่ เป็นการขยายความรู้ไปสู่ สถานการณ์ใหม่ตามกระบวนการของความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

1. การแปลความ (Translation) เป็นความสามารถในการอธิบายความหมายจากข้อความที่ ยากให้ง่ายขึ้นหรือชี้แจง เปรียบเทียบ ยกตัวอย่างหรือใช้คำพูดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรม การทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่อง (Understanding the Text) ตามหลักการบูรณาการของ Murdoch ซึ่งเน้นให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเติมคำหรือข้อความจากประโยคปลายเปิดโดยใช้คำพูดของตนเอง

2. การตีความ (Interpretation) คือ ความสามารถในการสรุปผลของการแปลความหมาย หลาย ๆ อย่างให้สัมพันธ์กันเพื่อให้ได้ความหมายใหม่ที่เกิดจากผลของการแปลแต่ละส่วนย่อย ๆ นั้น เป็นการรวมความหมายที่แปลเข้าด้วยกัน ซึ่งอาจจะเป็นการตีความจากภาพ ข้อความ สัญลักษณ์ จาก เรื่องที่กำหนดให้เป็นภาพหรือแผนผังได้ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ (Information Transfer) ตามหลักการบูรณาการของ Murdoch (MIA) โดยการให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมา เสนอข้อมูลนั้นอีกรูปแบบหนึ่ง เช่น ตาราง แผนภูมิ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมซึ่งเป็น การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนของประโยค และเรียนโครงสร้างของอนุเฉท (Jigsaw Exercise and Paragraph Structure) ตามหลักการบูรณาการของ Murdoch นั้นผู้เรียนจะสรุปผลจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาเรียงลำดับขั้นตอนในรูปแบบของอนุเฉทสั้น ๆ ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนการสอนอ่าน โดยหลักการบูรณาการของ Murdoch (MIA) ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดและแก้ปัญหาเองได้ เป็นการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะด้านความคิดได้มีวิธีหนึ่ง โดยเฉพาะกระบวนการคิดที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนจะ เริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ให้นักเรียนตอบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย โดยการนำประสบการณ์เดิมของตนมาผสมผสานกับ ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ แก้ปัญหาที่กำลัง ประสบอยู่ซึ่งเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้คิดแก้ปัญหา นั้นเอง โดยมีขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องใช้ความคิด ในด้านความรู้ความจำ (Knowledge) คือ ความสามารถในการระลึกถึงรายละเอียด เรื่องราวประสบการณ์ทั้งหมด ตลอดจนสามารถจำ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ด้านความหมาย ความหมายแฝงของ คำศัพท์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น คำยาก ศัพท์เทคนิค ด้วยการฝึกหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะต่าง ๆ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน ควบคู่กันไปตลอดเวลา

2. จิตวิทยาที่เกี่ยวกับภาษาและการคิดที่สัมพันธ์กับการคิดที่สัมพันธ์กับการสอนอ่านตามหลักการบูรณาการของ Murdoch (MIA)

เนื่องจากการสอนอ่านโดยหลักการบูรณาการของ Murdoch (MIA) นี้เป็นการสอนเพื่อการ สื่อสาร ซึ่งการเรียนรู้ถือเป็นกระบวนการคิดทางภาษาแบบหนึ่ง ดังนั้นจึงขอกกล่าวถึงจิตวิทยาเกี่ยวกับ ภาษาและการคิดพอสังเขป

ภาษาและการคิด (Language and thinking) มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ภาษาจึงมี อิทธิพลต่อการคิดของมนุษย์และมนุษย์มักจะแสดงความคิดออกมาในรูปของภาษา อย่างไรก็ตามเรา อาจจะเห็นภาพความนึกคิดโดยไม่ได้ใช้ภาษาซึ่งเรียกว่า มโนภาพแล้วแสดงความคิดออกมาทางกาย อนึ่ง เมื่อคนเราสามารถรับรู้และแสดงออกทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมสามารถทำให้เข้าใจ ความหมายของข้อความที่ได้ฟังและได้อ่านและสามารถสื่อความหมายด้วยการพูดหรือการเขียนให้ ผู้อื่นรับรู้ได้อย่างดี ส่วนพฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจที่มีรูปแบบที่ซับซ้อนมากที่สุดการคิดเป็น พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของมนุษย์อันเป็นผลมาจากคุณสมบัติทางสมองหลาย อย่าง การคิดเป็นพฤติกรรมภายในที่เราสังเกตได้จากการตอบสนองที่ปรากฏออกมาด้วยการใช้ภาพ หรือสัญลักษณ์อย่างอื่น ดังที่ Humphrie (1963, p. 10 อ้างถึงใน นรินทร์ โปธิ, 2549, หน้า 45) กล่าวว่า การคิดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์ ประสบปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งและปัญหานั้นเป็น สภาพการณ์ที่สกัดกั้นไม่ให้ไปถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ สิ่งที่กระตุ้นบวกกับแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญใน การคิด การคิดเป็นทักษะที่ต้องใช้สติ และสมาธิมุ่งความสนใจไปสู่หมายการคิดจึงจะประสบความสำเร็จ

ดังนั้น ภาษาจึงนับว่าเป็นเครื่องมือทางสังคม เนื่องจากภาษาเป็นระบบสื่อสารที่ช่วยให้คนใน สังคมสามารถแสวงหา แลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การคิดเป็นพฤติกรรม ภายในที่ต้องใช้ประสบการณ์ผสมผสานกับข้อมูลที่ได้รับใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่าง หนึ่งที่คนเราประสบอยู่ด้วยวิธีสอนแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ที่เริ่มต้นด้วยการตั้งปัญหาให้ ผู้เรียนก่อนเป็นการรวบรวมประสบการณ์เดิมของนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนนำเอา ประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับประสบการณ์ที่ได้รับจะทำให้ บทเรียนมีความหมายมากขึ้น การ เรียนรู้จึงได้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ทางภาษา

พิตรวัลย์ โกวิท (2537, หน้า 17 อ้างถึงใน นรินทร์ โปธิ, 2549, หน้า 53) กล่าวว่าการสอน นั้นครูจะต้องมีจิตวิทยาในการสอนจึงจะทำให้การสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตวิทยาที่ครูควรทราบมีดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences) นักเรียนแต่ละคนต้องมีความ แตกต่างกันทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และลักษณะนิสัยดังนั้นครูจึงต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ในการจัดชั้นเรียน ถ้าโรงเรียนมีการจัดชั้นเรียนคละนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน ครูควรสอนอย่างไร เรื่อง นี้ครูควรจะต้องนำมาพิจารณา

2. ความพร้อม (readiness) เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าหากนักเรียนไม่มีความพร้อมก็ ไม่สามารถที่จะเรียนต่อไปได้ ครูจะต้องสำรวจความพร้อมของนักเรียนเสียก่อน โดยนักเรียนที่มีวัยต่างกัน ความพร้อมย่อมไม่เหมือนกัน ครูต้องตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนอยู่เสมอ ครูจะต้องดูความพร้อมของนักเรียนเสมอ ครูจะต้องดูความรู้พื้นฐานของนักเรียนว่า มีความพร้อมหรือเปล่า ถ้านักเรียนไม่พร้อมครูจะต้องทบทวนเสียก่อน การที่นักเรียนมีความพร้อมก็จะทำให้นักเรียนเรียนได้อย่างดี

3. แรงจูงใจ (motivation) แรงจูงใจนั้นเป็นเรื่องที่ครูควรเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ครูควร คำนึงอยู่เสมอว่าการให้นักเรียนทำงานหรือแบบฝึกหัดนั้น นักเรียนต้องการความสำเร็จหรือทำได้ เมื่อ ทำได้ก็จะเกิดความพอใจและเกิดขวัญและกำลังใจที่ดี นักเรียนก็จะเกิดแรงจูงใจทำต่อไปอีก ดังนั้น เมื่อนักเรียนทำไม่ได้ครูจึงต้องหาทบทเรียนที่ง่ายและทำซ้ำจนนักเรียนเข้าใจเสียก่อนจึงจะสอนบทเรียนต่อไป ดังนั้นในการสอนครูควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

การเสริมกำลังใจ (reinforcement) เป็นเรื่องที่สำคัญในการสอนเพราะคนเรานั้นเมื่อทราบ ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น นักเรียนต้องการยอมรับยอมทำให้เกิดกำลังใจ การที่ครูกล่าวชม นักเรียนในโอกาสที่เหมาะสม เช่น ดี เก่ง หรือใช้อาการยิ้มเหล่านี้เป็นกำลังใจแก่นักเรียนเป็นอันมาก งานแรงจูงใจความสำเร็จขวัญกำลังใจ

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA)

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสอนอ่าน

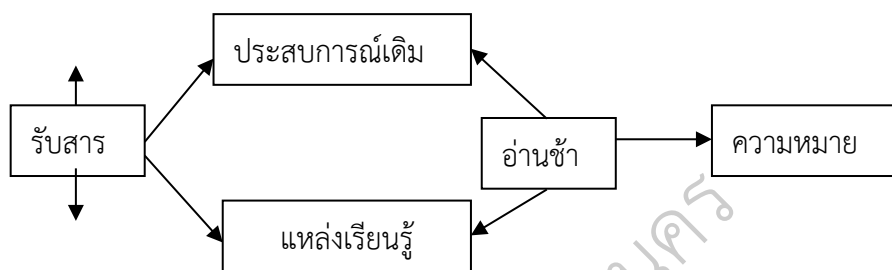
เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534, หน้า 9 อ้างถึงใน นราธิป เอกสินธุ์, 2557, หน้า 48) กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีกระบวนการสอนอ่าน ซึ่งมีเป้าหมายของการสอนอ่าน กล่าวคือ ทฤษฎีกระบวนการสอนอ่านได้ ยึดหลักทางจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics) เป็นสำคัญ ซึ่งเน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์เป็นสำคัญ และควรคำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาในการรับการอ่านการถ่ายโยง ความคิดรวบยอด รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยให้ การอ่านมีประสิทธิภาพ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542, หน้า 56 - 59) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการสอนอ่านดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญของสารเป็น หลัก ซึ่งสามารถแยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้ แก่ ทฤษฎีของ Trabasso ทฤษฎีของ Chase กับ Clark และทฤษฎีของ Rumelhart ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้น
ความสำคัญของสารเป็นหลัก ซึ่งสามารถแยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎี
ของ Trabasso ทฤษฎีของ Chase กับ Clark และทฤษฎีของ Rumelhart ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
ลำดับขั้นของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีนี้แบ่งเป็น 3 ชั้น

1.2 ทฤษฎี ของ Chase และทฤษฎี ของ Clark เป็นทฤษฎีที่เน้นถึง
ความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่านดังแผนภูมิ

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีพื้นฐานของ Chase และทฤษฎีของ Clark

1.3 ทฤษฎีของ Rumelhart ที่กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นกระบวนการ
ที่ทำงานคล้ายกับคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อน แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดสิ่งใดก็จะ
ทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์ เช่น ความหมายของข้อความ ความหมายของคำ การสะกดคำ
หน้าที่ของคำ เป็นต้น

2. ทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญของ
องค์ประกอบย่อยของประโยค ได้แก่ ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ซึ่งผู้ที่สนับสนุน
ทฤษฎีนี้ได้แก่ Daves และ Frederiken มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีของ Daves กล่าวว่า ข้อความหรือเรื่องราวที่ได้รับการ
แก้ไขและปรับปรุงประโยคให้ มีความเกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจนเป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน
เช่น

ประโยคที่ 1 ผู้ชายทุกคนสวมกางเกงสีน้ำเงิน

ประโยคที่ 2 ผู้หญิงบางคนสวมกางเกงสีน้ำเงิน

จากทั้งสองประโยคทำให้ ผู้อ่านรู้ว่ากลุ่มคนที่ผู้ เขียนกล่าวนี้มี
ผู้หญิงกับผู้ชาย และผู้ชายที่อยู่ในกลุ่มนี้สวมกางเกงสีน้ำเงิน ในขณะที่เดียวกันมีผู้หญิงบางคนใน
กลุ่มนี้สวมกางเกงสีน้ำเงินดังนั้นประโยคที่ 1 จึงเป็นประโยคณาให้ กบประโยคที่ 2

2.2 ทฤษฎีของ Frederiken ทฤษฎีนี้นำโครงสร้างทางภาษาเป็น
แกนในการสร้างความเข้าใจในการอ่าน คือผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำ
ในประโยคการเข้าใจหน้าที่ของคำในประโยค การเข้าใจหน้าที่ของคำ การนำข้อความมาเชื่อมโยง
โดยอาศัยวิธีการทางหลักภาษา เช่น แนวคิดของเรื่องทีอ่านข้อเสนอแนะที่ผู้เขียนได้กล่าวในท้ายบท
และบทสรุปรวมของแนวคิด

Rundell, (2002, pp. 26 - 27) กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ พัฒนาการทางภาษาและการอ่านออกอ่านได้ ตามแนวปัญญาเชิง สังคมสามารถสรุปได้ว่าการเรียนรู้ เป็นกระบวนการของจัดโครงสร้างทางความรู้เข้าไปในระบบความทรงจำ และรวมเอาสาระความรู้ใหม่ไปผสมเข้าด้วยกันกระบวนการของการทำความเข้าใจในการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ สามัญสำนึกของผู้เรียนที่จะใช้กลวิธีในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่สัมพันธ์กันโดยพัฒนาการของโครงสร้างความรู้นั้นมีอิทธิพลจากประสบการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งการพัฒนากการเข้าใจตั้งแต่วัยทารก

2.3 การสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdorch (MIA)

สมบัติ จันทครุฑ (2548, หน้า 19) อธิบายว่า การสอนอ่านภาษาอังกฤษ ด้วยวิธี MIA ได้ มีการนำเอาทฤษฎี ทางภาษาศาสตร์ เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistic) 2 ทฤษฎี มาเป็นพื้นฐานสำคัญประกอบการสอน ได้แก่

1. ทฤษฎีเดิม (Schema Theory) จุดเน้นของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ตามแนวทฤษฎีจิตวิทยาแบบปัญญานิยม มีสองประการ คือ การเน้นถึงความสำคัญของการใช้ความรู้ เดิมมาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ปรากฏ ในบทอ่านเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจ ในสิ่งที่อ่าน และยังเน้นการใช้ กระบวนการของความคิดเพื่อกำกับกระบวนการสร้างความใจ ในขณะทีอ่าน ทฤษฎี Schema นั้นมีมานานแล้วแต่คำว่า Schema ในความหมายที่ใช้ในปัจจุบัน นั้น Bartlett and others (1993) เป็นผู้ที่ได้ใช้คำนี้เป็นคนแรก โดยนำมาจากแนวคิดของนักปรัชญาชื่อ Kant (1987) ซึ่งเป็นผู้ศึกษาถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเน้นความสำคัญของ “A prior” ซึ่งหมายถึง แนวคิดพื้นฐานหรือความรู้เดิม โดย Kant มีความเชื่อว่ามนุษย์มีการสะสมความรู้และรวบรวมที่ ไว้ อย่างเป็นระบบและมนุษย์สามารถเข้าใจประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ผ่านเข้ามา ก็ต่อเมื่อประสบการณ์ เหล่านั้น สอดคล้องกับความรู้เดิม ซึ่งเขามีรองรับอยู่ในสมองก่อนแล้ว หลังจาก Bartlett ใช้ ชื่อ Schema เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงธรรมชาติในการเรียนรู้ดังกล่าวแล้ว ได้มีผู้ศึกษาและอธิบายถึงสิ่งที่เราเรียกรวม ๆ ว่าความรู้เดิมนี้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น

Obah (1983, p. 129 อ้างถึงใน เกรียงไกร วงศ์จันทร์เสื่อ, 2554, หน้า 34) ก็ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของ Schema ว่าการสร้างความรู้เข้าใจ ในการอ่านเป็นการสร้างความรู้ใหม่โดยอาศัยประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่มีอยู่เป็นพื้นฐาน ถ้าปราศจากความรู้เดิมเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านแล้ว การเรียนรู้สิ่งใหม่ก็จะเต็มไปด้วยความยากลำบาก

Davine (1986, p. 25 อ้างอิงใน เกรียงไกร วงศ์จันทร์เสื่อ, 2554, หน้า 35) ได้สรุปความหมายของ Schema ของผู้อ่านว่า หมายถึง ความรู้ เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในโลกที่อ่านสะสมไว้ในสมองซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลและความคิด การรับรู้และมโนทัศน์ต่าง ๆ จิตภาพและแง่คิด ตลอดจนประสบการณ์ด้านอารมณ์ซึ่งผู้อ่านเก็บไว้ในความจำระยะยาวของตน ความรู้เดิมเป็นสิ่งที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล เด็กจะมีพื้นฐานความรู้ที่น้อยกว่าผู้ใหญ่ บุคคลวัยเดียวกัน อาจจะมีพื้นฐานความรู้ ในเรื่องต่าง ๆ หรือ เรื่องเดียวกัน แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตของแต่ละบุคคล

2. ทฤษฎีอภิปรัชญา (Metacognitive Approach) นักทฤษฎีการเรียนรู้ในแนวจิตวิทยาแบบปัญญานิยม มีความเชื่อในความสำเร็จของการใช้ ความคิดว่าความคิดเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้ เกิดการใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่มาเรียนรู้ใหม่และจัดเก็บความรู้ใหม่และจัดเก็บความรู้ใหม่เข้ากับเครือข่ายความรู้เดิมซึ่งพร้อมที่จะนำมาใช้ เมื่อต้องการในการสอนอ่านเราจะพบว่าเมื่อนักเรียนอ่านไม่เข้าใจนักเรียนก็จะแก้ไขปัญหาโดยการถามครูหรือไม่ก็เปิดพจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์และบ่อยครั้งที่นักเรียนบอกว่าทราบความหมายของคำศัพท์ทุกคำของบทอ่าน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสอนการอ่านนั้น เป็นพื้นฐานที่นำมา กำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบการอ่าน ทฤษฎี การสอนอ่านที่ได้ นำเสนอบางอย่างมี ลักษณะคล้ายกัน แต่บางอย่างมีส่วนที่แตกต่างกัน การศึกษาทฤษฎีการสอนอ่านให้ เข้าใจเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการกำหนดรูปแบบ และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ มุ่งเน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์เป็นสำคัญและคำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาในการอ่านการถ่ายโยง ความคิดรวบยอด การเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม

4. วิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามหลักบูรณาการของ Murdoch (MIA)

ขั้นตอนการสอนอ่านตามหลักการบูรณาการของ Murdoch (1986, pp. 9 - 15) ได้ให้แนวทางในการการสอนดังต่อไปนี้ คือ

1. ขั้นถามคำถามนำก่อนการอ่าน (Asking priming questions) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะตั้งคำถาม หรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ กระตุ้นและก่อให้เกิดการอภิปราย ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ก่อนที่จะอ่านเรื่องนั้น ๆ เท่ากับว่าเป็นการโน้มน้าวให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่จะอ่านในโอกาสต่อไป การอภิปรายร่วมกันเป็น กระบวนการคาดคะเนล่วงหน้าว่าเรื่องที่จะอ่าน นั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร พอถึงเวลาอ่านจริง ๆ ทุก ๆ คนก็พยายามจะค้นหาคำตอบว่าตามที่พวกตนคิด คำตอบไว้ล่วงหน้าหน้านั้น ตรงกับเรื่องที่จะอ่านหรือไม่การอ่านจึงเป็นการกระตุ้นและเร้าใจผู้เรียนให้ หาคำตอบซึ่งตรงกับความคิดของ Goodman (1967, p. 126 อ้างถึงใน รจนา ชาญวิชิต, 2547, หน้า 13) ที่กล่าวไว้ว่า “การอ่าน เป็นเกมการเดาชนิดหนึ่งการอ่านเป็นการเดาว่า สิ่งที่จะอ่านนั้น ตรงกับความคิดของตนที่คาดหวังไว้หรือไม่” นอกจากนี้ คำถามน่ายังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงขับ (Drive) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน นั่นคือ การกระตุ้นผู้เรียนด้วยปัญหาที่คั่งค้างไว้ในใจ ผู้เรียนหลังการอภิปรายร่วมกันว่าสิ่งที่พวกตนเดากันไว้นั้นเป็นการดาที่ถูกต้องมากน้อยเพียงใด จึงเป็นเรื่องที่ดีที่กระตุ้นผู้เรียนเกิดแรงขับอยากจะอ่านเพื่อหาคำตอบให้ตนเอง

2. ขั้นการทำความเข้าใจคำศัพท์ (Understanding vocabularies) สำหรับขั้นตอนนี้มี จุดประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจว่าคำศัพท์บางคำ ที่เป็น ตัวบ่งชี้ความหมาย (Key Word) นั้น ผู้เรียนมีความเข้าใจถูกต้องแล้วหรือยังโดยผู้สอนเป็นคน เลือกราคำศัพท์เหล่านั้นขึ้นมาเอง คำบางคำผู้เรียนอาจจะรู้ความหมายแล้ว หรือคำบางคำอาจจะมีความหมายหลายอย่างผู้สอนอาจจะ เขียนความหมายของคำศัพท์ คำนั้นให้อยู่ในสถานการณ์ที่

พบดังที่ Harris and Sipay (1979, pp. 294 - 295) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นต้องอาศัยความสามารถหลาย ๆ อย่างรวมกัน ไม่เฉพาะแต่รู้ความหมายของคำศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่คำศัพท์มีส่วนอย่างมาก ต่อความเข้าใจในการอ่าน หากคะแนนความตั้งใจสูง คะแนนความสามารถการใช้คำศัพท์จะสูงตาม ด้วย ดังนั้นจะเห็นได้จากตัวอย่างบทอ่านข้างต้น คำศัพท์เหล่านี้จะช่วยปูพื้นฐานให้ผู้เรียนได้อย่างมาก อีกขั้นตอนหนึ่ง เพื่อจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านในโอกาสต่อไป ซึ่งตรงกับความคิดของ Widdowson (1985, pp. 82 - 86) ที่ว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น เราต้องพยายามขจัดปัญหา และอุปสรรคในการที่จะสกัดกั้นไม่ให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่าน เช่น คำ หรือวลีที่ยาก ๆ วิธีการอย่างหนึ่งที่จะ แก้ปัญหาเหล่านี้ได้ก็คือ ให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นก่อนการอ่านซึ่งจะได้นำสิ่งเหล่านั้นไปใช้แก้ปัญหา ในการอ่านได้

3. **ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the text)** ผู้สอนแจกบทอ่าน (The text) ให้ผู้เรียนอ่านตาม เวลาที่กำหนดให้ ซึ่งในเนื้อหานั้นจะแตกต่างกับเนื้อหาปกติ คือ จะมีคำถามย่อยแทรกอยู่ในเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำสรรพนามในเนื้อเรื่อง อันจะเป็นการกระตุ้น และส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านเรื่องได้เข้าใจขึ้น แล้วจึงจะช่วยทำให้ผู้เรียนต้องใช้ความคิด ตลอดเวลา และต้องพยายามทำความเข้าใจเรื่องโดยตลอดด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า จากการกระตุ้น ผู้เรียนด้วยวิธีนี้ ผู้เรียนจะมีแรงขับ (Drive) ในการเรียนรู้มากขึ้น เนื้อเรื่องและคำถามในเรื่องจะเป็นสิ่งเร้า (Stimulus) การที่ผู้เขียน ตอบ คือ การตอบสนอง (Response) และได้รับแรงเสริม (Reinforcement) จากการเฉลยคำตอบในตอนหลัง ซึ่งมีหลักการอย่างเดียวกับบทเรียนโปรแกรม สำเร็จรูป และหลักการดังกล่าวยังเป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้ที่ดีของ Miller (1973, pp. 15 - 19 อ้างถึงใน จริญญา รัตนศิลา, 2549, หน้า 48) คือ การเรียนที่นั่นต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ แรงขับ แรงกระตุ้น การตอบสนองและแรงเสริม (Drive) (Stimulus) (Response) and (Reinforcement)

4. **ขั้นทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง (Understanding the Text)** ในขั้นนี้ เชื่อว่าเป็นขั้น ที่จะใช้ทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ดี คือ การให้ผู้เรียนเติมข้อความจากประโยคปลายเปิดที่ ผู้สอนกำหนดให้ โดยผู้เรียนเขียนเติมประโยคเหล่านั้น ให้เป็นประโยคข้อความที่สมบูรณ์เนื้อเรื่องที่อ่าน (A Sentence Completion Exercise) และการให้ผู้เรียนเติมข้อความนั้น ต้องพิจารณาอย่าง รอบคอบว่า ผู้เรียนจะไม่สามารถไปลอกประโยค จากเนื้อเรื่องมาตอบได้แต่หากผู้สอนคิดว่า ความสามารถของผู้เรียนไม่สามารถที่จะใช้ภาษา และสำนวนของตัวเองได้ อาจจะใช้วิธีเลือก ประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง (Main Idea) มาเป็นประโยคที่ให้ผู้เรียนเติมใจความสมบูรณ์ แทนก็ได้และเชื่อว่าจากกิจกรรมทั้ง 3 ขั้นที่กล่าวมาข้างต้น จะเป็นพื้นฐานอย่างเพียงพอที่จะทำให้ ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องได้ Widdowson (1979, pp. 119 - 122) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกหัดเพื่อ ความเข้าใจนั้น จะต้องมีการเตรียมอย่างดี และต้องพร้อมที่จะทำแบบฝึกหัดเหล่านั้น ซึ่งหมายความว่า จะต้องเสริมให้ผู้เรียน พยายามใช้คำพูดหรือเขียนออกมาเป็นภาษาของตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้เข้าไปร่วมปัญหาอย่างแท้จริง แบบฝึกหัดเหล่านั้นได้แก่ 1) การเติมคำให้สมบูรณ์ (Completion) 2) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบข้อมูลที่ได้รับ (Transformation) 3) วิดโด้สัน ไม่นิยมใช้คำถามแบบเลือกคำตอบ (Multiple choices)

เพราะผู้เรียนอาจจะเกิดการสับสนหรือใช้การเดาและไม่ช่วยพัฒนาทักษะอื่นเลย ตรงกันข้ามหากฝึกให้ผู้เรียนตอบแบบเติมคำให้สมบูรณ์หรือแบบเปลี่ยนแปลงรูปแบบข้อมูลที่ได้รับ นอกจากเป็นการฝึกการอ่านแล้ว การเขียนของผู้เรียนก็ได้รับการพัฒนาด้วยพร้อมกัน

5. ขั้นถ่ายโอนข้อมูล (Transferring information) เป็นขั้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนนำความรู้ หรือ ข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเสนอใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น อาจจะทำให้ความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเสนอใหม่ ในรูปแบบตารางแผนภูมิ กราฟ หรือแผนที่ อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความ เหมาะสมของข้อมูล หากผู้เรียนทำได้ก็ย่อมแสดงว่าผู้เรียนจับประเด็นสำคัญ ๆ ได้ กิจกรรมอย่างนี้ น่าสนใจมากตามความคิดเห็นของ Murdoch ที่กล่าวว่ามันไม่ใช่แบบฝึกหัดทั่ว ๆ ไป แต่เป็นกากระตุ้น ให้ผู้เรียนหาทางแก้ไขปัญหา Widdowson (1979, pp. 119 - 122) กล่าวว่า กิจกรรมแบบ การถ่ายโอนข้อมูลนี้เป็นกิจกรรมที่ดี และนับเป็นการสอนเพื่อการสื่อสาร หรือเป็นการแปลงรูปข้อมูล ให้เป็นไปอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น หากผู้สอนคิดว่าผู้เรียนเข้าใจ และมีความรู้ในสิ่งที่อ่านแล้ว อาจให้ ผู้เรียนแสดงความสามารถในการเขียนแทนการพูดก็ได้ หรืออาจเขียนในรูปภาพอธิบาย หรือแผนภาพ (Diagram) เป็นต้น เขากล่าวว่าต่อไปว่า กิจกรรมแบบนี้จะช่วยส่งผลต่อผู้เรียนถึงสองทาง คือพัฒนา ความสามารถในการอ่าน ซึ่งเป็นการสื่อสารจากคำพูดของผู้เขียนไปสู่ตัวหนังสือผู้เรียนได้อ่าน คือช่วย พัฒนาความสามารถด้านการเขียนด้วย

6. ขั้นทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยค และเรียงโครงสร้างอนุเฉท (Jigsaw exercise and paragraph structure) ในขั้นนี้ ผู้สอนประโยคมาจำนวนหนึ่ง แล้วให้ผู้เรียนเรียบเรียงอนุเฉทซึ่งนั้นก็ คือ กิจกรรมการต่อชิ้นส่วน สำหรับกิจกรรมนี้ตามความคิดเห็นของ Murdoch คิดว่ามีประโยชน์มาก อย่างยิ่งทั้งเป็นการฝึกพูดและคิด ผู้เรียนต้องใช้สมาธิอย่างมาก วิธีการคือผู้สอนเตรียมส่วนขอประโยค ให้จำนวนหนึ่ง แล้วให้แต่ละกลุ่มพยายามต่อชิ้นส่วนต่าง ๆ ของประโยคเหล่านั้นให้เป็นประโยคที่ สมบูรณ์ และเรียงประโยคเหล่านั้นตามลำดับที่ถูกต้องด้วยกิจกรรมการต่อชิ้นส่วนนี้ อาจจะทำให้ทำเป็นกลุ่ม หรือทำเป็นรายบุคคลก็ได้ประโยคที่ ให้ต้องเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง และกิจกรรมนั้น ๆ ก็เพื่อต่อประโยคให้ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหา หรือรู้เรื่องที่เกิดขึ้น การนำข้อมูลของแต่ละคนมาต่อกัน ต้องพูดและถามกัน แล้วพิจารณาเลือกข้อมูลมาต่อกันให้เป็นเรื่องราวที่ ถูกต้อง และตลอดระยะเวลาทำกิจกรรม จะพบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนอย่างมาก เช่น การให้เรียงประโยคต่อไปนี้ ให้เป็นเรื่องราวที่ถูกต้อง

7. ขั้นประเมินผลและแก้ไข (Evaluating and correcting)
การประเมินผลการเรียนนั้น ส่วนใหญ่ก็ทำกันอยู่เกือบทุกชั้นตอนแต่ในชั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลงานส่วนรวมอีกครั้งหนึ่งและ ให้การแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องของภาษาเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานที่ดีแก่ผู้เรียนต่อไป

Harry and Sipay (1979, pp. 141 - 142) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาที่สอง มีหลักในการสอนดังนี้

1. การสอนต้องพยายามสร้างกิจกรรมที่สนุกสนานและควรมีแผนงานเพื่อสนับสนุนการอ่าน ของผู้เรียน
2. การสอนที่เป็นระบบ ต้องให้ทักษะการค้นหาความหมายที่เหมาะสม เช่น ทักษะการค้นหา ความหมาย เพื่อพัฒนาด้านคำศัพท์ เป็นต้น
3. กิจกรรมที่ใช้ในการสอนควรเปิดโอกาสมีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น การอ่านในใจ การอ่านออกเสียง เป็นต้น
4. บทเรียนหรือกิจกรรมต้องสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลเพราะผู้เรียนแต่ละคนมี พื้นฐานความสามารถแตกต่างกัน
5. ครูผู้สอนต้องใช้เวลาและเอาใจใส่สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาในการช่วยพัฒนาการอ่านของพวกเขา ให้มากขึ้น

Gebhard (1985, pp. 16 - 20) ได้เสนอแนะ หลักการสอนอ่าน ภาษาอังกฤษ สำหรับครูที่สอนภาษาอังกฤษเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ได้ดังนี้

1. การฝึกฝนการอ่านสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนใช้เวลาในการอ่าน เท่าไหร่ก็ยิ่งเป็นผู้อ่านที่ดีมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นครูผู้สอนต้องพูดให้น้อยลง และให้นักเรียนได้อ่านมาก ขึ้น นอกจากนี้ครูผู้สอนอาจใช้วิธีทำเอกสารประกอบการอ่าน เพื่ออธิบายคำศัพท์หรือโครงสร้างยาก ๆ
2. บทอ่านที่มีความหมายต่อผู้เรียน จะช่วยให้ได้เรียนรู้การอ่านได้ บทอ่านที่อยู่ในความสนใจ ของผู้เรียนย่อมมีผลให้การเรียนประสบความสำเร็จมากกว่า ครูผู้สอนอาจสอบถามความสนใจจาก ผู้เรียนแล้วจัดทำเป็นมุมการอ่าน เป็นต้น
3. ความชำนาญของภาษาช่วยให้ผู้เรียนรู้การอ่านได้ความเข้าใจมากขึ้น จากการใช้ประโยคหรือคำที่ มีความหมายคล้ายกันในข้อความที่อ่าน บางครั้งอาจเป็นคำตรงข้าม หรือการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ครูควรชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนอาจเดาความหมายจากคำหรือ ประโยคจากตัวแนะต่าง ๆ ที่ปรากฏในข้อความ
4. การเสริมสร้างข้อมูลเพิ่มเติมช่วยให้ผู้เรียนรู้จากการอ่านได้เนื่องจาก ความรู้และ ประสบการณ์ของแต่ละคนต่างกัน ครูจึงควรใช้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านเรื่องนั้น ด้วยความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
5. การอ่านเป็นกลุ่มคำช่วยให้การจับใจความดีขึ้น การอ่านเพื่อความ เข้าใจไม่ควรเป็นการ อ่านคำต่อคำหรือรู้ความหมายทุกคำ แต่ควรอ่านเป็นกลุ่มคำเพื่อจับใจความ
6. สื่อการสอนจะช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน การใช้ รูปภาพของจริงเครื่องมือต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านและสร้างบรรยากาศ ในการเรียนการสอนที่ดี
7. บรรยากาศในการเรียนการสอน ควรเป็นไปอย่างสบายไม่เคร่งเครียด การให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านกันเอง โดยมีครูผู้สอนคอย ช่วยเหลือเมื่อผู้เรียน ต้องการจะทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่เครียด และเกิดการเรียนรู้มากขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ควรจะมีกิจกรรมที่สนุกสนาน การสอบที่เป็นระบบ ใช้ทักษะที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้มีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอเหมาะสม สามารถตอบสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอโดยใช้ บทอ่านที่มีความหมายต่อ ผู้เรียน ใช้ประโยคหรือคำที่มีความหมายคล้ายกันในข้อความที่อ่าน หรืออาจเป็นคำตรงข้าม มีสื่อการ สอนที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนและมีการจัด บรรยากาศการเรียนที่สบาย ๆ ไม่เคร่งเครียด ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตัวเองและผู้สอนคอย ช่วยเหลือด้วยเมื่อเกิดปัญหาเท่านั้น ตามลำดับขั้นตอนการสอนอ่านตามหลักการบูรณาการ ของ Murdoch ได้แก่

1. ขั้นถามคำถามนำก่อนการอ่าน (Asking priming questions)
2. ขั้นการทำความเข้าใจคำศัพท์ (Understanding vocabularies)
3. ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the text) ผู้สอนแจกบทอ่าน (The text)
4. ขั้นทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง (Understanding the Text)
5. ขั้นถ่ายโอนข้อมูล (Transferring information)
6. ขั้นทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยค และเรียงโครงสร้างอนุเฉท (jigsaw exercise and paragraph structure)
7. ขั้นประเมินผลและแก้ไข (Evaluating and correcting)

5. องค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงในการสอนอ่าน

การอ่านที่ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลาย ประการดังนั้นจึงควรศึกษาให้ ละเอียด เพื่อนำมาใช้ ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน William (1986, pp. 3 - 7) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่คำนึงถึงในการ สอนอ่านดังต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องภาษาผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านจำเป็นต้อง มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบของคำ การเรียบเรียงคำ โครงสร้าง และไวยากรณ์ของภาษา
2. ความรู้รอบตัวทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของข้อความ วัฒนธรรม เหตุการณ์ปัจจุบัน หรือเรื่องความรอบรู้ตัวอื่น ๆ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ถ้าผู้อ่านมีความรู้ และประสบการณ์มากเท่าใด สามารถเลือกความรู้และประสบการณ์ของตนให้ตรงกับผู้เขียน
3. ความรู้ในระบบการเขียน ด้านการสะกดคำ การออกเสียง ปัญหาหนึ่งของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศคือไม่มี ความรู้ คำศัพท์ มากมายเมื่อ อ่านเนื้อ ความที่เป็นภาษาอังกฤษ
4. ความสามารถในการตีความ เนื่องจากการอ่านไม่ใช่ การทำความเข้าใจข้อความแต่ละประโยคโดยไม่สัมพันธ์กับประโยคอื่น ผู้อ่านจึงต้องเข้าใจจุดประสงค์ของ ข้อความรู้เรียบเรียงประโยค เป็นข้อความที่ต่อเนื่องกันและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยค
5. เหตุผลในการอ่านและวิธีการอ่าน เหตุผลของการอ่านของผู้อ่าน แต่ละคนย่อมแตกต่างกันไป และเหตุผลหรือความต้องการในการอ่านนี้เองมีผลต่อการเลือก วิธีอ่านดังนั้นเมื่อต้องการอ่านจึงต้องทราบ ว่า อ่านอะไร และจะอ่านอย่างไร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542, หน้า 6 - 8) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงการสอนอ่าน ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านสังคม องค์ประกอบทางด้านความพร้อม องค์ประกอบทางด้าน โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบทางด้านสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนักเรียนในการสอน ครู จำเป็นต้องนึกถึงสภาพทางสังคมพื้นฐาน และที่มาจากทางครอบครัวของนักเรียน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีศาสนาที่นับถือ การจัดอุปกรณ์การสอนและวิธีที่สอดคล้องกับพื้นฐานทาง สังคมที่ช่วยนักเรียนให้เข้าใจและมีพัฒนาการในการอ่าน

2. องค์ประกอบทางด้านความพร้อม หมายถึง ความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาที่สามารถเริ่มต้นอ่านได้ซึ่งองค์ประกอบทางด้านความพร้อมทางสายตา การรับฟัง การออกเสียง พยัญชนะหรือถ้อยคำต่าง ๆ

3. องค์ประกอบทางด้านโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในการจัดบรรยากาศหรือกิจกรรมให้ตอบสนองกับความต้องการของนักเรียน โดยเฉพาะการปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการรักการอ่าน ย่อมต้องให้เห็นความสำคัญของการอ่านของตนเอง

สรุปได้ว่าการสอนอ่านนั้น ครูผู้สอนที่ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่านในหลาย ๆ ด้านมาประกอบกัน เช่น องค์ประกอบทางด้านสังคม ควรที่จะคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้อ่านและ สภาพทางสังคม ควรที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียนและสภาพสังคม ส่วนประกอบทางด้านความพร้อมในส่วนขององค์ประกอบนี้ หมายถึง ความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาของผู้เรียนจากนั้น พยายามส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้การจัดการสอนบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

6. บทบาทครูในการเรียนการสอน

ยุทธวิธีหรือเทคนิคสำคัญของครู ผู้สอนในการเรียนการสอนการอ่านเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่าน ซึ่งบทบาทของครูผู้สอน คือ การจัดหาหรือการเลือกใช้สื่อเพื่อให้เกิดความสนใจของผู้เรียน ใช้วิธีฝึกอ่านให้สอดคล้องกับความหมายของการอ่านตรวจสอบผล และการให้กำลังใจแก่ผู้เรียน

บันลือ พฤกษ์วัน (2538, หน้า 3 อ้างถึงใน นราธิป เอกสินธุ์, 2557, หน้า 53) ได้ กำหนดบทบาทของครูผู้สอนในการเรียนการสอนการอ่านไว้ ดังต่อไปนี้

1. ครูจำเป็นต้องเข้าใจความหมายคำว่า “การอ่าน” ได้อย่างถูกต้อง เพื่อจะใช้ส่งเสริมการฝึกอ่านของผู้เรียนได้ ถูกต้อง เพื่อเริ่มการสอนอ่านอย่างถูกวิธี

2. ความหมายของการสอนอ่านย่อมชี้แนะและส่งผลให้ ครูได้เห็นจุดประสงค์ ของการอ่านในแต่ละความหมายที่ใช้ ดำเนินการสอนให้ สอดคล้องกับลักษณะบทเรียนหรือบทอ่านที่ใช้

3. ครูผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้ ตามโครงการหรือแผนการจัดการเรียนรู้ หรือการประยุกต์แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผู้เรียนไปสู่การอ่านที่ดี

4. การประเมินผลการสอนอ่านให้สอดคล้องกับความหมายของการอ่านที่ใช้ ในการฝึกและตรวจสอบช่วยเหลือ แก่ ไข ตลอดจนส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้พัฒนาการอ่านของตนด้วย

สมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 195 - 196 อ้างถึงใน นราธิป เอกสินธุ์, 2557, หน้า 54) ได้กล่าวไว้ ว่าบทบาทของครูในการเรียนการสอน ได้แก่

1. ก่อนเริ่มทำกิจกรรม ครูมีบทบาทเป็นผู้วางแผนและจัดดำเนินการเกี่ยวกับการทำกิจกรรม ครูผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียน เข้าใจถึงลักษณะของกิจกรรมวิธีทำกิจกรรมตลอดจนให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับกิจกรรม โดยที่ครูอาจใช้ภาษาใหม่ในการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจต้องทำอะไร

2. ระหว่างการทำกิจกรรม ครูมีบทบาทเป็นผู้ให้ คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาไม่ว่าเป็นปัญหาด้านภาษาหรือวิธีเกี่ยวกับวิธีทำกิจกรรม นอกจากนี้ ครูผู้สอนมี บทบาทเป็นผู้ตรวจสอบการใช้ภาษาของผู้เรียนว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

3. หลังการทำกิจกรรม ครู มีบทบาทเป็นผู้ประเมินและให้ ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนสำหรับการให้ข้อมูลป้อนกลับ ครูผู้สอนควรจะต้องบอกให้ ผู้เรียนได้ รู้ว่าโดยทั่วไปผู้เรียนทำกิจกรรมได้ดีเพียงใดการประเมิน และการให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะผู้เรียนได้ทราบถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำกิจกรรมของตน

มณีนรัตน์ สุโชติรัตน์ (2548, หน้า 30 - 31) กล่าวถึง บทบาทที่สำคัญของครูผู้สอนในการอ่าน อย่างมีประสิทธิภาพคือ

1. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนควรให้กำลังใจแก่ผู้เรียน โดยการกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้

3. ในการเรียนการสอนครูผู้สอนควรคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจากการ เรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางการอ่าน โดยเน้นความสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ที่มีคุณค่า

4. ควรฝึกการรู้คิดขั้นสูง การควบคุมตนเอง และการประเมินตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเอง

5. ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ละความรู้ความเข้าใจ ด้วยการแสดงออกในสิ่งที่เขารู้สิ่งที่เขาคิด และสิ่งที่เขารู้สึก

6. การจัดประสบการณ์ในการอ่าน โดยนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ด้วยการบูรณาการกับทักษะอื่น ๆ เช่น ศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ เป็นต้น

7. ควรประเมินด้วยการใช้กระบวนการอย่างเหมาะสม เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และพัฒนาการของผู้เรียนในการเรียนการสอนอ่าน หน้าที่ของครูผู้สอนไม่ใช้การอ่านให้ผู้เรียนฟัง หรือการหาเนื้อหาที่เต็มไปด้วยคำศัพท์ใหม่ ๆ หรือเนื้อหาท้าทายเกินความสามารถของผู้เรียนแต่หน้าที่ของครูผู้สอนคือ การจัดประสบการณ์การอ่านให้เป็นสิ่งที่มีมีความหมาย มีความสนุกสนาน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 26) การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน
มีคุณภาพตาม เป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนควรมีบทบาท ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำหายความสามารถของผู้เรียน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็น ความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและ พัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่ เหมาะสมประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง นอกจากนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 26) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อให้
ผู้เรียนมี คุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายวางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
2. เสาะแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์สังเคราะห์ของ
ความรู้ ตั้งคำถามคิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
3. ลงมือปฏิบัติจริงสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไป
ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
4. มีปฏิสัมพันธ์ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
5. ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน บทบาทครูในการเรียนการสอน
ครูควรมีบทบาทดังนี้ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนให้กำลังใจแก่ผู้เรียนฝึกการรู้คิดขั้นสูง การควบคุม
ตนเองและการประเมินตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการทาง
อารมณ์และความรู้ความเข้าใจ จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ประเมินผู้เรียน ด้วยกระบวนการที่
เหมาะสม ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จัดเตรียม และ
เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมรวมถึงวิเคราะห์ ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและ
พัฒนาผู้เรียน

แผนผังความคิด (Mind Mapping)

แผนผังความคิดเป็นเรื่องให้ผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนร่วมกันทำงาน แผนผังความคิดอาจใช้ในการเตรียมการอ่าน หลังการอ่านเตรียมการเขียนใช้พัฒนาความรู้ให้ เหตุผลอภิปรายใช้แสดงพื้นความรู้ของผู้เรียน หรือใช้จัดขอบเขตสิ่งที่จะต้องเรียน หรือใช้รวบรวม ความรู้ที่ต้องการ

1. ความเป็นมาของแผนผังความคิด

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2550, หน้า 43 อ้างถึงใน Tony Buzan, 1985, p. 215) เป็นชาวอังกฤษ เป็นผู้ได้รับริเริ่มพยายามนำเอาความรู้เรื่องสมอง มาปรับใช้กับการเรียนรู้ของเขา โดยพัฒนาการ จากการจัดบันทึกแบบเดิมที่จัดบันทึกเป็นตัวอักษรเป็นบรรทัด ๆ เป็นแถว ๆ ศูนย์กลางเหมือนกับการแตกแขนงของกิ่งไม้โดยใช้สีสันต่อมาเขาก็พบว่า วิธีการที่เขาใช้นั้น สามารถนำไปใช้กับกิจกรรมอื่น ในชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานได้ด้วย เช่น ใช้ในการวางแผนการ ตัดสินใจการช่วยจำ การแก้ปัญหา การนำเสนอ การเขียนหนังสือ เป็นต้น ซึ่ง Tony Buzan ได้เขียนหนังสือ Use Your Head (ใช้หัวคิด) และ Get Ahead (ใช้หัวลุย) ร่วมกับ Vanda North และนายธัญญา ผลอนันต์ ได้แปลเป็นฉบับภาษาไทย ซึ่งเป็นผู้นำแนวคิดวิธีการนี้เข้ามา เผยแพร่ในประเทศไทย พบว่า วิธีการของแผนผังนั้นสามารถนำไปใช้ได้ทั้งชีวิตส่วนตัวและการทำงานจริง และถ้านำแนวคิดเทคนิควิธีการนี้ขยายผลในวงการศึกษา น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับ ผู้ที่มีหน้าที่จัดการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการ เรียนรู้ สำหรับผู้เรียนนั้นจะสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ศาสตร์และศิลป์ด้านต่าง ๆ อย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น สามารถช่วยคิด จำบันทึก เข้าใจเนื้อหา การนำเสนอข้อมูล และช่วย แก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สนุกสนาน มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น นอกจากนี้ แผนผังความคิดยังช่วยให้เราค้นพบสิ่งต่าง ๆ ที่อยากรู้อยากศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นความจริงหรือ สามารถสรุปเหตุการณ์หรือเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ได้อีกด้วย

สรุปได้จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของแผนผังความคิดจึงได้นำเทคนิคการทำแผนผังมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน และสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนานเพลิดเพลิน

2. ความหมายของแผนผังความคิด

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแผนผังความคิดไว้ดังนี้
 วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 182) ให้ความหมายเกี่ยวกับแผนผัง ความคิดว่า เป็นการนำทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองไปใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดการเขียนแผนผัง ความคิดเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง 2 ซีก คือ สมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา ซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับความเป็นเหตุเป็นผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวากจะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการความงาม ศิลปะจังหวะโดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสคัลโลซั่ม เป็นเสมือนสะพานเชื่อม

จตุพร ชาตง (2547, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของแผนผังความคิด (Concept Mapping) คือ แผนภาพที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักกับความคิดรอง ซึ่งเป็นสาระสำคัญของข้อความ

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550, หน้า 179) ได้ให้ความหมายของแผนผังความคิด (Mind Mapping) ไว้ว่าแผนผังความคิดรูปแบบนี้ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, หน้า 249) ให้ความหมายของแผนผังความคิดว่าเป็นผังแสดงโครงสร้างสาระความคิดต่าง ๆ ในภาพรวมซึ่งเป็นภาพกว้างมักใช้สัญลักษณ์และรูปภาพ เพื่อจำแนกและจัดเรียงลำดับความสำคัญของสาระหรือข้อมูล จะลากเส้นในลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเส้นตรงเส้นโค้งทั้งที่มีลูกศรกำกับหรือไม่มีก็ได้ เพื่อแสดงการเชื่อมโยงของข้อมูลและความคิดต่าง ๆ โดยจะมีคำเชื่อมหรือไม่มีก็ได้

ฉันท ชาติทอง (2554, หน้า 369) ให้ความหมายของแผนผังความคิดว่าเป็นการจัดระบบความคิดโดยเรียงร้อยรัด แล้วทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของความคิดต่าง ๆ ได้ชัดเจนเป็นการช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดต่าง ๆ มากมาย

สรุปได้ว่า การนำแผนผังความคิดเข้ามามีใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการใช้ทักษะทั้งหมดของสมองเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้งสองซีกคือสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา สมองซีกซ้ายทำหน้าที่คิดวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน สมองซีกขวาทำหน้าที่สังเคราะห์คิดสร้างสรรค์จินตนาการความงาม รูปแบบแผนผังความคิด

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิดไว้ดังนี้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542, หน้า 150) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนด้วย แผนผังความคิด (Mind Mapping) ไว้ว่าการสอนด้วยแผนผังความคิด บางที่เรียกว่า Webbing Semantic, Net Working Cognitive Mapping, Mind Mapping เป็นการนำทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ที่แผนผังความคิดเป็นการทำงานร่วมกันของสมองด้านซ้ายและด้านขวา แผนผังความคิดช่วยประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา การปรับปรุงการระลึกการสร้างสมความคิดสร้างสรรค์มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการคิดไตร่ตรองและการเรียนรู้ และใช้ควบคุมการระดมสมองในเรื่องใหม่ ๆ การวางแผน การสรุป การทบทวน และการจดบันทึก เป็นต้น

ทิตินา แคมมณี และคณะ (2544, หน้า 51 อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2540, หน้า 122) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping) ไว้ดังนี้ แผนภาพโครงเรื่องมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น แผนภาพความหมาย แผนภาพความคิด แผนผังความคิด แผนที่ความคิด ส่วนภาษาอังกฤษก็มีใช้หลายคำ เช่น Semantic Map, Structured Overview, Web, Concept Mapping, Semantic Organizer, Story Map, Graphic Organizer เป็นต้น

แผนผังความคิด เป็นการแสดงความรู้โดยใช้แผนภาพ เป็นวิธีนำความรู้ หรือข้อเท็จจริง มาจัดเป็นระบบ สร้างเป็นแผนภาพ หรือจัดความคิดรวบยอด หรือนำหัวเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อย และนำมาจัดลำดับเป็นแผนภาพ การใช้แผนผังความคิดในการสอนนั้นผู้สอนจะให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างแผนผังความคิดผู้เรียนจะอ่านอภิปรายฟังเรื่องราว รวบรวมความคิดบันทึกเรื่องจากการฟังการดูสื่อโสตทัศนศึกษา แล้วนำข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ เรื่องราวต่าง ๆ มาจัดทำเป็นแผนผังความคิด ซึ่งจะเป็นเครื่องมือให้ผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนร่วมกันทำงาน แผนผังความคิด ซึ่งจะเป็นเครื่องมือให้ผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนร่วมกันทำงาน แผนผังความคิดอาจจะใช้ในการเตรียมการอ่าน หลังจากเตรียมการเขียน ใช้พัฒนาความรู้ให้เหตุผลอภิปรายใช้แสดงพื้นความรู้ของผู้เรียนหรือใช้จัดขอบเขตสิ่งที่ต้องเรียน หรือใช้รวบรวมความรู้ที่ต้องการ

จากทฤษฎีสรุปได้ว่า แผนผังความคิดมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น แผนภาพ ความหมาย แผนภาพความคิด แผนที่ความคิด ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า แผนผังความคิด เป็นการแสดงความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้แผนผังนำหัวเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อยและนำมาจัดลำดับเป็นแผนผังเป็นการนำทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

4. การใช้แผนผังความคิดในการสอนภาษาอังกฤษ

แผนผังความคิดสามารถนำมาใช้ได้อย่างหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นก่อนเรียน ระหว่างเรียน หรือใช้ในกาสรุปบทเรียนหลังจากสอนเสร็จ โดยการนำแผนผังความคิดมาใช้ในช่วงก่อนเรียนนั้น จะช่วยให้ครูประเมินความรู้ ทศนคติ และประสิทธิภาพของผู้เรียนที่มีเกี่ยวกับบทเรียนนั้น ๆ นอกจากนั้น แผนผังความคิดยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบกระบวนการคิดของตน

ไสว พักขาว (2542, หน้า 140) ได้กล่าวว่า การใช้แผนผังความคิดในการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้ในการเตรียมการอ่าน การอ่านและการฟังจะเกิดความเข้าใจได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังต้องมีประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอ แผนผังความคิดจะช่วยในการประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านก่อนว่าผู้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้าง ในระหว่างระดมสมองผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. ใช้ในระหว่างอ่าน ในขณะที่ผู้เรียนอ่านเรื่อง ผู้เรียนจะทำแผนผังความคิดโดยเขียนเหตุการณ์ของเรื่องทีอ่านตามลำดับ
3. ใช้ในระหว่างอ่านขณะที่ผู้เรียนอ่านจบแล้ว ผู้เรียนจะสร้างแผนผังความคิดเพื่อช่วยในการสรุปเรื่องราวเป็นแผนภาพทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ
4. ใช้แผนผังความคิดในการเล่าเรื่องและการรายงาน ในขณะที่เรื่องและการรายงานผู้เรียนจะใช้แผนผังที่สร้างขึ้นมาเล่าเรื่องหรือการรายงานเรื่องราวให้ชั้นเรียนทราบ
5. ใช้แผนผังความคิดในการเขียนย่อเรื่องหรือย่อความ หากผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วจัดทำแผนผังความคิด และนำแผนผังความคิดนั้นมาเขียนสรุปความ จะทำให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นที่จะย่อเรื่องได้ครบถ้วนและสมบูรณ์

6. ใช้แผนผังความคิดช่วยในการเขียนเรื่อง การเตรียมการเขียน หากผู้เรียนช่วยกันระดมสมองและจัดความคิดเป็นแผนผังความคิดเพื่อเป็นโครงเรื่องที่จะเขียนต่อไป

7. แผนผังความคิดสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเขียน ช่วยพัฒนาความเข้าใจการอ่าน และความสามารถในการจำเรื่องราวได้แม่นยำขึ้น ช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 84) ได้กล่าวถึงการใช้แผนผังความคิดในการสอนภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

1. ใช้ในการเตรียมการอ่าน การอ่านและการฟังจะเกิดความเข้าใจต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังต้องมีประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอ ผู้สอนจะใช้แผนผังความคิดเป็นการประเมินความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้าง ในระหว่างระดมสมองผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน

2. ใช้ระหว่างอ่าน ในขณะที่ผู้เรียนอ่านเรื่อง ผู้เรียนจะทำแผนผังความคิด โดยเขียนเหตุการณ์ของเรื่องที่จะอ่านตามลำดับตั้งแต่เหตุการณ์เริ่มต้นจนเหตุการณ์สุดท้ายจะทำให้ช่วยความเข้าใจการอ่านดีขึ้น

3. ใช้หลังอ่าน แผนผังความคิดอาจใช้หลังการอ่านเมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้ว ผู้เรียนจะสร้างแผนผังความคิดเรื่อง และในขณะที่สร้างแผนผังความคิดผู้เรียนจะอ่านค้นหาเรื่องอีกครั้งหนึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนเรื่องราวอีกครั้งหนึ่ง แผนผังความคิดที่ผู้เรียนสร้างจะช่วยเป็นการสรุปเรื่องราวเป็นแผนที่ ทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ

4. ใช้แผนผังความคิดในการเล่าเรื่องและการรายงาน ในการเล่าเรื่องและการรายงาน ผู้เรียนจะใช้แผนผังความคิดที่สร้างขึ้นนำมาเล่าเรื่องหรือรายงานเรื่องราวให้ชั้นเรียนทราบ

5. ใช้แผนผังความคิดในการย่อเรื่องหรือย่อความ การเขียนย่อความ หากผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วจัดทำเป็นแผนผังความคิดแล้วนำมาเขียนสรุปหรือเขียนย่อความ จะช่วยให้ผู้เรียนจับประเด็นที่จะเป็นย่อเรื่องได้ครบถ้วนสมบูรณ์

6. ใช้แผนผังความคิดช่วยในการเขียนเรื่อง การเตรียมการเขียนหากให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมอง และจัดความคิดเข้าเป็นแผนผังความคิด เป็นการเขียนโดยขั้นแรกกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะเขียน แล้วให้ผู้เรียนระดมสมองจดบันทึกลงบนกระดาษดำแล้วนำความคิดเชื่อมโยงเป็นหัวข้อย่อย จัดทำแผนผังความคิดเพื่อนำไปสู่การเขียนยกร่างต่อไป

Vanda North & Tony BuZan (1991, pp. 43 - 48 อ้างถึงใน พรพันธ์ อิศระ, 2545, หน้า 11) ได้เสนอขั้นตอนในการใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ในการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. กำหนดคำถามให้คิด เช่น เมื่อผู้สอนพูดถึงน้ำ ผู้เรียนคิดถึงอะไร

2. ระดมสมองเพื่อหาสิ่งที่ผู้เรียนคิดจะเป็นการนำความรู้ที่มีอยู่ออกมา
ใช้ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด คือ ปลอ่ยให้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ไหลออกมา
จากสมอง

3. เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลางของขอบกระดาษตัวบรรจง
ใหญ่ ความคิดที่สำคัญน้อยลงไปอยู่บริเวณรอง คือแตกสาขาออกไปเขียนคำบนเส้นที่ยาวเท่าตัว
หนังสือ โดยเขียนเหนือเส้น

4. ลากเส้นเชื่อมโยงในแต่ละความคิด เส้นสาขาหลักหนาเรียวยาวไม่แข็งทื่อ
เส้นแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ

5. ใช้สีที่ช่วยจดจำ เพลินตากระตุ้นสมองซีกขวา

6. ใช้เครื่องหมาย รูปภาพ ลูกศร ช่วยให้เห็นว่าแนวคิดต่าง ๆ

มีความเชื่อมโยงอย่างไร และทำให้เกิดความโดดเด่น

จากการศึกษารูปได้ว่า การทำแผนที่ความคิดนั้น สามารถทำได้หลายระดับใช้ในการ
การเตรียมการเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน จะเกิดความเข้าใจต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังต้องมี
ประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอ ผู้สอนจะใช้แผนผังความคิดเป็นการ
ประเมินความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะ
อ่านอย่างไรบ้าง ในระหว่างระดมสมองผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน ใช้แผนผัง
ความคิดช่วยในการเขียนเรื่อง การเตรียมการเขียนหากให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมอง และจัด
ความคิดเข้าเป็นแผนผังความคิด เป็นการเขียนโดยขั้นแรกกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะเขียน
แล้วให้ผู้เรียนระดมสมองจัดบันทึกลงบนกระดาษดำ แล้วนำความคิดเชื่อมโยงเป็นหัวข้อย่อย
จัดทำแผนผังความคิดเพื่อนำไปสู่การเขียนยกเว้นต่อไป

5. วิธีสร้างแผนผังความคิด

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 75 - 82) กล่าวไว้ว่าการสร้างแผนผัง
ความคิดหรือการออกแบบแผนผังความคิด เป็นการสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง ผู้สร้างแผนผังความคิด
อาจใช้งานศิลปะเข้ามาช่วย โดยวาดภาพประกอบด้วย ทำให้แผนผังความคิดน่าสนใจ และทำให้
เห็นภาพชัดเจนขึ้น การสร้างแผนผังความคิดจะนำมาใช้ในการทำงานร่วมกัน ร่วมคิดร่วมทำ
ร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนงาน การกำหนดงานที่
จะต้องปฏิบัติทำให้ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

1. กำหนดชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอดสำคัญ

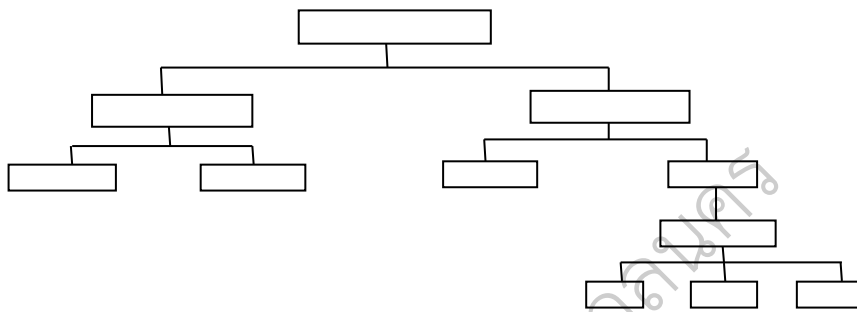
2. ระดมสมองที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอดสำคัญเป็นคำ
หรือวลีสั้น ๆ แล้วจัดบันทึก

3. นำคำ หรือวลีที่จัดบันทึกเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันมาจัดเป็นกลุ่ม แล้วตั้งชื่อ
กลุ่มคำเป็นหัวข้อย่อย และเรียงลำดับกลุ่มคำ

4. ออกแบบแผนผังความคิด โดยเขียนเรื่องไว้กลางหน้ากระดาษ แล้ววาง
กลุ่มคำ (หัวข้อย่อย) รอบชื่อเรื่อง นำคำที่สนับสนุนวางรอบกลุ่มคำ แล้วใช้เส้นโยงกลุ่มคำให้เห็น
ความสัมพันธ์ เส้นโยงอาจเขียนคำอธิบายก็ได้ กลุ่มคำอาจแสดงด้วยภาพประกอบ

อธิบายการสร้างแผนผังความคิดไว้ว่าการสร้างผังความคิด เป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของความคิดระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง สามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ ดังนี้

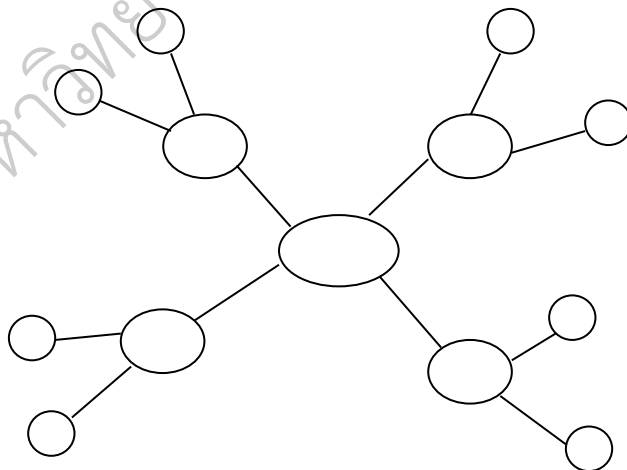
1. แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map) นำเสนอโดยการเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ข้างบนหรือตรงกลาง แล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรองลงไปตามลำดับ

ภาพประกอบ 3 แผนผังแบบกิ่งไม้

ที่มา : (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545, หน้า 33)

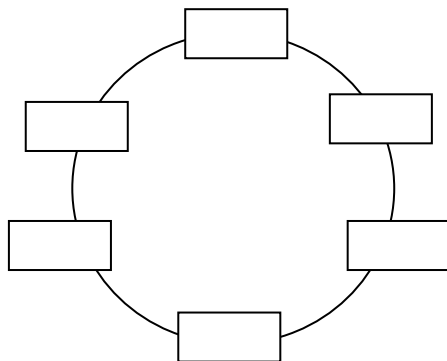
2. แผนผังใยแมงมุม (Spider Map) นำเสนอโดยความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนคำอธิบายหรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปไว้ในลักษณะของใยแมงมุม

ภาพประกอบ 4 แผนผังความคิดแบบใยแมงมุม

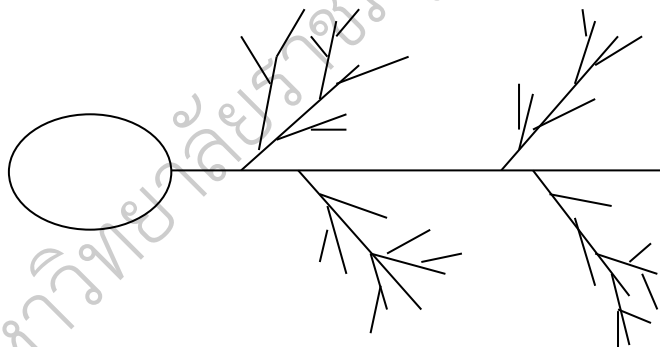
ที่มา : (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545, หน้า 34)

3. แผนผังวงจร (Circle Map) นำเสนอโดยการเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเรียงลำดับเป็นวงกลม

ภาพประกอบ 5 แผนผังความคิดแบบวงจร
ที่มา : (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545, หน้า 34)

4. แผนผังก้างปลา (Fishbone Map) นำเสนอโดยเขียนประเด็นหรือเรื่องหลักแล้วเสนอสาเหตุและผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภาพประกอบ 6 แผนผังความคิดแบบก้างปลา
ที่มา : (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545, หน้า 35)

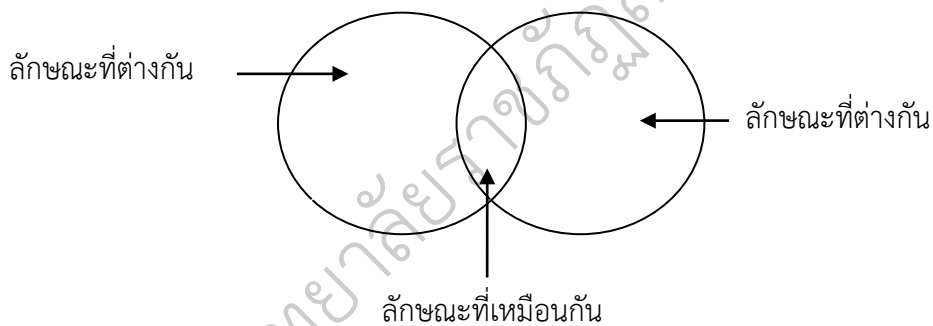
5. แผนผังตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map) เสนอโดยการเขียนเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องในประเด็นที่กำหนด

--	--

ภาพประกอบ 7 แผนผังความตารางเปรียบเทียบ

ที่มา : (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545, หน้า 35)

6. แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อมกัน (Overlapping Circles Map) เสนอการเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องที่มีลักษณะเหมือนกันและต่างกัน

ภาพประกอบ 8 แผนผังความคิดรูปวงกลมทับเหลื่อมกัน

ที่มา : (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545, หน้า 36)

สรุปได้ว่า จากที่ได้ศึกษาวิธีการสร้างแผนผังความคิด ผู้วิจัยได้เลือกแผนผังแบบกิ่งไม้โดยเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ข้างบน แล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไป แผนผังใยแมงมุมเป็นการนำเสนอความคิดรวบยอดไว้ตรงกลางหน้ากระดาษแล้วเขียนคำอธิบายหรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปในลักษณะของใยแมงมุม

6. วิธีการเขียนและข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping)

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 77 - 78) กล่าวถึงวิธีการเขียนแลข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) ไว้ดังนี้

1. วิธีการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping)

1.1 เตรียมกระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัด และวางกระดาษภาพ

แนวนอน

1.2 วาดภาพสี่หรือเขียนคำหรือข้อความที่สื่อหรือแสดงถึงเรื่องที่ทำ Mind Mapping กลางหน้ากระดาษ โดยใช้สีอย่างน้อย 3 สี และต้องไม่ตีกรอบด้วยรูปเรขาคณิต

1.3 คิดถึงหัวเรื่องสำคัญที่เป็นส่วนประกอบของเรื่องที่ทำ Mind Mapping โดยให้เขียนเป็นคำที่มีลักษณะเป็นหน่วย หรือเป็นสำคัญ (Key Word) สั้น ๆ ที่มีความหมายบนเส้นซึ่งแต่ละเส้นจะต้องแตกออกจากศูนย์กลางไม่ควรเกิน 8 กิ่ง

1.4 แยกความคิดของหัวเรื่องสำคัญและหัวเรื่องในข้อ 3 ออกเป็นกิ่งหลาย ๆ กิ่ง โดยเขียนคำหรือวลีบนเส้นที่แตกออกไป ลักษณะของกิ่งควรเอนไม่เกิน 60 องศา

1.5 แยกความคิดรองลงไปที่เป็นส่วนประกอบของแต่ละกิ่งในข้อ 4 โดยเขียนคำหรือวลีเส้นที่แตกออกไป ซึ่งสามารถแตกความคิดออกไปได้เรื่อย ๆ ตามที่ความคิดจะไหลออกมา

1.6 การเขียนคำ ควรเขียนด้วยคำที่เป็นคำสำคัญ หรือคำหลัก หรือเป็นวลีที่มีความหมายชัดเจน

1.7 คำ วลี สัญลักษณ์ หรือรูปภาพใดที่ต้องการเน้น อาจใช้วิธีการทำให้เด่น เช่น การล้อมกรอบ หรือใส่กล่อง เป็นต้น

1.8 ตกแต่ง Mind Mapping ให้มีสีสันสวยงามสดใส น่าสนใจ
สรุปได้ว่า การเขียนแผนผังความคิดเป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีมทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอยู่ร่วมกันการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นการทำงานร่วมกันและได้ใช้สมองทั้งสองซีกในการทำงาน ซีกซ้ายคิดวิเคราะห์สรุปเรื่องราวความคิดหลัก ความคิดรอง สมองซีกขวาฝึกความคิดสร้างสรรค์การออกแบบการตกแต่งระบายสีให้แผนผังความคิดสวยงาม น่าสนใจ เกิดความเพลิดเพลินในการเรียน

7. ประโยชน์ของแผนผังความคิด

ทิศนา แชมมณี และคณะ. (2544, หน้า 51 อ้างถึงในกรมวิชาการ, 2540, หน้า 130) ได้สรุปประโยชน์ของแผนผังความคิดไว้ ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียน และการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียน และการปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอภิปราย
7. ช่วยวางแผนการสอนของครู โดยการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา
8. เป็นเครื่องมือการประเมินผล

แผนผังความคิดจะให้ประโยชน์มากมายทั้งในชีวิตประจำวัน และในการทำงานในการวางแผนงาน การบันทึกช่วยจำ การสรุปทบทวน การทำแผนผังความคิด (Mind Mapping) จะทำให้เห็นภาพการสรุปความคิดในเรื่องนั้น ๆ ในหน้ากระดาษเพียงแผ่นเดียว

น้ำผึ้ง มีนิต (2545, หน้า 30 อ้างถึงใน อัจฉรา อินทร์น้อย, 2555, หน้า 44) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่ใช้สำรวจความรู้เดิมของผู้เรียน ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการสอนของครู
2. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดและแสดงแบบของการคิดที่เข้าใจง่ายสามารถอธิบาย และมองเห็นได้อย่างเป็นระบบชัดเจน
3. เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ โดยใช้ผังกราฟฟิกสรุปสิ่งที่เรียนเพื่อจะทำให้เกิดความคงทนของการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนจะเห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนไปทั้งหมด

4. ช่วยพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาของผู้เรียน

ทวิศักดิ์ ภาวนานนท์ (2545, หน้า 27 อ้างถึงใน อัจฉรา อินทร์น้อย, 2555, หน้า 44) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนผังความคิด ดังนี้

1. สำหรับข้อมูลที่ซับซ้อนหากเขียนด้วย แผนผังความคิด จะช่วยทำให้เกิดความรวดเร็วการเขียนเป็นคำหรือประโยค
2. เนื่องจากแผนผังความคิดเป็นวิธีการคิดที่ต้องใช้สมองทั้งสองข้างซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุเป็นผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวาจะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสคัลโลซัมเป็นเสมือนสะพานเชื่อม
3. ช่วยทำให้ระลึกถึงข่าวสารที่เคยคิด วาดไว้ได้ง่าย เพราะแผนผังข้อมูลได้ถูกบันทึกในความทรงจำอย่างมีโครงสร้างเป็นระบบ
4. ช่วยจัดการกับข่าวสารต่าง ๆ ในรูปของโครงสร้างความสัมพันธ์
5. สมองด้านขวาที่เกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือแนวคิดใหม่ ๆ จะถูกพัฒนาและใช้งานมากขึ้น

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นกลยุทธ์ศาสตร์การสอนแนวใหม่ที่น่าสนใจ ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนระดมพลังสมอง (Brainstorming) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทุกส่วนของความคิด รวบรวมอดหลัก และความคิดรวบยอดรองลงไป หรือเป็นความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่มีการโยงความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อความเข้าใจการอ่านหรือการศึกษา และเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ และช่วยพัฒนาความคิดแบบวิจารณ์ญาณ เพิ่มการมีเหตุผล และช่วยพัฒนาด้านการจำอีกด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยการติดตามหาเหตุผล ค้นพบคำตอบที่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map)

1. หลักการและเป้าหมาย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) โดยได้ศึกษาความเป็นมาของการสอนอ่านโดยวิธี MIA Murdoch (1986, p. 9) อาจารย์สอนภาษาอังกฤษนักศึกษาครูแห่งมหาวิทยาลัย Kuwait University เป็นอีกผู้หนึ่งที่คิดวิธีสอนอ่านภาษาอังกฤษ โดยยึดหลักจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics) มาใช้ในการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยใช้ชื่อว่า “A More Integrated Approach to the Teaching of Reading”

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ใช้ทักษะต่าง ๆ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนควบคู่กันไปเพราะ การสอนที่แยกแต่ละทักษะออกจากกันโดยเด็ดขาดถือว่าไม่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รอบรู้ทางภาษา และนอกจากนี้ เขายังกล่าวต่อไปว่า การสอนอ่านแล้วให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดแบบเลือกตอบ (Multiple choices) หรือ แบบ ถูก-ผิด (True-false) นั้นไม่ใช่เป็นการฝึกการอ่านที่ดีผู้เรียนจะไม่พัฒนาทักษะอย่างอื่นเลย และบางครั้งอาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดการสับสนมากขึ้น แบบฝึกหัดที่ดีที่สุดควรจะเป็นแบบฝึกหัดที่ต้องคิด และเขียนออกมาเป็น คำพูดของตน เป็นการฝึกทั้งกระบวนการคิด (Thinking process) และเป็นการฝึกทักษะการเขียนไปในตัวด้วย

การใช้ชุดฝึกทักษะจะมีแบบฝึกหัดแบบนี้ถือว่าการสอนเพื่อการสื่อสารที่ดีมากอีกอย่างหนึ่งด้วย ดังนั้นจึงเป็นที่มาของวิธีสอนอ่านแบบ MIA นั้นไม่ใช่เป็นการฝึกการอ่านที่ดีผู้เรียนจะไม่พัฒนาทักษะอย่างอื่นเลย และบางครั้งอาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดการสับสนมากขึ้นแบบฝึกหัดที่ดีที่สุดควรจะเป็นแบบฝึกหัดที่ต้องคิด และเขียนออกมาเป็นคำพูดของตน เป็นการฝึกทั้งกระบวนการคิด (Thinking process) และเป็นการฝึกทักษะการเขียนไปในตัวด้วยการใช้แบบฝึกหัดแบบนี้ถือว่าการสอนเพื่อการสื่อสารที่ดีมากอีกอย่างหนึ่งด้วย และการถ่ายทอดความคิดหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมองลงกระดาษ โดยการใช้อักษร สี เส้น และการโยงใยแทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัด ๆ เรียงจากบนลงล่าง ขณะเดียวกันมันก็ช่วยเป็นสื่อนำข้อมูลจากภายนอก เช่น หนังสือ คำบรรยาย การประชุม ส่งเข้าสมองให้เก็บรักษาไว้ได้ดีกว่าเดิม ซ้ำยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ง่ายเข้า เนื่องจากเห็นเป็นภาพรวม และเปิดโอกาสให้สมองให้เชื่อมโยงต่อข้อมูลหรือ ความคิดต่าง ๆ เข้าหากันได้ง่ายกว่า “ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” แผนผังความคิด “ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” ลักษณะการเขียนผังความคิด เทคนิคการคิดคือ นำประเด็นใหญ่ ๆ มาเป็นหลัก แล้วต่อยอดประเด็นรองในชั้นถัดไปร่วมกันเป็นกลุ่มแบบคละแรงจูงใจใส่สัมฤทธิ์ของนักเรียน มี 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำตามอัตราส่วนของนักเรียนที่มีแรงจูงใจทางการเรียนแตกต่างกัน เท่ากับ 1 : 2 : 1 มาบูรณาการ

ร่วมกันเพื่อพัฒนา การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มุ่งพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้น และการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญทำให้นักเรียนเข้าใจในการเรียนรู้ตามหลักคณิตศาสตร์ ช่วยในการวิเคราะห์การแก้ปัญหาได้ เพราะนักเรียนสามารถคิดค้นทางเลือกใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาด้วยการค้นพบด้วยตัวเอง ทำให้นักเรียนสามารถที่จะแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การคิดแบบนี้ยังส่งผลให้นักเรียนสามารถขยายกรอบความคิดของตนเองให้กว้างขึ้น และสามารถควบคุมความคิดของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา

2. ขั้นตอนของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdorck)

ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map)

ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน และผู้วิจัยได้นำกระบวนการอ่านแบบภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdorck) มาบูรณาการร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) โดยขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้มี ดังนี้

1. ขั้นตั้งคำถามก่อนการอ่าน คือ ขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะตั้งคำถามก่อนเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรื่องที่จะอ่าน
2. ขั้นเข้าใจคำศัพท์ คือ ขั้นตอนที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนแล้วให้ไปงานคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง โดยให้คำศัพท์กับนักเรียน และนักเรียนหาความหมายคำศัพท์จากพจนานุกรม เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องมากขึ้น
3. ขั้นการอ่านเนื้อเรื่อง คือ ขั้นตอนที่นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดแล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคานามกับคำสรรพนามในเนื้อเรื่องหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ซึ่งปรากฏอยู่ด้านข้างของเนื้อเรื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน
4. ขั้นทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง คือ ขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนหาแบบฝึกหัดแบบปลายเปิด โดยให้นักเรียนตอบคำถามหรือเติมข้อความให้สมบูรณ์โดยใช้ภาษาของตนเอง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน
5. ขั้นการถ่ายโอนข้อมูลโดยใช้แผนผังความคิด คือ ขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านมาเขียนใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น ตาราง แผนภูมิ รูปภาพ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน
6. ขั้นทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและ เรียงโครงสร้างอนุเจต คือ นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมการต่อชิ้นส่วนของประโยคให้ถูกต้องและเรียงประโยคเหล่านั้นตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังของเนื้อเรื่องเพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาเอง
7. ขั้นประเมินผลและการแก้ไข คือ ขั้นที่ครูประเมินผลการอ่านของผู้เรียนซึ่งทำอยู่แล้วในทุกขั้นตอนโดยการสังเกตหรือตรวจสอบและแก้ไขใบงานที่พบในแบบฝึกหัดประกอบการอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง และให้นักเรียนหาใบงานตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเพื่อวัดความเข้าใจทั้งหมดอีกครั้ง

3. แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นภารกิจสำคัญของครู ที่ทำให้ครูทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลอย่างไร เป็นการเตรียมตัวก่อนสอนทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอน ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะขั้นตอนการจัดทำ และหลักการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ มีนักการศึกษาให้ความหมาย ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ต่าง ๆ ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549, หน้า 278) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครู หรือแนวการสอนจากกรมวิชาการ ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใดเพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไรและวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, หน้า 213) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ชวลิต ชูกำแพง (2553, หน้า 53) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใดเพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไรและวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

มีหน่วยงานทางการศึกษา และนักวิชาการได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ต่าง ๆ ดังนี้

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2547, หน้า 14) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า คือ เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตร ทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญ (บทสรุปของเนื้อหา) จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551, หน้า 79) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าคือแผนหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้พัฒนาคุณภาพตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายลักษณะ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รายปี หรือรายภาค แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

สำลี รักสุทธี (2551, หน้า 18) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง การนำรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดประเมินผลเพื่อใช้สอนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ของการเรียนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

ชนาธิป พรกุล (2551, หน้า 54) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นคือ แผนที่ผู้สอนเขียนไว้ล่วงหน้าก่อนการสอนจริง มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อันเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2552, หน้า 58) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นคือแผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้อีกหนึ่งอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

ชวลิต ชูกำแหง (2553, หน้า 55) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรม และเลือกจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงกับเจตนาของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน และทันเวลา
2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนมาอย่างดีแล้วการสอนก็จะเป็นไปอย่างเรียบร้อย
3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเมื่อครูเตรียมการสอนดีเยี่ยม ทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น
4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียน การที่ครูเตรียมการสอนทำให้ครูมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน
5. ทำให้นักเรียนเกิดความเลื่อมใสในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจ มีการเตรียมการเรียนการสอนมาอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอน อย่างมีประสิทธิภาพนักเรียนก็เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครูยิ่งขึ้น

6. ถ้าครูมีความจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง ผู้มาสอนแทนก็จะมาสอนแทน
ได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนด

7. ทำให้กาประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์
ที่กำหนดไว้ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่น
ที่ควรได้รับการส่งเสริมต่อไปนอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้ครูเห็นภาพการทำงานของตนเองได้
เด่นชัดยิ่งขึ้น

8. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่
บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการศึกษานิสิตศักร และผู้บริหาร เพื่อปรับปรุง
หลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

9. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบขั้นตอน กระบวนการต่าง ๆ
ในการสอนของครูเพื่อการนิเทศติดตาม และประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู ที่แสดงว่าการสอนต้องได้รับการฝึกฝน
ที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

11. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญพิเศษ
หรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่และเสนอเลื่อน
ระดับให้สูงขึ้น

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2549, หน้า 281) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการ
เรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็น
การจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง

2. ช่วยให้มีสื่อการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกต่อการ
จัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร และสอนได้ทันเวลา

3. เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

4. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนแทน ในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้า
สอนได้

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อ
แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นการกำหนดรูปแบบ รายละเอียดของการสอนแต่ละบท
แต่ละชั่วโมง เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนอย่างเป็นระบบ มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้
ล่วงหน้าอย่างละเอียด ประกอบด้วยสาระสำคัญจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรม
การเรียนรู้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนเหมาะสมกับเนื้อหา
ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนี้ครูคนอื่นสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้ความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่าน
ภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoroch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map)

ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ

1. ความหมายของประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2547, หน้า 16 - 20) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของคะแนนเฉลี่ยของการทำงาน และการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด

เผชัญ กิจระการ (2550, หน้า 49 - 51) ให้ความหมายว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวอย่าง 80/80 ดังนี้ 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพ ของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ภาควิชาวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน (2552, หน้า 113 - 119) ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าชุดฝึกทักษะ นั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายในกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงาม ของผู้เรียนได้ ส่วนประสิทธิภาพ (E_2) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าชุดฝึกทักษะ นั้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นไปตามกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ หมายถึง คุณภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) วิชาภาษาอังกฤษ เมื่อนำไปใช้แล้วทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

2. การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ โดยใช้สูตร E_1/E_2

เผชัญ กิจระการ (2544, หน้า 50) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ เมื่อพิจารณาชุดฝึกขึ้นเป็นต้นฉบับแล้วต้องนำไปหาประสิทธิภาพ เสร็จแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้น 1 : 1 (แบบเดี่ยว) คือ การนำชุดฝึกทักษะ ไปทดลองใช้ กับนักเรียน 1 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. ชั้น 1 : 10 (แบบกลุ่ม) คือ การนำชุดฝึกทักษะ ไปทดลองใช้ กับนักเรียน 6 - 10 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ชั้น 1 : 100 (แบบภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่) คือ การนำชุดฝึกทักษะ ใช้กับนักเรียน 30 - 100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 153 - 156) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อการสอนหรือวิธีสอน หรือนวัตกรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการทดลองใช้ และหาประสิทธิภาพของสิ่งพัฒนา เพื่อจะมั่นใจในการนำไปใช้ต่อไป การหาประสิทธิภาพ นิยมใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีวิธีการ 2 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 พิจารณาจำนวนผู้เรียน (ร้อยละ 80) สามารถบรรลุผลในระดับสูง (ร้อยละ 80) ในกรณีนี้เป็นนวัตกรรมสั้น ๆ ใช้เวลาน้อย เนื้อหาที่สอนมีเรื่องเดียว เช่น การสอน 1 บท ใช้เวลา 1 ชั่วโมง เป็นต้น เกณฑ์ 80/80 หมายถึง มีคะแนนไม่ต่ำกว่า 80% ของผู้เรียน ที่ทำได้ไม่ต่ำกว่า 80% ของคะแนนเต็ม

แนวทางที่ 2 พิจารณาจากผลระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดดำเนินการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (เช่นร้อยละ 80%) ในกรณีนี้ใช้การสอนหลายครั้ง มีเนื้อหาสาระมาก เช่น สอน 3 บทขึ้นไปมีการวัดผลระหว่างเรียน (Formative) หลายครั้ง เกณฑ์ 80/80 มีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

80 ตัวหลัง เป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E_2)

ประสิทธิภาพจึงเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม ซึ่งต้องมีค่าสูงจึงจะชี้ถึงประสิทธิภาพได้ กรณีนี้ใช้ร้อยละ 80

80 ตัวแรก ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ เกิดจากการนำคะแนนที่สอบได้ระหว่างดำเนินการ (นั่นคือ ระหว่างเรียน หรือระหว่างการทดลอง) มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม เกิดจากการนำคะแนนจากการวัดโดยรวมเมื่อสิ้นสุดการสอนหรือสิ้นสุดการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา (2552, หน้า 113 - 119) การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เป็นค่าที่บ่งบอกว่า การจัดการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ภายในกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความองงามของผู้เรียนได้ โดยทั่วไปมักจะคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยหรือคะแนนจากพฤติกรรมการเรียนหรือคะแนนจากกิจกรรมการเข้ากลุ่ม ซึ่งคำนวณจากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
 N แทน จำนวนนักเรียน
 A แทน คะแนนเต็มของทั้งหมด

2. ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) ของผู้เรียนทุกคน ซึ่งคำนวณได้จาก

$$E_2 = \frac{\sum y}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของของผลลัพธ์
 $\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของชุดฝึก หมายถึง การนำเอาชุดฝึก ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ หากคุณภาพของชุดฝึก ด้านกระบวนการและผลลัพธ์ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุง เพื่อความมั่นใจในการนำไปใช้สอนจริง ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoch) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) ตามเกณฑ์ 80/80 อธิบายได้ ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ โดยประเมินจากคะแนนที่ได้จากการทำทดสอบหลังเรียนในแต่ละชุดฝึกของนักเรียนทั้งหมด ในระหว่างการเรียนรู้ แต่ละชุดฝึกประกอบด้วย การทดสอบภาคทฤษฎีและการทดสอบภาคปฏิบัติ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลโดยรวม ประเมินจากคะแนนการคิดวิเคราะห์ คะแนนทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ คะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 80

1. การคิดวิเคราะห์หลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1. ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

เกียร์ติยศ จิตรโกศล (2559, หน้า 51) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความคิดความรู้สึกและพฤติกรรม ที่แสดงถึงความพยายามหาวิธีต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา มีความทะเยอทะยานและมุ่งมั่นกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและมีความอดทน

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, หน้า 87) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการความสำเร็จที่จะแข่งขันเอาชนะเกณฑ์มาตรฐาน คนที่มีแรงจูงใจชนิดนี้มักจะชอบคิดที่จะทำงานให้ดีขึ้น ทำให้สำเร็จอย่างพิสดารหาทางก้าวหน้าในอาชีพของตน และมีความรู้สึกพึงพอใจกับการเรียกร้องหาความสำเร็จเสมอ

เต็มศักดิ์ คทวณิช (2546, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่จะพยายามทำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดที่ได้รับมอบหมายหรือรับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ไม่ว่างานนั้นจะมีความยากลำบากหรือประสบปัญหาเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะอดทนและไม่เกิดความย่อท้อ ในทางตรงกันข้ามกลับยิ่งพยายามหาทางฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยตนเอง เพื่อความสำเร็จและความภาคภูมิใจที่จะเกิดขึ้นกับตน ในขณะที่เดียวกันถ้าบุคคลนั้นไม่สามารถผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้แล้ว บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะรู้สึกกังวลอยู่ตลอดเวลา

สุรงค์ ไคว้ตระกูล (2552, หน้า 172) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าหมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนเองตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

McClelland & Others (1953, pp. 110 - 111 อ้างถึงใน วรรณฐิยา ไชยลา, 2550, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ว่าเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเลิศ (Standard of Excellence) หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องมีความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ โดยไม่ย่อท้อ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว

Atkinson (1966, pp. 240 - 241 อ้างถึงใน วรรณฐิยา ไชยลา, 2550, หน้า 38) ได้อธิบายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินจากตนเองหรือบุคคลอื่น โดยเทียบกับมาตรฐานอันดีเลิศผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อกระทำจนสำเร็จ หรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความพยายามของผู้เรียนที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย โดยคาดหวังว่าการกระทำนั้นจะประสบความสำเร็จ และเมื่อพบกับอุปสรรคก็มีความมุ่งมั่นในการที่จะเอาชนะโดยหาวิธีการในการเผชิญกับอุปสรรคนั้นอย่างไม่ย่อท้อ

2. ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้อธิบายลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 199) ได้สรุปถึงบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความกล้า กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญความสำเร็จหรือความล้มเหลว
2. มีความมุ่งมั่นพยายาม ชอบทำงานที่ท้าทายความคิดและความสามารถ
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักหน้าที่และภารกิจของตนเอง
4. มีความรอบรู้ในการตัดสินใจ และการติดตามผลการตัดสินใจของตนเอง
5. มีความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้าแม่นยำ
6. มีความสามารถที่จะทำงานที่จะประสบความสำเร็จได้มากและด้วยความสามารถที่มีอยู่

สุรางค์ โค้วตระกูล (2552, หน้า 178) กล่าวว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมต่อไปนี้

1. มีความรับผิดชอบในงานที่ตนทำ
2. รู้จักตั้งวัตถุประสงค์ของงานที่จะต้องทำเพื่อความสำเร็จ ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป หรือรู้จักเสียระดับปานกลาง
3. รู้จักใช้ข้อมูลย้อนกลับในการปรับการตั้งความคาดหวังของความสำเร็จของงานในอนาคต
4. มีความพยายามไม่ทอดทิ้งเพื่อทำงานให้สำเร็จ

McClelland (1953, pp. 112 - 113 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2552, หน้า 174) แม้คเคลแลนด์ได้สรุปว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบพฤติกรรมของตนและตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ในการทำงาน
2. เป็นผู้ที่ตั้งวัตถุประสงค์ที่จะมีโอกาสจะทำได้สำเร็จ 50 - 50 หรือเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงปานกลาง
3. พยายามที่จะทำงานอย่างไม่ทอดทิ้งจนถึงจุดหมายปลายทาง
4. เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาว
5. ต้องการข้อมูลผลย้อนกลับของผลงานที่ทำ

6. เมื่อประสบความสำเร็จมักจะอ้างสาเหตุภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม

สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คือผู้ที่มีความกล้าความมุ่งมั่น พยายามไม่ท้อถอยเพื่อทำงานให้สำเร็จ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบในงานที่ทำ รู้จักตั้งวัตถุประสงค์ของงานที่จะต้องทำเพื่อความสำเร็จ

3. บทบาทของครูในการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 231) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจที่สำคัญในการเรียนการสอนคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการในการเรียน ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงานและการดำรงชีวิต โดยครูมีหน้าที่ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

1. เพิ่มความต้องการความสำเร็จ และลดความกลัว ความล้มเหลว ซึ่งจำเป็นที่ครูจะต้องจัดประสบการณ์ให้นักเรียนประสบความสำเร็จซ้ำ ๆ ติดต่อกันเป็นเวลานาน
2. ช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่ามี บทเรียนที่เรียนไม่ยากจนเกินไป ทำให้รู้สึกว่ามีโอกาสสำเร็จได้ โดยครูใช้วิธีการแบ่งงานหรือบทเรียนออกเป็นตอนหรือเป็นหน่วยและให้ฝึกทำทีละหน่วย เมื่อสำเร็จขั้นตอนนี้แล้ว จึงฝึกในขั้นตอนต่อไป วิธีนี้นักเรียนจะไม่เกิดความรู้สึกว่างานยากหรือซับซ้อน และครูควรคอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและชี้แนะขั้นตอนที่ช่วยให้ นักเรียนสามารถทำผ่านได้สำเร็จลุล่วง

3. ชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นว่า ในสังคมมีบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งธรรมชาติของบุคคลนั้นมักชอบการเลียนแบบ มีความพยายามและไม่ต้องการด้อยกว่าคนอื่น ดังนั้น ถ้านักเรียนได้ตัวอย่างที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีก็จะเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4. แสดงให้ผู้เรียนเห็นว่า สังคมเราต้องการคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง การที่จะมีคุณลักษณะเช่นนั้นจะต้องสร้างนิสัยที่ดีในการเรียนและการทำงาน การรู้จักจุดบกพร่องในการทำงานของตนเอง มีระเบียบวินัย มีความสามารถในการพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ และพฤติกรรมให้เป็นบุคคลที่สังคมต้องการสอดคล้องกับปทัสถานและค่านิยมของสังคม ก็จะพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

5. พยายามควบคุมความอ่อนแอและท้อถอย อันเป็นอุปสรรคสำคัญของความสำเร็จในการเรียนนอกจากนี้ครูจะต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนให้รู้สึกอบอุ่นเป็นมิตร ไม่เคร่งเครียด และวิตกกังวลจนเกินไป

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2552, หน้า 180 - 182) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ปรับปรุงวิธีสอนของครูโดยตรง วิธีการที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะเป็นการช่วยส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียน มีดังนี้

1.1 ครูควรจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ทำหายความอยากรู้ อยากเห็นของนักเรียน

1.2 บอกวัตถุประสงค์เฉพาะของบทเรียนให้นักเรียนทราบ

1.3 พยายามให้งานแก่นักเรียนตามความสามารถและให้โอกาสนักเรียนทุกคนมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนรู้

1.4 พยายามให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน และแนะนำให้นักเรียนใช้ข้อมูลป้อนกลับช่วยปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

1.5 พยายามพบนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยนักเรียนวิเคราะห์สาเหตุความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการเรียนของนักเรียน

1.6 ใช้หลักการในการอบรมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ช่วยนักเรียน

1.7 บรรยากาศของห้องเรียนต้องปราศจากการขู่เข็ญ หรือต้องเป็นบรรยากาศที่นักเรียนให้ความไว้วางใจในครูว่าเป็นผู้ที่คอยเอื้อการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ

1.8 ใช้หลักการสอนของนักจิตวิทยามนุษยนิยม มาสโลว์ ที่กล่าวว่า “นักเรียนจะเรียนรู้ก็ต่อเมื่อความต้องการพื้นฐานที่จะต้องซ่อมสมปรารถนา”

1.9 ครูจะต้องเป็นผู้ที่เป็นแบบในการแสดงความกระตือรือร้นในเวลาเรียน

2. การทำงานร่วมกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งอาจจะทำได้ดังต่อไปนี้

2.1 ช่วยนักเรียนในการตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ

2.2 ช่วยนักเรียนให้รู้จักวางแผนในการทำงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2.3 ช่วยนักเรียนให้รู้จักประเมินผลของงานที่ทำและนำข้อมูลผลย้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น

2.4 ช่วยนักเรียนในการวิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จหรือไม่สำเร็จ

2.5 ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความพยายามในการทำงาน

2.6 ช่วยนักเรียนให้ค้นพบความสามารถพิเศษของตนในวิชาต่าง ๆ

และช่วยนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้วิชานั้น ๆ

2.7 ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล เกี่ยวกับการตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศให้ใกล้เคียงกับระดับความสามารถของตน

2.8 ช่วยนักเรียนจัดเวลาทำการบ้านและดูหนังสือที่บ้าน และการเตรียมตัวสำหรับสอบ

3. การทำงานร่วมกับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ครูอาจใช้วิธีต่อไปนี้

3.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมาพบและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

3.2 วางแผนร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้เวลาของนักเรียนเวลาอยู่บ้าน เพื่อช่วยให้นักเรียนใช้เวลาอยู่ที่บ้านให้เป็นประโยชน์

3.3 ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการทำงานของนักเรียนช่วยดูแลเอาใจใส่ในการทำการบ้านของนักเรียน

3.4 ในกรณีที่ผู้ปกครองจะให้นักเรียนช่วยทำงานบ้าน ครูควรอธิบายให้ผู้ปกครองทราบถึงความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องมีเวลาทำการบ้าน

3.5 สนับสนุนให้ผู้ปกครองร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

สรุปได้ว่า ครูและผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามความสามารถ ผู้สอนจะต้องพยายามกระตุ้นสิ่งเหล่านั้นออกจากตัวผู้เรียน โดยใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เรียน อันจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

Murray. (1938, p. 231 อ้างถึงใน วรรณธิดา ไชยลา, 2550, หน้า 46)

เป็นนักจิตวิทยาบุคลิกภาพที่นิยมการทำจิตวิเคราะห์บวกับประสบการณ์ในคลินิกทำให้เขามีความสนใจเกี่ยวกับแรงจูงใจและความต้องการ เขาเชื่อว่าหากผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ปัญหาทางจิต อารมณ์ และบุคลิกภาพ สามารถเข้าใจความต้องการของผู้เข้ามาขอการบำบัดก็จะช่วยให้ผู้นั้นสามารถลดความกดดันทางอารมณ์ และปรับปรุงบุคลิกภาพได้ แต่การที่จะเข้าใจแรงจูงใจและความต้องการของบุคคลไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ จำเป็นต้องมีเครื่องมือทางจิตวิทยาที่เป็นรูปธรรมเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ ดังนั้น เขาจึงสร้างเครื่องมือเป็นแบบทดสอบวัดแรงจูงใจและความต้องการของบุคคล ชื่อว่า TAT (Thematic Apperception Test) ซึ่งในแบบทดสอบ TAT นี้ประกอบด้วยรูปภาพ 20 รูป ที่สามารถตีความได้หลายอย่าง (Ambiguous) มีชุดสำหรับผู้ชาย ผู้หญิง เด็กชายและเด็กหญิง ผู้ถูกทดสอบจะดูภาพเหล่านี้แล้วจะบอกผู้ทดสอบว่าเห็นอะไรจากภาพที่ให้ดู คำบอกเล่าของผู้รับการทดสอบจะถูกนำไปวิเคราะห์และตีความว่า จิตใต้สำนึกของผู้ถูกทดสอบเป็นอย่างไร เขากำลังมีปัญหาทางจิตหรืออารมณ์ในด้านใด TAT เป็นแบบทดสอบชนิด Projective Test วิธีการใช้แบบทดสอบ การให้คะแนน และการตีความต้องได้รับการเรียนและฝึกฝน จึงจะใช้ได้อย่างไม่ผิดพลาด

McClelland (1961, pp. 128 - 129 อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว้ตระกูล, 2552, หน้า 173) แม็คเคลแลนด์ได้ใช้วิธีการที่เรียกว่า เทคนิคการฉายออก Projective Technique) ของเมอร์เรย์ที่เรียกว่า แบบทดสอบที่มมาติก แอปเพอเซ็ปชัน (Thematic Apperception Test) หรือเรียกชื่อย่อว่า ทีเอที (TAT) ซึ่งเป็นภาพชุด แต่ละภาพจะมีรูปคนอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ และให้ตอบคำถาม 4 ข้อต่อไปนี้

1. ภาพที่ท่านเห็นแสดงอะไรบ้าง ใครคือบุคคลที่ท่านเห็นในภาพ
2. ทำไมบุคคลนั้นจึงอยู่ในสถานการณ์นั้น มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นก่อนหน้านั้น
3. บุคคลที่ท่านเห็นในรูปกำลังคิดอะไร หรือต้องการอะไร
4. ต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น

การตอบคำถาม 4 ข้อของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะแตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จัดว่าเป็นการวัดทางด้านบุคลิกภาพในการแสดงออกของบุคคลโดยมีความพยายามที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ ซึ่งสามารถกระทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการวัดที่แตกต่างกันไป สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่จะนำมาใช้วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน มาจากแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแวนวารี ลีฟทวนิช (2548, หน้า 112 - 113) และวรรณธิดา ไชยลา (2550, หน้า 123 - 125) ซึ่งเป็นแบบ สอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้นำมาปรับแก้เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ผู้วิจัยได้ใช้คะแนนจากแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ปานกลางและต่ำ โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์ร้อยละ 33 ของการวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่มที่เรียกว่า เทคนิค 33 เปอร์เซนต์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 186) โดยนักเรียนร้อยละ 33 ของกลุ่มที่มีคะแนนสูง จัดให้เป็นนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และนักเรียนร้อยละ 33 ของกลุ่มที่มีคะแนนต่ำจัดให้เป็นนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และส่วนของนักเรียนร้อยละ 34 ที่อยู่ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจัดให้เป็นนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลาง

การคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการคิดพิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผลให้กับข้อมูลต่าง ๆ โดยนำองค์ประกอบหลักและย่อยของข้อมูลนั้น ๆ มาหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงจนสามารถประกอบเป็นโครงสร้างหรือภาพรวม และหาทางออกหรือแนวทางแก้ปัญหาได้สิ่งที่ต้องคำนึงถึงมีดังนี้

1. ความหมายของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นสมรรถภาพด้านหนึ่งของสมองซึ่งนักวิชาการได้ให้จำกัดความของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, หน้า 2) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไรมีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร เชื่อมโยงกันอย่างไร

สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 21) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลักเป็นการคิดเชิงลึกคิดอย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผลตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล และผลความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

ลักขณา สิริวัฒน์ (2550, หน้า 80) กล่าวว่า การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลักเป็นการคิดเชิงลึกคิดอย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผลตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล และเป็นการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น

2. ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิด

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิดไว้ดังต่อไปนี้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2552, หน้า 281 - 283) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวกับการคิดของนักจิตวิทยาและนักวิชาการต่างประเทศและสรุปได้ ดังนี้

Gagne (1985 อ้างถึงใน ออนอนงค์ ไพภิบาล, 2555, หน้า 108)

ได้อธิบายว่าผลการเรียนรู้ของมนุษย์มี 5 ประเภท

1. ทักษะทางสติปัญญาแบ่งทักษะทางสติปัญญาตามลำดับขั้นต่ำไปสูง คือการเรียนรู้การจำแนกความคิดรวบยอดรูปธรรมกฎเกณฑ์ และกฎเกณฑ์ขั้นสูง
2. สมรรถภาพเกี่ยวกับถ้อยคำข่าวสาร (Verbal Information) คือผลการเรียนรู้ที่แสดงออกโดยการพูดการเขียนการพิมพ์ หรือการเขียนรูป
3. ทักษะในการใช้ยุทธศาสตร์การรู้คิด (Cognitive Strategies) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญมากที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ
4. ทักษะด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills) หมายถึง ทักษะในการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและกล้ามเนื้ออย่างคล่องแคล่วและด้วยความเที่ยงตรงในการเคลื่อนไหว
5. เจตคติ (Attitude) หมายถึง อัจฉลย (Disposition) ที่มีต่อคนสัตว์หรือสิ่งของอาจจะเป็นได้ทั้งทางบวกและลบหลักการของกานเย (Gagne) ได้แบ่งผลการเรียนรู้ของมนุษย์เป็น 5 ประเภท คือ ทักษะทางสติปัญญาถ้อยคำข่าวสารยุทธศาสตร์ การรู้คิดทักษะด้านการเคลื่อนไหวและทัศนคติ

Bruner (1971 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2552, หน้า 299 - 300) กล่าวว่า การสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการค้นพบเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพเพราะการเรียนรู้โดยการค้นพบจะทำให้ผู้เรียนเกิดสิ่งดังต่อไปนี้

1. เพิ่มพูนสติปัญญาของนักเรียนเพราะผู้เรียนจะต้องหาทางแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้การเรียนรู้มีความหมายและสอนให้คิดเป็น
2. ช่วยความจำได้ดีกว่าการเรียนรู้โดยวิธีอื่น ๆ
3. ช่วยในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือถ่ายโยง
4. ช่วยทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้นเป็นการเสริมแรงภายในของผู้เรียนเอง
5. ช่วยทำให้นักเรียนภูมิใจว่าตนมีความพยายามที่เรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนให้ผู้เรียนเรียนโดยการค้นหามีประสิทธิภาพเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างความรู้และคิดเป็นเพื่อเป็นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน

Bloom (1961 อ้างถึงใน ฉวีลักษณ์ บุญยะกายจน์, 2547, หน้า 31) ได้กำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมของสมองจำแนกได้เป็น 6 ระดับ คือ ความรู้ความเข้าใจการประยุกต์วิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผล

Piaget (1962 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2552, หน้า 49) ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาบุคคลต้องมีการปรับตัวซึ่งประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 2 อย่างคือการซึมซับหรือดูดซึมและการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา

จากการได้ศึกษาทฤษฎีหลักการแนวคิดที่เกี่ยวกับการคิดของนักจิตวิทยาและนักวิชาการต่างประเทศพอสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้การสอนให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพจะต้องมีการฝึกพัฒนาการทางสติปัญญาและเชาว์ปัญญาในด้านกิจกรรมของสมองสามารถคิดวิเคราะห์เพื่อจะได้นำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

3. ลักษณะของการคิดวิเคราะห์

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ลักษณะของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังต่อไปนี้
 สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 23 - 24) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์อาจจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบเป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืชสัตว์ข้าวข้อความหรือเหตุการณ์ เป็นต้น
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดยระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิดความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลหรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง
3. การวิเคราะห์หลักการเป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ส่วนสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด เช่น การให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของเรื่องการระบุจุดประสงค์ของผู้เรียนประเด็นสำคัญของเรื่องเทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้อ่านและรูปแบบภาษาที่ใช้ เป็นต้น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่าการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งและหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลโดยจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ วิเคราะห์ส่วนประกอบวิเคราะห์ความสำคัญวิเคราะห์หลักการ เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

4. องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ กล่าวถึง องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ (บุญนำ เทียงดี, 2548, หน้า 52 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, หน้า 39) กล่าวว่าองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย

1. การตีความความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อแปลความของสิ่งนั้นขึ้นกับความรู้ประสบการณ์และค่านิยม

2. การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์

3. การช่างสังเกตสงสัยช่างถามขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิเคราะห์จะยึดหลัก 5W 1H คือใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How)

4. การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (คำถาม, ค้นหาคำตอบได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุให้เรื่องนั้นเชื่อมกับสิ่งนี้ได้อย่างไร) มุ่งองค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้นมีวิธีการขั้นตอนการทำให้เกิดสิ่งนี้ได้อย่างไรมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไงบ้างถ้าทำ เช่น นี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรจากการศึกษาองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ การตีความความเข้าใจการมีความรู้ความเข้าใจการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์การมีการตั้งคำถามเชิงการคิดวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลเพื่อนำไปสู่แนวทางการคิดวิเคราะห์

5. ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์มีประโยชน์ต่อบุคคลทุกคนในการนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมเพื่อให้เกิดความสุข (ลักษณะ สรวีวัฒน์, 2550, หน้า 74 - 77) สรุปประโยชน์ของการคิดได้ ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา
2. ช่วยให้เห็นถึงความสมเหตุสมผลของขนาดกลุ่มตัวอย่าง
3. ช่วยลดการอ้างประสบการณ์ส่วนตัวเป็นข้อสรุปทั่วไป
4. ช่วยขุดค้นสาระของความประทับใจครั้งแรก
5. ช่วยตรวจสอบการคาดคะเนบนพื้นฐานความรู้เดิมในหลาย ๆ เรื่องที่เราจะสรุปตามความรู้ความเข้าใจของเราเกี่ยวกับการคาดการณ์ความน่าจะเป็นของสิ่งนั้นในอนาคต
6. ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ส่วนบุคคล
7. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ
8. ช่วยในการแก้ปัญหาคิดวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ และการทำความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น
9. ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ
10. ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล
11. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง

จากการศึกษาประโยชน์การคิดวิเคราะห์ สรุปได้ว่าการคิดวิเคราะห์มีประโยชน์ต่อบุคคลทุกคน โดยเฉพาะหากนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลที่พิจารณาได้ ไปใช้ในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงเพื่อแก้ไขสถานการณ์ และตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลทำให้เกิดความสำเร็จในการเรียน และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบ

ต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนอกจากนั้นก็หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์เหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้นโดยจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกว่าชิ้นใดส่วนใด เรื่องใด เหตุการณ์ใด ตอนใดสำคัญที่สุด หรือหาจุดเด่นจุดประสงค์สำคัญสิ่งที่ซ่อนเร้น
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าสองชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันรวมถึงข้อสอบอุปมาอุปมัย
3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาดูชิ้นส่วนหรือส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ ว่าทำงานหรือเกาะยึดกันได้อย่างไรหรือคงสภาพ เช่น นั้นได้เพราะใช้หลักการใดเป็นแกนกลางจึงถาวรโครงสร้างหรือหลักหรือวิธีการที่ยึดถือ

6. การวัดการคิดวิเคราะห์

สมนึก ภักดิ์ทิพย์ (2549, หน้า 144 – 147) กล่าวว่า การวัดการคิดวิเคราะห์ คือ การใช้วิจารณ์ญาณเพื่อไตร่ตรองในการแยกแยะพิจารณาคุณรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องต่าง ๆ ว่ามีชิ้นส่วนใดสำคัญที่สุดของชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันมากที่สุดและชิ้นส่วนเหล่านั้นอยู่รวมกันได้อย่างไรหรือทำงานได้เพราะอาศัยหลักการใดโดยได้แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกว่าชิ้นใดส่วนใดเรื่องใดเหตุการณ์ใดตอนใดสำคัญที่สุดหรือหาจุดเด่นจุดประสงค์สำคัญสิ่งที่ซ่อนเร้น
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าสองชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันรวมถึงข้อสอบอุปมาอุปมัย
3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาดูชิ้นส่วนหรือส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ ว่าทำงานหรือเกาะยึดกันได้อย่างไรหรือคงสภาพ เช่น นั้นได้เพราะใช้หลักการใดเป็นแกนกลางจึงถาวรโครงสร้างหรือหลักหรือวิธีการที่ยึดถือ

จะเห็นได้ว่า การศึกษาการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์สรุปได้ว่า การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นการวัดความสามารถในการแยกแยะของสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยหลักการ 3 ด้าน คือ การวิเคราะห์ความสำคัญความสัมพันธ์และหลักการ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1. ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นกระบวนการภาษาด้านรับสาร ซึ่งไม่ใช่เพียงจากอ่านออกเสียงได้หรือการเข้าใจความหมายของคำทุกคำ แต่เป็นกระบวนการที่ ผู้อ่านมองและตีความเพื่อให้เข้าใจความหมายและความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการอ่าน คือ ความเข้าใจในการอ่านมี นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ไว้ดังนี้

สมุทฺร เซ็นเซาวิช (2551, หน้า 1) ได้ กล่าวถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนเป็นผู้ส่งสาร ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ และอาจตอบโต้กับผู้อื่นด้วย

Mary Finocchiaro and Sydney Sako. (1983, pp. 131 - 132 อ้างถึงใน เมตตา ฤทธิไทย, 2554 หน้า 32) ได้ให้ความหมายของ การอ่านเพื่อความเข้าใจว่า เป็นการรับรู้ ต่อสัญลักษณ์ที่เป็นภาษาเขียน การควบคุมความสัมพันธ์ ของภาษาและโครงสร้าง ความรู้ เกี่ยวกับคำศัพท์และการประกอบกันเป็นคำศัพท์ ความตระหนักถึงความซับซ้อนของภาษา ความสามารถในการใช้คำชี้แนะ (Clues) ที่อยู่ในบริบทมาช่วยในการอ่านและรู้ เกี่ยวกับเนื้อหา ทางวัฒนธรรม นอกจากนี้แล้วในการอ่านที่มีความยาวมากขึ้น ผู้อ่านต้องมี ทักษะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ความสามารถในการเข้าใจความหมายและข้อความสนับสนุนความสามารถในการตีความ อย่างมีเหตุผล ความสามารถในการเข้าใจสนวนอารมณ์หรือแนวของผู้เขียน เป็นต้น

Richard C. Anderson (1985, pp. 372 - 375 อ้างถึงใน เมตตา ฤทธิไทย, 2554 หน้า 32) ได้ให้ความหมายของ การอ่านเพื่อความเข้าใจว่า เป็นกระบวนการค้นหา ความหมายในหลายระดับ กล่าวคือ ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถทางภาษาหลายระดับพร้อมกัน ตั้งแต่ระดับตัวอักษรหรือระดับคำ (Morphology) ไปจนถึงระดับโครงสร้าง (Syntactic) และ ระดับความหมาย (Semantic) นอกจากนี้ ยังเป็นกระบวนการที่ ช่วยสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน นั่นก็ คือผู้อ่านที่ อ่านคล่องแคล่วแล้วจะสามารถทำนายเรื่องและอ้างอิงข้อมูลจาก การอ่านได้ ด้วย

Frank Smith (1988, pp. 168 - 174 อ้างถึงใน เมตตา ฤทธิไทย, 2554 หน้า 32) ได้ ให้ความหมายของการอ่านเพื่อ ความเข้าใจไว้ ว่าเป็นการที่ ผู้อ่านสามารถรับเอา ความหมายที่ผู้เขียนตั้งใจใส่ไว้ในตัวอักษร ได้ ตรงตามกับผู้เขียนต้องการ

จากความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจดังกล่าวมา สรุปได้ว่า ความสามารถ ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน การได้ ข้อมูลที่ ต้องการจากงานเขียนและความเข้าใจในงานเขียน ซึ่งเกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้เดิมของผู้อ่าน ข้อมูลบทอ่านและบริบทการอ่านโดยผู้อ่านต้องใช้ ความรู้ ทางด้าน ภาษาศาสตร์ ตั้งแต่ระดับคำ โครงสร้างและระดับความหมาย รวมทั้งคำชี้แนะที่อยู่ในบริบท ที่อ่านมาใช้ ในการสร้างความหมายและทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

2. ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเพื่อความเข้าใจ มีความจำเป็นสำหรับคนในยุคข้อมูลข่าวสารในการแสวงหาความรู้ โดยไม่มีที่สิ้นสุดนักวิชาการได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

Mary Finocchiaro (1974, pp. 41 - 46 อ้างถึงใน พิชญาภา อินธิแสง, 2558, หน้า 65) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการ แสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของชีวิตและสังคม ความรู้ที่ได้รับจาก การอ่านเป็นความรู้ ที่มาจากการลงทุนน้อยที่สุด แต่เป็นความรู้ที่ขยายได้ส่วนกว้างที่สุด

โดยเฉพาะในปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการอย่างมาก การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ บุคคลก้าวหน้าทางด้านวิทยาการอย่างมากการอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ บุคคลก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์และความเจริญก้าวหน้าของโลก

U.B. Gbenedio (1986, pp. 46 - 47 อ้างถึงใน พิชญญาภา อินธิแสง, 2558, หน้า 65) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ ของการอ่านพอสรุปได้ว่าแม้ปัจจุบันนี้ การสื่อสารจะมีความก้าวหน้าอย่างสูง มีการนำเทคโนโลยีใหม่ที่ทันสมัยมาใช้ในการสื่อสารมากมายก็ตาม สิ่งพิมพ์ยังคงมีความสำคัญในระบบการติดต่อสื่อสารทั่วโลก ถ้าปราศจากสิ่งพิมพ์หรือตำราต่าง ๆ ก็คงจะไม่เกิดความก้าวหน้าทางการศึกษาหรือเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการที่สำคัญ เพราะฉะนั้นการอ่านจึงเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งเพื่อการศึกษาหาความรู้ พัฒนาและเพิ่มพูนประสบการณ์ต่าง ๆ และเพื่อความบันเทิง โดยเฉพาะในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น การสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีความสำคัญยิ่ง เพราะไม่ว่านักเรียนจะสามารถพูด หรือเขียนภาษาอังกฤษได้หรือไม่ ก็ตามแต่ ทฤษฎีที่เราจะต้องมีคือ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อการสอบผ่านเนื่องจากตารางเรียนส่วนใหญ่ จะเขียนเป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น

Patricia L. Carrel (1988, p. 1 อ้างถึงใน พิชญญาภา อินธิแสง, 2558, หน้า 65) ได้ชี้ให้เห็นถึง ความสำคัญของการอ่านในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศว่าการอ่านมีความสำคัญในการเรียนภาษาของผู้เรียนเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นการอ่านจึงนับว่ามีความสำคัญมาก

Christine Nuttall (1996, p. 3 อ้างถึงใน พิชญญาภา อินธิแสง, 2558, หน้า 66) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสำคัญของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศว่า หากข้อดี ของการรู้ภาษาต่างประเทศ คือ การได้งานที่ดี ความสามารถในการเข้าถึงวรรณคดีหรือข้อดีอื่นใด การอ่านก็เป็นส่วนที่จำเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเหล่านั้นจากแนวคิดและความเห็นของนักการศึกษาว่า ที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ ว่าการอ่านมีความสำคัญที่สุด ต่อการแสวงหาความรู้ ของมนุษย์ มี ส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มพูนประสบการณ์และให้ความบันเทิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง เนื่องจากการอ่านภาษาอังกฤษมีส่วนสำคัญต่อการศึกษา การอ่านตำราที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

จากความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ที่กล่าวมาดังกล่าว สรุปได้ว่าสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีความสำคัญยิ่งเพราะไม่ว่านักเรียนจะสามารถพูดหรือเขียนภาษาอังกฤษได้ เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งเพื่อการศึกษาหาความรู้ พัฒนาและเพิ่มพูนประสบการณ์ต่าง ๆ และเพื่อความบันเทิง โดยเฉพาะในประเทศที่ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ การอ่านภาษาอังกฤษแล้วสามารถเข้าใจเนื้อเรื่อง หัวข้อที่อ่านจะช่วยสร้างความมั่นใจต่อผู้เรียนให้มีกำลังใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

3. องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป คนที่มีความสามารถในการอ่านสูงอาจใช้เวลาเพียงไม่กี่นาทีก็สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ทันที ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีความสามารถในการอ่านน้อยย่อมใช้เวลาช้านานกว่าจะเข้าใจเนื้อเรื่องหรืออ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านเลย ทั้งนี้ก็มีปัจจัย และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้ระดับความสามารถของผู้อ่านมีความแตกต่างกัน

Ryder and Graves (1994, pp. 16 - 19) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ ดังนี้

1. ประสบการณ์เดิม (Schemata) คือ กลุ่มของความรู้เดิมที่อยู่ในความทรงจำและถูกนำมาใช้ เมื่อเราพยายามที่จะทำความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ประสบการณ์เดิมนี้อาจเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นไปเมื่อได้รับข้อมูลใหม่หรือสร้างประสบการณ์ใหม่ขึ้นมา ประสบการณ์เดิมนี้อาจเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดในการทำทำความเข้าใจเนื้อหา

2. กลวิธีควบคุมการเรียนรู้ (Metacognition) คือ การตระหนักในการใช้กลวิธีการอ่านที่จะช่วยในการทำเข้าใจเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนใช้ความคิดของตนเอง กลวิธีควบคุมการเรียนรู้ นี้ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเข้ากับเรื่องที่อ่านเท่านั้น แต่ผู้อ่านยังจะต้องรู้ ว่ากลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม และเรื่องที่อ่านอย่างไร จะใช้กลวิธีในการอ่านเมื่อไรและอย่างไร

3. กระบวนการรวบรวมข้อมูล (Information Processing) คือ การรวบรวมเลือกจัดระบบเก็บ แก่ไข และเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ กระบวนการนี้จะต้องเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติในขณะที่

Harris and Sipay (1979, pp. 15 - 18) ได้ กล่าวถึงองค์ประกอบจัดระบบเก็บแกไข และเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ กระบวนการนี้จะต้องเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติในขณะที่อ่านส่วน Harris and Sipay (1979, pp. 15 - 18) ได้ กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ ว่าประกอบด้วย

1. องค์ประกอบทางปัญญา ซึ่งได้ แก่ สติปัญญาของผู้เรียนเอง
2. องค์ประกอบทางกาย
3. องค์ประกอบทางสังคม วัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางการอ่านของผู้เรียน นั้นขึ้นอยู่กับสภาพของสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนได้ รั้อยู่ทุกวันจะเป็นตัวสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นนักอ่านที่ดีได้

4. ความพร้อมของผู้เรียน แต่ละคนมีความพร้อมและวุฒิภาวะในการอ่านแตกต่างกัน ครูผู้สอนควรศึกษาว่าความพร้อมของผู้เรียนอยู่ในระดับใดเพื่อช่วยเหลือหรือส่งเสริมให้เกิดความพร้อมในการอ่าน

Williams (1994, p. 13 อ้างถึงใน เกรียงไกร วงศ์จันทร์เสื่อ, 2554, หน้า 16) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ไว้ ดังนี้

1. ความรู้ในระบบการเขียน (Knowledge of the writing system) เป็นสิ่งที่ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องการผสมคำและการสะกดคำ เพราะจะช่วยให้เข้าใจและจดจำคำในภาษา

2. ความรู้เรื่องภาษา (Knowledge of the language) เป็นสิ่งที่ผู้อ่านต้องรู้เรื่องโครงสร้างคำ ลักษณะของคำและการเรียงเรียงคำ เพื่อช่วยให้ การอ่านเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดความเข้าใจเร็วขึ้น

3. ความสามารถในการตีความ (Ability to interpret) เป็นสิ่งที่ผู้อ่านทุกคนจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงของแต่ละประโยคแล้วสามารถตีความที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาให้ได้

4. ความรู้รอบตัวทั่วไป (Knowledge of the world) เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ เร็วและง่ายขึ้น แต่จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหาของบทอ่านและความรู้ เดิมของผู้อ่านเป็นสำคัญ

5. ความรู้เกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน (Knowledge of the text types) นอกจากความรู้ ในเรื่องที่ ต้องอ่านแล้ว ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้ เกี่ยวกับประเภทของบทอ่านตลอดจนความรู้ ในเรื่องของวัฒนธรรมอีกด้วย เพราะในขณะที่ อ่านจำเป็นต้องดึงความรู้ เหล่านั้นไปใช้ประกอบในการอ่านด้วย

6. ความสามารถรู้ถึงเหตุผลในการอ่านและรูปแบบการอ่าน (Reason for Reading and reading style) เป็นสิ่งที่ผู้อ่านต้องรู้ถึงการเปลี่ยนรูปแบบการอ่านไปตามจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลในการอ่าน เช่น การอ่านแบบผ่าน ๆ เพื่อกวาดสายตาดูหัวข้อข่าวที่สำคัญ ๆ หรือการอ่านแบบหารายละเอียดเมื่ออ่านตำราเรียน

ชาวล แพร์ตกุล (2520, หน้า 134, อ้างถึงใน สดใส ชุมปัญญา, 2555, หน้า 97) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านไว้ว่าความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานแล้วขยายความรู้ ความจำให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อยของเรื่องที่อ่าน
2. รู้ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. สามารถอธิบายเมื่อพบสิ่งที่อ่านที่มีเนื้อเรื่องทำนองเดียวกันกับเรื่องที่เคยเรียน

เคยเรียน

สมุทร เซ็นเชาวิช (2551, หน้า 103) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ พอสรุปได้ ดังนี้

1. สามารถจดจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้ เมื่อถึงคราวจำเป็นที่ต้องการจะใช้ ประโยชน์หรืออ้างอิงถึงก็ทำได้ โดยไม่ยาก

2. สามารถจับใจความสำคัญ ๆ ได้ สามารถแยกแยะหรือระบุประเด็นหลักออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญมากได้ สามารถประเมินได้ว่าอะไรบางอย่างที่ควรจะสนใจเป็นพิเศษหรือตัดทิ้งไปได้

3. สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ว่ามีนัยสำคัญหรือลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด
4. สามารถสรุปลงความเห็นจากสิ่งที่ได้ อ่านมาแล้วได้ อย่างถูกต้องและมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ
5. สามารถใช้ วิจารณ์ญาณของตนพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุป หรือการอ้างอิงต่าง ๆ ของผู้เขียนได้ อย่างถูกต้องและเป็นระบบ ไม่สับสน
6. สามารถถ่ายโอนหรือประสพประสานความรู้ ที่ได้ จากการอ่านกับ ประสบการณ์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลและเทศะ

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาที่กล่าวมาผู้วิจัยเห็นว่า การอ่านกับความเข้าใจมีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันจนมิอาจแยกออกจากกันได้ การอ่านเพื่อความเข้าใจต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านของผู้เรียนมีหลายประการด้วยกัน เช่น ความรู้ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการตีความ จับใจความสำคัญ การใช้วิจารณ์ญาณความรู้ หรือประสบการณ์เดิม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ จะเป็นสิ่งสำคัญ ที่ส่งผลให้การอ่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ระดับของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันไปตามระดับของความสามารถ ซึ่งนักการศึกษาได้จัดระดับของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนี้

Burmeister (1974, pp. 147 - 148) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน โดยอาศัยพื้นฐานจาก Norris Sender ซึ่งดัดแปลงมาจาก Bloom's Taxonomy ออกเป็น 7 ระดับ คือ

1. ระดับความจำ (Memory) คือ การจำในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง วัน เดือน ปี คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือคำสั่งที่ให้ไว้
2. ระดับแปลความหมาย (Translation) คือ การนำข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่านไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญไปเขียนเป็นแผนภูมิ แผนที่ เป็นต้น
3. ระดับการตีความ (Interpretation) คือ การเข้าใจหรือมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนไม่ได้ ระบุไว้โดยตรง เช่น การเข้าใจสาเหตุของเรื่อง ที่อ่าน ก็สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นอีกต่อไป อีกทั้งสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ อ่านได้โดยที่ผู้เขียนไม่ได้ เขียนไว้ อย่างชัดเจนและสามารถเข้าถึงจิตใจและความรู้สึกของตัวละครในเรื่องที่อ่าน
4. ระดับการประยุกต์ (Application) คือ ความสามารถในการเข้าใจหลักการและสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ หรือปฏิบัติจริงในชีวิตจนประสบความสำเร็จได้
5. ระดับการวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถในการอ่านเพื่อแยกแยะส่วนประกอบย่อยที่ประกอบเข้ากันเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การโฆษณาชวนเชื่อ สามารถ

วิเคราะห์ได้ว่าผู้เขียนคือใคร ทางการเมืองอะไร และมีจุดมุ่งหมายอย่างไร หรือสามารถวิเคราะห์บทประพันธ์ต่าง ๆ ได้โดยการสังเกต สัมผัส จังหวะ อารมณ์และความรู้สึก เป็นต้น

6. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การสามารถนำความคิดเห็นที่ได้จากที่ต่าง ๆ ในสิ่งที่อ่านมารวบรวมเรียบเรียงเข้าด้วยกันใหม่ได้

7. ระดับการประเมินผล (Evaluation) คือ ความสามารถในการวางเกณฑ์ตัดสินสิ่งที่อ่านโดยอาศัยสิ่งที่อ่านและเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เป็นหลักฐาน

Valette (1977, pp. 161 - 168 อ้างถึงใน กาญจนา เหมือนชู และคณะ, 2549, หน้า 14) ได้แบ่งที่แสดงความสามารถด้านการอ่านที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน (Internal Behavior) ซึ่งไม่รวมการอ่านออกเสียง ทั้งนี้เพราะการอ่านออกเสียงจะเน้นเรื่องการพูดมากกว่าการอ่านและไม่รวมถึงความสามารถของผู้เรียนด้านโครงสร้างของประโยค พฤติกรรมการอ่านที่เริ่มจากง่ายไปยากจำแนกได้ 5 ระดับ คือ

1. ระดับทักษะกลไก (Mechanical Skills) ผู้เรียนสามารถบอกความแตกต่างระหว่างตัวสะกดภาษาต่างประเทศ ความแตกต่างของประโยคและรูปแบบการเขียน ซึ่งอาจไม่เข้าใจสิ่งที่เห็นก็ได้

2. ระดับความรู้ (Knowledge) ผู้เรียนสามารถอ่านประโยคหรือข้อความที่คุ้นเคยได้อย่างเข้าใจความหมาย สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประโยคที่ อ่านเลือกภาพหรือคำแปลที่สอดคล้องกับข้อความหรือประโยค การอ่านระดับนี้ เป็นการอ่านทีละประโยค

3. ระดับการถ่ายโอน (Transfer) ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของศัพท์หรือโครงสร้างของประโยคที่เคยเรียน และนำไปใช้ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ สามารถอ่านข้อความประโยคที่กำหนดและตอบคำถามแบบถูกผิด (True-False) เติมคำ (Completion) เลือกคำตอบ (Multiple Choice) หรือแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อเรื่อง คำศัพท์ ข้อความหรือโครงสร้างประโยคที่จะทดสอบผู้เรียนต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้ว แต่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ ในสถานการณ์ใหม่

4. ระดับการสื่อสาร (Communication) ผู้เรียนสามารถอ่านเนื้อเรื่องหรือข้อความที่มีคำศัพท์และโครงสร้างของประโยคใหม่ได้ อย่างเข้าใจ แม้ว่าจะไม่เข้าใจทุกคำที่อ่านก็สามารถจับใจความสำคัญ บอกความหมาย คำจำกัดความคำศัพท์ หรือข้อความในเรื่องที่อ่านได้ พฤติกรรมสูงสุดของการอ่านระดับนี้ รวมถึงความเร็ว ความคล่องแคล่วในการอ่านซึ่งสามารถเปรียบเทียบกับผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษาได้

5. ระดับการวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical) ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายแอบแฝง (Implicit Meaning) วิเคราะห์เนื้อเรื่องที่อ่าน ความคิดเห็นของผู้เขียน สามารถประเมินผลเนื้อหาส่วนที่เป็นสำนวน คำโครงเรื่อง วิธีการเรียบเรียง การดึงจุดใจผู้เขียน และสามารถทราบว่าเป็นเนื้อเรื่องที่มีกลไกกลืนกันหรือไม่

Martha Dallmann and others (1978, p. 129) แบ่งระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจในระดับข้อเท็จจริง (The Factual Level) หมายถึง ความเข้าใจในสารสนเทศที่กล่าวไว้ตรง ๆ ในเรื่องที่อ่าน ทักษะย่อยในขั้นนี้ได้แก่ การรู้ ความหมายของคำการหาใจความสำคัญ การหารายละเอียด การอ่านเพื่อหาตามคำแนะนำ
2. ความเข้าใจระดับตีความ (The Interpretive Level) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่ไม่ได้กล่าวไว้ตรง ๆ ในเนื้อเรื่อง แต่จะใช้ความสามารถในการสรุป อ้างอิงและลงความเห็น ทักษะย่อยในขั้นนี้ได้แก่ การย่อความและการเรียบเรียง การได้มาซึ่ง ข้อสรุป การทำนายผลที่จะเกิดตามมา
3. ความเข้าใจระดับประเมินค่า (The Evaluation Level) หมายถึง การประเมินค่าสิ่งที่อ่านโดยมิ ได้มุ่งจับผิด แต่ขึ้นอยู่กับการใช้ ข้อมูลหรือองค์ประกอบจำนวนมากจากการอ่านมาพิจารณาอย่างใช้เหตุผล โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องนั้นในการ ตั้งเกณฑ์มาตรฐานเพื่อตัดสิน ทักษะที่จำเป็นในการอ่านระดับนี้ คือ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งหมายถึงการรู้จักตั้งคำถามต่อเรื่องที่อ่านต่อผู้เขียนและต่อผู้อ่านเอง

Alton L. Raygor and Robin D. Raygor (1985, p. 67) ได้ทำการแบ่ง ระดับของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องของคุณและความคิดของผู้เขียน ตามตัวอักษรที่ปรากฏ
2. ความเข้าใจในระดับตีความ (Interpretative Comprehension) คือ ความเข้าใจระดับนี้ผู้อ่านไม่เพียงแต่รู้ถึงสิ่งที่ผู้เขียนเขียนเองเท่านั้น แต่ยังสามารถจับความสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในเรื่องกับประสบการณ์ส่วนตัวได้ สามารถ เข้าใจในลำดับเหตุการณ์ มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลและยังสามารถตีความ ข้อความทั่ว ๆ ไปได้
3. ความเข้าใจระดับการนำไปใช้ (Applied Comprehension) คือ ความเข้าใจระดับที่ผู้อ่านสามารถประเมินแนวคิดของผู้เขียนได้ สามารถนำแนวคิดนั้นไปสัมพันธ์ กับความรู้ เดิมของตนเองและนำไปประยุกต์ ใช้ กับสถานการณ์ใหม่ได้ ซึ่ง ความเข้าใจระดับนี้ เป็นการผสมผสานระหว่างความคิดของผู้อ่านกับความคิดของผู้เขียนกล่าวโดยสรุป ระดับความ เข้าใจในการอ่านมีการแบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร ระดับความเข้าใจขั้นตีความ ระดับวิพากษ์ วิจารณ์ หรือมีการแบ่งตามพฤติกรรมที่แสดง ความสามารถด้านการอ่าน เช่น ระดับทักษะกลไก ระดับความรู้ ระดับการถ่ายโอน ระดับการ สื่อสารและระดับการวิเคราะห์วิจารณ์

5. เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ทักษะการอ่านจึงเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการ ฝึกฝนอย่างจริงจัง และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยเทคนิคในการอ่านเพื่อให้การอ่านในแต่ละ ครั้งประสบความสำเร็จสามารถเข้าใจในเรื่องราวและสามารถตอบคำถามได้ อย่างตรงประเด็น หรือวัตถุประสงค์ ซึ่งในขั้นตอนของการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ มีนักวิชาการได้ชี้แนะกลยุทธ์ เพื่อให้ ได้ มาซึ่งความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านและใช้เวลาให้น้อยที่สุด ซึ่งนับได้ว่าเป็นทางลัด ที่จะทำให้ผู้อ่านได้ ไปถึงจุดหมายปลายทาง

Reeves (1966, p. 33) ได้กล่าวถึงทักษะการอ่านไว้ 5 ประการ คือ

1. การรู้จักคำ (Skill in Word Recognition)
2. การรู้จักใจความสำคัญ (Recognizing the Central Idea)
3. การลำดับเหตุการณ์หรือความคิด (Following a Sequence of Events or Ideas)
4. การรู้จักรายละเอียดที่สนับสนุนใจความ (Knowing Supporting Details)
5. การทำนายผลที่เกิดหรือสรุปความ (Predicting Outcomes or Drawing Conclusion)

Mikuleck and Jeffries (1986, pp. 21 - 257) เสนอกลยุทธ์เพื่อให้ได้มาซึ่งความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านและใช้เวลาที่น้อยที่สุด ซึ่งมีกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

1. การสำรวจและคาดเดาเรื่องก่อนอ่าน (Previewing and predicting) โดยใช้วิธีการอ่านหัวเรื่อง ดูภาพประกอบ อ่าน 2 - 3 ประโยคแรกของย่อหน้าแรก อ่านบรรทัดแรกของแต่ละย่อหน้า อ่านประโยคสุดท้ายของย่อหน้าสุดท้ายและอ่านชื่อ วันที่ หรือตัวเลข จะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเรื่องที่จะอ่านได้ง่ายขึ้นและยังทำให้ บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านได้เร็วและดีขึ้น
2. การอ่านแบบการอ่านคร่าว ๆ (Skimming) เป็นการอ่านข้ามคำหรือประโยคที่ไม่สำคัญเพียงเลือกอ่านเฉพาะคำสำคัญที่บอกให้ ทราบใจความที่สำคัญเท่านั้น ผู้อ่านควรอ่านอย่างรวดเร็วว่าการอ่านปกติ 2 เท่า และจะต้องเปลี่ยนวิธีการอ่านจากทุกคำให้เป็นการอ่านเฉพาะรายละเอียดบางอย่างจากเรื่องที่อ่านเท่านั้น
3. การอ่านแบบเฉพาะเจาะจง (Scanning) เป็นการอ่านแบบกวาดสายตาอย่างรวดเร็วโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาข้อความ ข้อมูลหรือคำตอบที่มีจุดประสงค์เฉพาะ เช่น การค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรม การอ่านสารบัญ การอ่านหน้าตารางดัชนีในหนังสือพิมพ์
4. การเดาความหมายของคำศัพท์ (Guessing Word Meaning) เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยอาศัยบริบทเป็นตัวบ่งชี้ (Clue) และอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน
5. การหาใจความสำคัญ (Topic or Main Idea) ถ้าผู้อ่านเข้าใจในใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าจะทำให้ การอ่านเป็นไปอย่างรวดเร็วและเกิดความเข้าใจเรื่องที่จะอ่านง่ายขึ้น
6. การหาโครงสร้างของบทอ่าน (Finding the Pattern of Organization) รูปแบบของโครงสร้างของเนื้อความในแต่ละบทอ่านมีความแตกต่างกันออกไปให้ ผู้อ่านพยายามหารูปแบบของแต่ละบทอ่านภาษาอังกฤษมีโครงสร้างหลายรูปแบบ เช่น Listing, Time order, Cause/ Effect), Comparison/ Contrast เป็นต้น
7. การใช้ คำอ้างอิง (Using Reference Words) บางครั้งผู้เขียนไม่นิยมใช้คำเดิมซ้ำแต่จะใช้ สรรพนามแทนชื่อเฉพาะหรือคำนาม เพราะเป็นคำที่สั้นแต่มีความสำคัญต่อความเข้าใจสร้างความสนใจให้กับผู้อ่านเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น

จากเทคนิคต่าง ๆ ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ นอกจากผู้อ่านจะต้องเข้าใจว่าผู้เขียนมีวัตถุประสงค์อะไรโดยต้องอาศัยความรู้ ทางภาษา ความรู้ด้านคำศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องหมาย สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน ความรู้ เรื่องเกี่ยวกับโครงสร้าง ไวยากรณ์ ความรู้จากประสบการณ์เดิม (Schema) ความรู้รอบตัว และสามารถช่วยให้ผู้อ่านสรุปและตีความเรื่องที่ได้ เหมาะสมตามระดับความสามารถแต่ละระดับชั้น

6. การประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจ (Academic Achievement) หมายถึง ลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม และประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรม หรือจากการวัดผลสัมฤทธิ์ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าใด

มีหวัง พานิช (2535, หน้า 97 อ้างถึงใน สดใส ชุมปัญญา, 2555, หน้า 104)

คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาพลศึกษา การช่าง การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้ โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) นอกจากนี้ล้วน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, หน้า 171 อ้างอิงใน สดใส ชุมปัญญา, 2555, หน้า 105) ได้ให้ความหมายขอบเขตทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้ นักเรียนตอบลงในกระดาษและให้นักเรียน ปฏิบัติจริง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อความที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ ที่ นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่า นักเรียนมีความรู้มาก เพียงใดบกพร่องตรงไหน จะได้ สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่

2. แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือ จากครู ที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้าง เกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้ หลัก และเปรียบเทียบผลเพื่อได้ ประเมินค่า ของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็จะใช้วัดอัตราการพัฒนาของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มแต่ละ ภาคก็ได้ จะใช้สำหรับให้ ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ ข้อสอบ มาตรฐานนอกจากจะมีคุณภาพของแบบทดสอบสูงแล้วยังมีมาตรฐานในด้านวิธีดำเนินการสอบ คือไม่ว่าโรงเรียนใดหรือส่วนราชการใดจะนำไปใช้ ต้องดำเนินการสอบเป็นแบบเดียวกัน แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอกถึงวิธีการสอบว่าทำอย่างไร และยังมี

มาตรฐานในด้านการแปลคะแนนอีกด้วย เช่นเดียวกับ กรมวิชาการ (2541, หน้า 134 - 135) ที่กล่าวถึง การวัดและประเมินผลมีความสำคัญมากในกระบวนการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า กิจกรรมการเรียนการสอนและหลักการวัดและประเมินผลที่ดีนั้น ควรสอดคล้องกับเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนการสอน นั่นคือ สอนสิ่งใดควรวัดสิ่งนั้น หรือทดสอบในสิ่ง นั้น ๆ สำหรับการวัด และประเมิน ผลทักษะการอ่านยึด ตามกระบวนการอ่าน ซึ่งหมายถึง กระบวนการคิด การจินตนาการ การหาเหตุผล การแก้ไขปัญหาและการประเมินข้อความที่อ่าน กระบวนการอ่าน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. มองเห็นและรับรู้ถ้อยคำที่ปรากฏในรูปตัวอักษร
2. ทำความเข้าใจความหมายของคำในบริบท (Context)
3. ตอบสนองความคิดเห็นของผู้เรียน
4. นำความรู้ใหม่มาเชื่อมโยงกับความรู้ประสบการณ์เดิม

ในการสอนอ่าน ผู้จัดหลักสูตรและผู้สอนควรทำความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ และเรื่อง que ผู้เรียนจะต้องอ่านในชีวิตจริง รวมทั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน ทักษะและกลวิธี (Strategy) ในการอ่านให้ เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการอ่านและประเภทสื่อที่อ่าน ทักษะสำคัญ ที่ใช้ในการอ่านแบ่งเป็น

1. ทักษะหลักในการอ่าน (Core-Skills) เช่น
 - 1.1 การกวาดสายตาค้นหาข้อมูลที่ต้องการ (Scanning for Specific Information)
 - 1.2 การกวาดสายตาเพื่อหาประเด็นสำคัญของข้อความที่อ่าน (Scanning Text to Obtain the Gist)
 - 1.3 การระบุขั้นตอนของการโต้แย้งในข้อความที่อ่าน (Identifying Examples Presented in Support an Argument)
 - 1.4 การจับใจความสำคัญ (Finding the Main Idea)
 - 1.5 การคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้น (Predicting)
 - 1.6 การแยกประเด็นความจริงออกจากความคิดเห็นของผู้เขียน (Distinguishing Fact Form Opinion)
 - 1.7 การสรุปข้อความที่อ่านได้ (Summarizing)
 - 1.8 การสังเคราะห์หรือรวบรวมประเด็นความรู้ที่ได้ จากการอ่าน (Synthesizing)
2. ทักษะย่อยในการอ่าน (Sub - Skills) เช่น
 - 2.1 การทำความเข้าใจ (Anaphora) หรือคำที่ใช้ แทนคำอื่น ๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วเช่น คำสรรพนาม
 - 2.2 การหาความหมายของคำศัพท์จากบริบท (Using Context to Guess the Meaning of Unfamiliar Words)

2.3 การทำความเข้าใจวิธีการเรียบเรียงเนื้อหาและสัมพันธ์ของเนื้อหาแต่ละตอนเช่น Introduction, Development และ Conclusion เป็นต้น

2.4 ทักษะด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ เช่น การใช้ คำเชื่อม (Using Connectors) การรู้ความหมายของรูปกริยาบางรูป เช่น การใช้ Present Continuous Tense เพื่อบอกสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นต้น

การสอนอ่านภาษาอังกฤษจึงมีจุดมุ่งหมายที่ไม่เพียงแต่ฝึกให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่อ่านซึ่งให้ทักษะย่อยเท่านั้น แต่ยังเน้นให้ผู้เรียนใช้ ทักษะหลักในการอ่าน เพื่อใช้ความคิดวิพากษ์วิจารณ์ด้วยตนเอง การวัด และประเมิน ผลต้องสอดคล้องกับ แนวการสอนด้วยนั่นคือ ลักษณะคำถามในแบบทดสอบจะต้องเน้นการถามในระดับทักษะด้วย

ประเภทแบบทดสอบทักษะการอ่านจึงมีหลายลักษณะ ได้แก่แบบเลือกตอบ (Multiple Choice, True / False) การตอบคำถามแบบสั้น (Short Answer) การถ่ายโอนข้อมูลที่ได้จากการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเติมคำหรือข้อมูลในแผนภูมิหรือรูปภาพ การเติมคาลงในแบบฟอร์ม การลากเส้นแสดงทิศทางที่ได้ จากการอ่าน การจดบันทึกข้อความ (Note - taking) การเขียนตามคำที่เว้นว่างโดยใช้ ข้อมูลจากบทอ่าน (Cloze)

การประเมินผลทักษะการอ่านจะเป็นการประเมินจากคำตอบที่ได้ ซึ่งจะมีความเป็นปรนัยมากกว่า นอกจากนี้ ครูอาจประเมินคำตอบที่มีลักษณะเป็นอัตนัยด้วย หากกิจกรรมในห้องเรียนบางขั้นตอนเน้นที่คำตอบในลักษณะดังกล่าว เช่น การให้ผู้เรียนเดาเนื้อหาล่วงหน้าจากหัวข้อหรือรูปภาพประกอบ การให้ผู้เรียนเดาเนื้อหาตอนต่อไปหลังจากอ่านบทอ่านตอนแรก แล้วการให้ผู้เรียนสร้างเรื่องต่อบทอ่านโดยใช้ จินตนาการของตน หรือการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน อย่างไรก็ตาม การประเมินคำตอบลักษณะอัตนัยเช่นนี้ครูต้องใช้ วิจารณญาณของตนเองเพื่อประเมินว่าคำตอบของผู้เรียนสมเหตุสมผลและเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์หรือไม่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงผลความสำเร็จหรือความสามารถในการเรียนรู้ ทำให้ผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนด้วยบทเรียนเสริมทักษะการอ่านมีการวัดผลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้จัดสร้างขึ้น ซึ่งสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมี ดังนี้

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement)

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังต่อไปนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) เป็นสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครูผู้สอนสำหรับความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่านสรุปได้ ดังนี้

ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์และคณะ (2540, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ทักษะสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของ

สมองหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงของบุคคลที่ได้รับการเรียนการสอนหรือผลงานที่นักเรียนได้จากการประกอบกิจกรรม

ธวัชชัย บุญสวัสดิ์กุลชัย (2543, หน้า 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ทักษะและสมรรถภาพทางสมองในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับจากการสั่งสอนของครูผู้สอนซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test)

รัตนภรณ์ ผ่านพิเคราะห์ (2544, หน้า 7) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของความสามารถทางวิชาการที่ได้จากการทดสอบโดยวิธีต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 11) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใด ๆ ที่จะต้องอาศัยทักษะหรือมีคุณลักษณะนั้นก็ต้องอาศัยความรู้ในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

อำนาจ นันทนา (2552, หน้า 35) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนโดยวัดได้จากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน Good (1973, pp. 6 - 7) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ที่ได้จากการเรียนหรือการพัฒนาทักษะการเรียนซึ่งโดยปกติพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดคะแนนที่ได้จากงานที่ครูผู้สอนมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดความสามารถ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยวัดได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังต่อไปนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 53) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบจากแนวทางการแบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลของนักการศึกษา ดังกล่าว อาจแบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็น 2 ชนิด คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน

สมนึก ภัททิยธนี (2549, หน้า 45) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (Teacher Made Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูผู้สอนจะไม่นำไปใช้กับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นเป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standard Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้างแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ ของนักเรียนที่แตกต่างกลุ่มกัน เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วประเทศ (แบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ) หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

3. กรอบแนวคิดของการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของ Bloom (1982, p. 45) ถือว่าสิ่งใดก็ตามที่มีปริมาณอยู่จริงสิ่งนั้นสามารถวัดได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้ทักษะ และเจตคติของนักเรียนแนวความคิดของ Lyman (1991, p. 10) สอดรับการวัดผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ในเนื้อหาที่ต้องการวัด (Skills) คุณลักษณะของพฤติกรรม (Traits) และองค์ประกอบ (Components) ซึ่งจำแนกตัวองค์ความรู้ในเนื้อหาที่ต้องการวัดและคุณลักษณะของพฤติกรรมออกตามความเชื่อ เช่น ระดับความรู้ความสามารถตามแนวคิดของ Bloom มี 6 ระดับดังนี้

1. ความจำ คือ สามารถจำเรื่องต่าง ๆ ได้ เช่น คำจำกัดความสูตรต่าง ๆ วิธีการ เช่น นักเรียนสามารถบอกชื่อสารอาหาร 5 ชนิดได้นักเรียนสามารถบอกชื่อธาตุที่เป็นองค์ประกอบของโปรตีนได้
2. ความเข้าใจ คือ สามารถแปลความขยายความและสรุปใจความสำคัญได้
3. การนำไปใช้ คือ สามารถนำความรู้ซึ่งเป็นหลักการทฤษฎี ฯลฯ ไปใช้ในสภาพการณ์ที่ต่างออกไปได้
4. การวิเคราะห์ คือ สามารถแยกแยะข้อมูลและปัญหาต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เช่น วิเคราะห์องค์ประกอบความสัมพันธ์หลักการดำเนินการ
5. การสังเคราะห์ คือ สามารถนำองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกันเป็นหมวดหมู่อย่างมีความหมาย
6. การประเมินค่าคือสามารถพิจารณาและตัดสินจากข้อมูลคุณค่าของหลักการโดยใช้มาตรการที่ผู้อื่นกำหนดไว้หรือตัวเองกำหนดขึ้น

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น

สมนึก ภัททิยธนี (2549, หน้า 55 – 84) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้นเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. ข้อสอบแบบความเรียงหรืออัตนัย (Subjective or Essay) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรีเขียนบรรยายตามความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน

2. ข้อสอบแบบกาถูก - ผิด (True - False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก - ผิดใช่ - ไม่ใช่จริง - ไม่จริงเหมือนกัน - ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงไปในช่วงว่างที่เว้นไว้เพื่อให้ข้อความที่สมบูรณ์และถูกต้อง

4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำแต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเขียนตอบคำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบความเรียงหรืออัตนัย

5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันบางอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไปคำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตัวเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูก และตัวเลือกที่เป็นตัวลวงปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเดียวจากตัวลวงอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกันดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมาน้อยต่างกันดังนั้นการที่ครูผู้สอนจะเลือกออกข้อสอบประเภทใดนั้นต้องพิจารณาข้อดีข้อจำกัดความเหมาะสมของแบบทดสอบกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. หลักในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test)

มีนักวิชาการได้กล่าวถึง หลักในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ไว้ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2549, หน้า 64 - 77) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบไว้ดังนี้

1. เขียนตอนนำให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์แล้วใส่เครื่องหมายปริศนีย์
ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความเพราะทำให้คำถามไม่กระชับเกิดปัญหาสองแง่หรือ
ข้อความไม่ต่อกันหรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ
2. เน้นเรื่องจะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือเพื่อว่าผู้อ่านจะ
ไม่เข้าใจไขว่เขวสามารถมุ่งความคิดในการหาคำตอบไปถูกทิศทาง
3. ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัดหรือถามในสิ่งที่ตั้งถามมีประโยชน์
คำถามแบบเลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมทางด้านสมองได้หลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่ถามเฉพาะ
ความจำหรือความจริงตามตำราแต่ต้องถามให้คิดหรือนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
4. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรขีดเส้นใต้คำปฏิเสธแต่
คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรใช้อย่างยิ่งเพราะปกติผู้เรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถาม
และตอบคำถามที่ถามกลับหรือปฏิเสธซ้อนผิดมากกว่าถูก
5. อย่าใช้คำฟุ่มเฟือยควรถามปัญหาโดยตรงสิ่งใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้
ใช้เป็นเงื่อนไขในการคิดก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถามจะช่วยให้คำถามรัดกุมและชัดเจนขึ้น
6. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็น
ลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือมีทิศทางแบบเดียวกันหรือมีโครงสร้างสอดคล้องเป็นทำนองเดียวกัน
7. ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่คำตอบที่เป็นตัวเลข
นิยมเรียงจากน้อยไปหามากเพื่อช่วยให้ผู้ตอบพิจารณาหาคำตอบได้สะดวกไม่หลงและป้องกันการ
เดาตัวเลือกที่มีค่ามาก
8. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดหรือปลายปิดให้เหมาะสมตัวเลือกปลายเปิด
ได้แก่ ตัวเลือกสุดท้ายใช้คำว่าไม่มีคำตอบถูกที่กล่าวมาผิดหมดผิดหมดทุกข้อ หรือสรุปแน่นอน
ไม่ได้ตัวเลือกปลายปิดได้แก่ตัวเลือกสุดท้ายใช้คำว่าถูกหมดทุกข้อ
9. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียวแต่บางครั้งผู้ออกข้อสอบคาดไม่ถึงว่าจะมี
ปัญหาหรืออาจจะเกิดจากการแต่งตั้งตัวลงไม่รัดกุมจึงมองตัวลงเหล่านั้นได้อีกแง่มุมหนึ่งทำให้
เกิดปัญหาสองแง่สองมุมได้
10. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือจะกำหนด
ตัวถูกหรือผิดเพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคม หรือกับคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้ทั้งนี้
เนื่องจากการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนทราบความจริงตามหลักวิชาเป็นสำคัญจะนำความเชื่อ
โซกลางหรือชนบธรรมเนียมประเพณีเฉพาะท้องถิ่นมาอ้างไม่ได้
11. เขียนตัวเลือกให้อิสระจากกันพยายามอย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัว
หนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่นต้องให้แต่ละตัวเป็นอิสระจากกันอย่างแท้จริง
12. ควรมีตัวเลือก 4 – 5 ตัวข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ถ้าเขียนตัวเลือก
เพียง 2 ตัวก็กลายเป็นข้อสอบแบบกาถูก – ผิด และเพื่อป้องกันไม่ให้เดาได้ง่าย ๆ จึงควรมี
ตัวเลือกมาก ๆ ตัวที่นิยมใช้หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก
ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 ควรใช้ 4 ตัวเลือกและตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปควรใช้
5 ตัวเลือก

13. อย่าแนะนำคำตอบซึ่งการแนะนำคำตอบมีหลายกรณี ดังนี้

13.1 คำถามข้อหลัง ๆ แนะนำคำตอบข้อแรก ๆ

13.2 ถามเรื่องที่คุณเรียนคล่องปากอยู่แล้วโดยเฉพาะคำถามประเภท

คำพังเพยสุภาษิตคติพจน์หรือคำเตือนใจ

13.3 ใช้ข้อความของคำตอบถูกซ้ำกับคำถามหรือเกี่ยวข้องกันอย่างไม่เห็นได้ชัดเพราะนักเรียนที่ไม่มีความรู้ก็อาจจะเดาได้ถูก

13.4 ข้อความของตัวถูกบางส่วนเป็นส่วนหนึ่งของทุกตัวเลือก

13.5 เขียนตัวถูกหรือตัวลวงถูกหรือผิดเด่นชัดเกินไป

13.6 คำตอบไม่กระจาย

สรุปได้ว่าในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบครูผู้สร้างข้อสอบจำเป็นต้องยึดหลักเกณฑ์ทั้ง 13 ข้อ เพื่อให้ได้ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มีคุณภาพและต้องคำนึงถึงลักษณะของข้อสอบที่ดีด้วย ได้แก่ความเที่ยงตรงความเชื่อมั่นความเป็นปรนัยอำนาจจำแนกและความยาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoch) ซึ่งมีงานวิจัยซึ่งเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

สมเกียรติ กินจำปา (2545, หน้า 85 - 86) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอค (MIA) โดยมีขั้นตอนทั้งสิ้น 7 ขั้นตอน คือ ขั้นคำถามนำก่อนการอ่าน ขั้นทำความเข้าใจขั้นแรก ขั้นการให้เนื้อเรื่อง ขั้นการทำความเข้าใจ ขั้นการถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น ขั้นการทำแบบฝึกหัดตัดต่อ และขั้นเฉลยและแก้ไขแบบฝึกหัด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง 2 กลุ่ม ในด้านความเข้าใจในการอ่านทั้งหมดถึงแม้ค่าความแตกต่างในด้านความเข้าใจในการอ่านพบว่า ค่าสถิติในกลุ่มทดลองจะสูงกว่ากลุ่มควบคุมก็ตาม อีกทั้งเมื่อแบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 4 ด้านด้วยแล้ว ในทักษะด้านการขยายความยัง พบว่า ความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่มที่ระดับ .05 ด้วยกลุ่มควบคุมได้ดีกว่า 2) ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง 2 กลุ่ม ในด้านความสามารถในการเขียน ถึงแม้ค่าความแตกต่างในด้านความสามารถในการเขียนพบว่า กลุ่มควบคุมจะสูงกว่ากลุ่มทดลองด้วยค่าทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง 2 กลุ่ม ในด้านความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และทั้งสองกลุ่มยังพบว่าความแตกต่างของค่าความแปรปรวนทางสถิติภายในกลุ่มด้วย

รจนา ชาญวิชิต (2547, หน้า 82) ได้ศึกษา ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ต็อก ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขั้นตอนในการสอนทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ การถามนำก่อนการอ่าน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ การอ่านเนื้อเรื่อง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง การถ่ายโอนข้อมูลการทำแบบฝึกหัด และการประเมินผลและแก้ไข ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ต็อก ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาอังกฤษในระดับดีมาก ด้านความรับผิดชอบ ช่วยเหลือกลุ่มทำงานจนประสบผลสำเร็จการทำกิจกรรม การหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้พจนานุกรมได้ และการปฏิบัติกิจกรรมได้รวดเร็ว ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด

ปิยวรรณ ทองอนันต์วงศ์ (2548, หน้า 64) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ต็อก (MIA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขั้นตอนในการสอนทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการถามนำการอ่าน ขั้นทำความเข้าใจคำศัพท์ ขั้นการอ่านเนื้อเรื่อง ขั้นทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง ขั้นการถ่ายโอนข้อมูล ขั้นการทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเฉท และขั้นการประเมินผลและการแก้ไข ซึ่งผลการศึกษพบว่า ผลการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ต็อก (MIA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ หลังเรียน 29.20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนักเรียนมีคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้หลักบูรณาการของเมอร์ต็อก (MIA) อยู่ในระดับค่อนข้างดี

สมบัติ จันทครุฑ (2548, หน้า 52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธี MIA ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขั้นตอนการสอน 7 ขั้นตอน คือ ขั้นคำถามนำก่อนการอ่าน ขั้นทำความเข้าใจกับคำศัพท์/ความเข้าใจกับคำศัพท์ ขั้นครูให้เนื้อเรื่อง ขั้นทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่อง ขั้นการถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น ขั้นการทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเฉท และขั้นการประเมินผลและการแก้ไข ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การศึกษาผลการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธี MIA ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี MIA สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุตินันท์ ประทุมพันธ์ (2549, หน้า 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบรมราชินีนาถวิทยาลัย ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกันโดยวิธีสอนอ่าน MIA โดยมีขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน คือ การตั้งคำถามก่อนการอ่าน การแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย การให้รู้คำศัพท์ การให้เนื้อเรื่อง การทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง การถ่ายโอนข้อมูล

การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเฉท และการเฉลยและแก้ไขแบบฝึกหัด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เมื่อนักเรียนได้รับการสอนแบบ MIA มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษและความคงทนในการจำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการสอนแบบ MIA

อมรรัตน์ นัดดาหลง (2551, หน้า 167) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกหัดเสริมทักษะอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นจังหวัดตราด สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเนินทรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกหัดเสริมทักษะอ่านภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับสูงทุกขบวนการเรียน

เกรียงไกร วงศ์จันทร์เสื่อ (2554, หน้า 54) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการของเมอร์ต็อก (MIA) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามวิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ต็อกมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษดีขึ้น โดยนักเรียนมีคะแนนการสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ทัศนีย์ ชาวปากน้ำ (2555, หน้า 201) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามแนวการสอนการอ่านเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐมสนุกกับการร่วมกิจกรรมและตอบคำถาม 2) นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามแนวการสอนอ่านเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกหัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนเห็นด้วยต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกหัดในระดับมาก

จากการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้การสอนการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdorck) พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธีนี้สามารถนำมาใช้ได้กับวิชาภาษาอังกฤษเพราะเป็นการสอนที่เน้นทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน และที่สำคัญฝึกปฏิบัติจริง มีกิจกรรมที่หลากหลายที่พัฒนาการคิดตลอดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนักเรียนได้รับการพัฒนาทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้น ตามรายงานการวิจัยที่ได้ศึกษามา

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนผังความคิด (Mind Map) ซึ่งมีงานวิจัยซึ่งเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ชาลิสา พรหมหรรษ์ (2548, หน้า 87) ได้พัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบกระบวนการกลุ่มร่วมมือโดยใช้แบบฝึกทักษะและแผนผังความคิด เรื่อง ชนิดของคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80/80 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนหนองพลวงใหญ่

จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน แบบฝึกทักษะ เรื่องชนิดของคำ จำนวน 7 ชุด แบบทดสอบย่อยเรื่องชนิดของคำ จำนวน 7 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีประสิทธิผลผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ $81.51/82.94$ ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.4000 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 40.00

สุธรัตน์ สารโสภา (2548, หน้า 105 - 109) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่องการเขียนย่อความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $80/80$ เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรม และเพื่อศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนต่อแผนการพัฒนากิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนชุมชนวังสะพุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ภาษาไทยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ $83.98/85.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และมีดัชนี ประสิทธิภาพ $.7188$ หมายถึง นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.88 และนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

วิลาวัลย์ ธรรมชัย (2550, หน้า 128) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะ ด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กระต่ายไม่ตื่นตูม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ $85.47/84.73$ ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด และแบบฝึกทักษะมีค่าเท่ากับ 0.6250 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

ประคองแก้ว ภูวงษ์ (2550, หน้า 139) ได้ศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิด วิเคราะห์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิ๊กซอ ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดและการ เรียนแบบจิ๊กซอมี ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.64 และ 0.58 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการ เรียนเพิ่ม

ผานิตา เพิ่มพูลทรัพย์ (2551, หน้า 88 - 91) ได้วิจัยผลการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาโปใหญ่ - โคกสุวรรณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด และกลุ่มร่วมมือที่ใช้แบบ ฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านด้วยกลุ่ม ร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด และกลุ่มร่วมมือที่ใช้แบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

จากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด และกลุ่มร่วมมือที่ใช้แบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สุชีพีรญา บุรินทร์อุทัยกุล เจริญชัย (2551, หน้า 89) ศึกษาการพัฒนา กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผัง ความคิด ด้วยรูปแบบการสอนอ่าน สามารถพัฒนา ปรับปรุง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่าง ต่อเนื่องในแต่ละวงจรและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน อัตราส่วนร้อยละ 81.14 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียน 34 คน ที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็น อัตราส่วนร้อยละ 89.7 ซึ่งผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้โดย นักเรียนร้อยละ 70 ได้คะแนนเฉลี่ย ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้ผัง ความคิดอยู่ในระดับมาก

เอนก สังฆะมณี (2551, หน้า 67) ได้พัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รุจิเรข จันบัติ (2553, บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน ศรีกระนวนวิทยาคม โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด ผลการวิจัยพบว่า การจัดการ เรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดสามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 53 คน โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 92.45

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนการอ่าน ภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdorich) นี้สามารถนำมาใช้ได้กับวิชาภาษาอังกฤษเพราะเป็นการ สอนที่เน้นทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน และที่สำคัญฝึกปฏิบัติจริง มีกิจกรรมที่หลากหลายที่พัฒนาการคิดตลอดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับทุกระดับชั้นเป็นการเรียนรู้ที่มีความสุขสามารถทำให้ เด็กตั้งศักยภาพของตนเองออกมาใช้ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนมีการฝึกสังเกต ฝึกบันทึก การนำเสนอ การฟัง การอ่าน การค้นคว้า การตั้งคำถามและตอบคำถาม การเชื่อมโยงทาง ความคิด มีความคิดวิเคราะห์ถ่ายทอดความคิดออกมานำเสนอในรูปแบบ แผนผังความคิดให้ผู้อื่น สามารถเข้าใจได้ ทำให้เกิดทักษะการคิดอย่างหลากหลายส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่ดี จากการได้ศึกษาผู้วิจัยได้นำความรู้เหล่านี้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัยเพื่อ พัฒนาการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยได้นำมาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ใช้ในการ วิจัยในครั้งนี้

2. งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า งานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการสอนการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdoch) แผนผังความคิด (Mind Map) และกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นตัวแปรตามที่ผู้วิจัยศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

George S. Murdoch (1986, pp. 9 - 15 อ้างถึงใน นราธิป เอกสินธุ์, 2557, หน้า 158) ซึ่งได้สอนนักศึกษามหาวิทยาลัยคูเวต ฝึกอ่านโดยใช้วิธี MIA และพบว่า การกระตุ้นด้วยกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของวิธี MIA ทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยคูเวต มีการพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียนมากขึ้น และได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายใช้ทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนควบคู่กันไป พร้อมกับพูดถึงแบบฝึกที่ดีควรเป็นแบบฝึกที่ต้องคิดแล้วเขียนออกมาแทนคำพูดของตัวผู้เรียนเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมลักษณะ เช่นนี้ ยังถือเป็นการสอนเพื่อการสื่อสารที่ดีมากอีกวิธีหนึ่งและได้สรุปขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ คือ การถามนำก่อนการอ่าน การทำความเข้าใจคำศัพท์ การอ่านเนื้อเรื่อง การทำความเข้าใจเรื่อง การถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยค การประเมินผลและการแก้ไข

Taricani (2000, p. 1714 - A อ้างถึงใน ศศิธร เต็มราม, 2557, หน้า 114) ได้ศึกษาเพื่อกำหนดผลการรวมของข้อมูลสะท้อนกลับเข้ากับการทำให้เกิดแผนผังแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์เทคนิค และความเข้าใจของผู้เรียน ผลรวมของการทดลองในแต่ละครั้งทำการวัดโดยใช้คะแนนแต่ละคนในแบบทดสอบเกณฑ์รวม แบบทดสอบคำศัพท์เทคนิค และแบบทดสอบความเข้าใจ จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนแบบทดสอบของผู้เรียน ที่ทำให้เกิดหัวข้อแผนผังแนวคิดเมื่อเทียบกับคะแนนที่จับคู่เข้ากับผู้วิจัยที่ทำให้เกิดหัวข้อแผนผังแนวคิดจากนักศึกษาโดยใช้แผนผังแนวคิดที่ทำให้เกิดขึ้นบางส่วนซึ่งมีข้อมูลสะท้อนกลับ และผู้ที่ไม่มีข้อมูลสะท้อนกลับกลุ่มประชากรในการศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา จำนวน 150 คน เป็นชาย จำนวน 79 คน และเป็นหญิงจำนวน 71 คน ทั้งวิชาเอกวิทยาศาสตร์ (55 คน) และไม่ใช่เอกวิทยาศาสตร์ (95 คน) ผลการศึกษาพบว่า (ก) การใช้แผนผังแนวคิดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจากผู้ไม่ได้ใช้แผนผังแนวคิดในด้านคะแนนแบบทดสอบเกณฑ์ (ข) นักศึกษาที่ไม่ได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ (ทำให้เกิดแผนผังทั้งหมดและทำให้เกิดแผนผังบางส่วน) ทำคะแนนได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีข้อมูลสะท้อนกลับอย่างมีนัยสำคัญในด้านคะแนนแบบทดสอบความเข้าใจ (ค) นักศึกษาที่ทำงานโดยมีแผนผังที่ทำให้เกิดบางส่วนและมีข้อมูลสะท้อนกลับได้ดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญในด้านหัวข้อคะแนนแบบทดสอบคำศัพท์เทคนิคที่เข้าคู่กับหัวข้อที่ผู้เรียนทำให้เกิดขึ้น เมื่อเทียบกับผู้ที่เข้าคู่กับแผนผังแนวคิดที่ผู้วิจัยทำให้เกิดขึ้น และ(ง) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างนักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ และวิชาเอกที่ไม่ใช่เอกวิทยาศาสตร์ โดยนักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทำคะแนนได้สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญในแบบทดสอบคำศัพท์เทคนิค

Jenkins (2001, p. 4644 – A อ้างถึงใน ศศิธร เต็มราม, 2557, หน้า 114) ได้ทำการศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีความบกพร่องทางการเรียน ในด้านการใช้กลยุทธ์ทางความรู้ระดับสูงเกี่ยวกับการทำแผนผังความคิดโดยใช้การสัมภาษณ์นักศึกษาที่ได้รับ การฝึกอบรมการใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์การทำแผนผังความคิดแรงบันดาลใจมาแล้ว การเก็บรวบรวมข้อมูลมีเจตนาเพื่อวิเคราะห์ว่า นักศึกษาใช้ซอฟต์แวร์นี้อย่างไรเมื่อไร และทำไมจึงไม่ใช่ และนักศึกษาเห็นว่าซอฟต์แวร์เป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสูงที่มีค่าหรือไม่และทำการวิเคราะห์หาความเหมือนและความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่เป็นผู้ใช้หรือไม่ใช้กลยุทธ์ที่ได้รับการฝึกอบรมมา ผลการศึกษาพบว่า มีหลักฐานทั้งสนับสนุน และปฏิเสธรายงานและข้อเสนอแนะเหล่านี้ การศึกษาครั้งนี้ตั้งข้อสังเกตสารสนเทศ เรื่องการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าของซอฟต์แวร์ การศึกษาได้สร้างฐานการวิจัยโดยใช้การตรวจสอบนักศึกษาวิทยาลัยซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่ามีความบกพร่องทางการเรียนด้วย

Ledger (2003, p. 1587 – A อ้างถึงใน ศศิธร เต็มราม, 2557, หน้า 115) ได้ศึกษาผลของการใช้ผังความคิดแบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ และความมั่นใจในตนเองทางด้านวิทยาศาสตร์ และเจตคติด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนวิทยาศาสตร์ระดับเกรด 8 โดยวิธีการวิจัยกึ่งทดลอง ที่มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน กลุ่มทดลองได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกรดแปด โดยเลือกมาจาก 3 โรงเรียนเครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 10 ชุด และแบบสอบถามปลายเปิด 2 ชุดผลการวิจัย พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนหญิงกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความมั่นใจในตนเองน้อย ระดับคะแนนของนักเรียนหญิงกลุ่มทดลองสูงกว่าระดับคะแนนของนักเรียนหญิงกลุ่มควบคุม จากการสำรวจเจตคติทางวิทยาศาสตร์แสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองไม่เปลี่ยนแปลง และระดับคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนหญิง ในกลุ่มควบคุมลดลงจากคะแนนก่อนเรียน

Lawrence and Hayden (1972, pp. 62 – 72 อ้างถึงใน นราธิป เอกสินธุ์, 2557, หน้า 132) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 87 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึก คะแนนการทดสอบหลังเรียนทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึก และนักเรียนสามารถทำข้อสอบหลังจากการทำแบบฝึกได้อย่างถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 98.80

Fitzpatrick (1980, p. 1980 – A อ้างถึงใน นราธิป เอกสินธุ์, 2557, หน้า 132) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านข้ามคำและแบบฝึกเพิ่มความเร็ว ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกมีประสิทธิภาพในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Lawrey (2001, p. 817 อ้างถึงใน รังรอง วรภัคต์เพชร, 2557, หน้า 122) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คนผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกมีคะแนนการทดสอบหลังการทำชุดฝึกมากกว่าคะแนนก่อนทำชุดฝึก และนักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากฝึกทักษะแล้วได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 79.56 นั่นคือชุดฝึกเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

Mcpeake (2002, p. 211 อ้างถึงใน รังรอง วรภัคต์เพชร, 2557, หน้า 122) ได้ทำการศึกษา เรื่องผลการเรียนจากชุดฝึก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมือง Scituate และ Massschusettes จำนวน 129 คนพบว่าทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้นยกเว้นนักเรียนชายที่มีความบกพร่องด้านการอ่านและพบว่าชุดฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถการสะกดคำของนักเรียนทุกคนแต่เวลา 12 สัปดาห์ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ในการสะกดคำใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษาและคะแนนของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินอกจากนี้การอ่านยังมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ

Lynn (2004, pp. 57 – 65 อ้างถึงใน รังรอง วรภัคต์เพชร, 2557, หน้า 122) ได้ศึกษาวิธีสอนไวยากรณ์ โดยใช้กระบวนการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนสรุปความ พบว่า นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์และเขียนสรุปความได้เป็นขั้นตอน สามารถแยกแยะส่วนประกอบและหาความสัมพันธ์ของประโยคได้ดีขึ้น โดยวิเคราะห์ออกมาเป็นแผนผังรูปภาพ เพราะแผนผังรูปภาพช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหลักและประโยคย่อย ๆ ได้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งนักเรียนยังสามารถขยายประโยคและเชื่อมประโยคความคิดในประโยคหลักให้สัมพันธ์กับประโยคย่อยต่าง ๆ ได้

จากการศึกษารายงานการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การสอนใช้กิจกรรมและกระบวนการสอนอ่านตามแนวคิดของ George S. Murdoch เป็นการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดทุกขั้นตอนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนคิดเป็น โดยเฉพาะ กระบวนการคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนจะเริ่มด้วยการตั้งคำถามประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนตอบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย โดยการนำประสบการณ์เดิมของ ตนมาผสมผสานกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ แก้ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ซึ่งเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้ คิดแก้ปัญหาตนเอง ส่วนแผนผังความคิด (Mind Map) ได้นำทฤษฎีหลักการและแนวคิดของ Tony Buzan เกี่ยวกับแผนผังความคิด ว่าเป็นแนวคิดเทคนิควิธีการนี้ขยายผลในวงการศึกษา น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนนั้นจะสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ศาสตร์และศิลป์ด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น สามารถช่วยคิด จำบันทึก เข้าใจเนื้อหา การนำเสนอข้อมูล และช่วยแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนรู้โดยการสร้างชุดฝึกทักษะการสอนการอ่านภาษาอังกฤษแบบ MIA (Murdorck) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) เข้ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6